

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ТА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ
І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ
«ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ТА ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ»**

*для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»
денної та заочної форми навчання*

УДК 327(4)
С 32

*Схвалено Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(протокол № 11 від 22.05.2024 р.)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Наталія МЕТЕЛЕНКО, директор Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю. М. Потебні Запорізького національного університету, доктор економічних наук, професор;

Ольга ВЕНГЕР, доцент кафедри управління та адміністрування Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю. М. Потебні Запорізького національного університету, кандидат політичних наук, доцент;

Надія БАБАРИКІНА, доцент кафедри політології та загальноправових дисциплін Національного університету «Запорізька політехніка», кандидат політичних наук, доцент.

УКЛАДАЧ:

Тетяна СЕРГІЄНКО, доцент кафедри міжнародних відносин та соціально-гуманітарних дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат політичних наук, доцент.

С 32 Сергієнко Т. І. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських і практичних занять з дисципліни «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи» для здоб. вищ. освіти перш. (бакалавр.) рівня спец. 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» ден. та заоч. форм навч. Дніпро : ДДУВС, 2024. 152 с.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	5
2. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	8
3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	11
Тема 1. Вступ до курсу «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи»	11
Тема 2. Специфіка формування зовнішньої політики США	17
Тема 3. Теоретичні та геополітичні аспекти гегемонії США у світі	23
Тема 4. Діяльність та вплив США на світовій міжнародній арені	30
Тема 5. Практики захисту прав людини в США	36
Тема 6. Зовнішня політика Канадської Федерації	42
Тема 7. Можливості Мексики в умовах асиметрії північноамериканського регіону	49
Тема 8. Особливості інтеграційної взаємодії країн Північної Америки в рамках угод про вільну торгівлю: НАФТА та НАФТА 2.0	55
Тема 9. Торговельно-економічної співпраці між Україною та Північною Америкою	62
Тема 10. Зовнішньополітична роль НАТО в регіоні	69
Тема 11. Держави регіону в міжнародних урядових організаціях	75
Тема 12. Україно-канадські та україно-американські зовнішньополітичні відносини	82
Тема 13. Пріоритети зовнішньої політики Великої Британії	88
Тема 14. Пріоритети зовнішньої політики Франції	94
Тема 15. Зовнішня політика Федеративної Республіки Німеччини після другої світової війни	100
Тема 16. Зовнішня політика Ірландії	106
Тема 17. Пріоритети зовнішньої політики країн Бенілюксу	113
Тема 18. Особливості зовнішньої політики альпійських держав (Швейцарія, Австрія, Ліхтенштейн)	119
Тема 19. Гендерна рівність у зовнішній політиці країн Північної Америки та Західної Європи	125
4. ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	133
5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ	135
6. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ	136
7. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ	139
8. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	148

ВСТУП

Вивчення курсу «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи» спрямовано на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних засад дослідження структури міжнародних відносин сучасного світу шляхом пізнання й критичного аналізу зовнішньої політики країн Північної Америки та Західної Європи, основними напрямками зовнішньополітичної діяльності і їх роллю на геополітичній арені світу та впливу на становлення й розвиток української державності.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи» є формування у здобувачів вищої освіти системи знань про становлення та розвиток міжнародних відносин в Північній Америці та Західній Європі.

Основними завданнями вивчення даної дисципліни є дослідження:

- особливостей та пріоритетних напрямів зовнішньої політики держав північної Америки – США, Мексики та Канади;
- концептуальних підходів США до ролі НАТО у сучасному світі;
- специфіки та характеру участі країн регіону у миротворчих операціях та місіях під егідою ООН;
- стану розвитку взаємин України з США, Канадою, Мексикою, країнами Західної Європи та позиції цих країн з актуальних питань зовнішньої політики України.

Об'єктом навчальної дисципліни є зовнішньополітичні стратегії, інтереси, взаємовідносини, вплив та роль країн цих регіонів у міжнародних відносинах.

Предметом навчальної дисципліни є система знань і методів щодо принципів, методів та особливостей формування й реалізації зовнішньої політики країн Північної Америки та Західної Європи, інтеграційні процеси в регіоні, вплив країн регіону на міжнародні відносини у світі.

Пререквізити: вивчення дисципліни «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи» базується на знаннях, одержаних при вивченні гуманітарних і соціально-економічних дисциплін.

Постреквізити: здобуті здобувачем вищої освіти знання при вивченні дисципліни «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи» є обов'язковими для таких складових подальшого навчання: «Основи дипломатії та консульської служби», «Основи світової політики», «Міжнародні економічні відносини» та ін.

1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Освітній процес в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ реалізується в таких формах: лекційні заняття, виконання індивідуальних завдань, семінарські (практичні) заняття, контрольні заходи, самостійна робота. За освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» акцент робиться на студентоцентричному навчанні, на основі збалансованої аудиторної та самостійної роботи.

Ефективною формою організації навчання у закладах вищої освіти є семінарські та практичні заняття, з якими органічно поєднуються лекції. Кожен із цих видів занять має свою дидактичну мету.

Семінарське заняття – це навчальне заняття у формі обговорення, дискусії за попередньо визначеними питаннями теми, за якими здобувачі вищої освіти готують доповіді, реферати, завдання, есе тощо.

Основна мета семінарського заняття – формування вмінь і навичок самостійної роботи, систематизації і узагальнення знань, аналізу літератури, виявлення системи знань та оцінки знань, умінь та навичок. Семінарське заняття передбачає використання інноваційних технологій (колективної розумової діяльності, проведення навчальних дискусій, навчання на основі вирішення конкретних ситуацій; ігрового, кооперативного, проблемного, проектного навчання). Доцільним є використання дискусійних форм і методів інтерактивного навчання (діалог, групова дискусія, розбір ситуацій із практики, аналіз ситуацій морального вибору); ігрових методів інтерактивного навчання (дидактичні, ділові, рольові організаційно-діяльнісні ігри, квести); тренінгів як форми комплексного використання інтерактивних методів і прийомів навчання тощо¹.

Семінарські заняття тісно пов'язані з лекціями та зорієнтовані на формування у здобувачів вищої освіти умінь і навичок самостійно здобувати знання. Вони сприяють розвитку пізнавальної активності й самодіяльності здобувачів вищої освіти більшою мірою, аніж будь-які інші форми організації навчання; розвивають логічне мислення, спонтанне мовлення, уміння висловлювати й аргументувати власні думки, критично аналізувати аргументи опонентів, а також допомагають глибокому засвоєнню фундаментальних знань, формуванню переконань, виробленню активної життєвої позиції. Семінарські заняття виконують такі основні функції, як:

– навчальну (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань, засвоєних під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до семінару);

¹ Положення про організацію освітнього процесу у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ: наказ від 13.05.2020 р. № 352. URL : <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/nmc/polog/Pn2-n.pdf>.

- розвивальну (розвиток логічного мислення здобувачів вищої освіти, набуття ними умінь працювати з різними літературними джерелами, формування умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо);
- виховну (патріотичне виховання, виховання економічної, екологічної культури і мислення, прищеплення інтересу до вивчення конкретної дисципліни та до фаху, формування потреби здорового способу життя тощо);
- діагностично-корекційну (контроль за якістю засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу, виявлення прогалин його засвоєнні та їх подолання) та ін.

Під час опанування даної навчальної дисципліни традиційно використовуються різні види семінарських занять, зокрема:

Таблиця 1.1

Види семінарських занять

Вид семінару	Характеристика
<i>Семінари-бесіди</i>	Найпростіша форма семінару, побудована на основі евристичної бесіди (здобувачі вищої освіти дають відповіді на запитання, що мають проблемний характер і вимагають творчого, продуктивного мислення, як-от: «Чому ...», «Як Ви вважаєте...», «Чим можна пояснити...» тощо); дискусія (від лат. <i>розгляд, дослідження</i>) є вищим рівнем евристичної бесіди; найбільш поширеними і ефективними є: «круглий стіл», форум, дебати, симпозіум (базуються на обміні думками між усіма учасниками, що привчає здобувачів вищої освіти самостійно мислити, сприяє розвитку аналітичних навичок, розвиває здатність до виваженої аргументації, обстоювання власної точки зору, адекватно оцінювати себе та поважати думки інших); може проводитися шляхом розгляду питань у вигляді невеликих доповідей студентів та подальшого обговорення учасниками семінару.
<i>З використанням ігрових ситуацій</i>	Проводяться у формі пізнавальної гри за типом телевізійних ігор (наприклад: «Що, де, коли», «Брейн-ринг», «КВК» та ін.); ефективним різновидом є рольові ігри, що проводяться у формі наукових конференцій (на них здобувачі вищої освіти-доповідачі виступають у ролі експертів з того чи іншого питання; їхні доповіді рецензуються і оцінюються групою рецензентів – до 3-х чоловік); здобувачі вищої освіти, які незгодні з деякими положеннями, висвітленими у доповідях експертів, виступають у ролі опонентів; веде конференцію здобувач-головуючий, який надає слово усім учасникам гри, підводить підсумки після кожної доповіді, організовує обговорення тощо); різновидом рольових ігор є прес-конференції (здобувач, який виконує роль прес-секретаря веде конференцію; здобувачі – журналісти ставлять запитання експертам з проблем, що винесені на розгляд семінару).

Також, зазначимо, що оцінки, які отримують здобувачі вищої освіти на семінарських заняттях, враховуються при визначенні підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни².

Таким чином, зазначимо, що семінарські заняття дозволяють здобувачам вищої освіти якнайкраще засвоїти матеріал курсу. На семінарських та практичних заняттях з дисципліни «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» переважно використовуються індивідуальні роздаткові матеріали (офлайн-навчання), відео, аудіо-, комп'ютерна техніка (онлайн-навчання), що допомагає формуванню професійного потенціалу майбутніх фахівців.

Щодо **практичних занять**, то це важлива форма активного навчання, спрямована на практичне застосування теоретичних знань у реальних ситуаціях. Ці заняття можуть містити такі елементи, як:

1. *Кейс-студії*: Вирішення реальних сценаріїв із зовнішньої політики країн Північної Америки та Західної Європи, що допомагає здобувачам вищої освіти розуміти вплив різних стратегій та дій на міжнародні відносини.

2. *Рольові ігри*: Симуляція міжнародних переговорів або конфліктних ситуацій, щоб здобувачі вищої освіти могли відчувати реальний досвід прийняття рішень та співпраці в міжнародному контексті.

3. *Групові проекти*: Спільна робота у групах над аналізом зовнішньополітичних питань та розробкою стратегій, що дозволяє здобувачам вищої освіти розвивати комунікативні навички та навички колективної роботи.

4. *Дебати*: Виступи у форматі дебатів на теми зовнішньої політики, де здобувачі вищої освіти можуть представляти різні точки зору та аргументувати свої позиції.

5. *Практичні вправи*: Завдання, спрямовані на розвиток конкретних навичок, таких як аналіз дипломатичних документів, розробка меморандумів або проведення SWOT-аналізу зовнішньополітичної ситуації.

Вище перелічені форми активного навчання допомагають здобувачам вищої освіти закріпити та застосувати теоретичні знання у практичних ситуаціях, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу та розвитку аналітичних та рішення-прийняття навичок.

Оцінки, отримані здобувачами вищої освіти на семінарських та практичних заняттях, враховуються при підсумковій оцінці з даної дисципліни. Ці заняття сприяють якнайкращому засвоєнню матеріалу курсу «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи». На заняттях використовуються індивідуальні роздаткові матеріали, відео, аудіо-, та комп'ютерна техніка, що сприяє формуванню професійного потенціалу здобувачів вищої освіти.

² Туркот Т. І., Коновал О. А. Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Херсон : Олді-плюс, 2013. 466 с.

2. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття є найважливішою формою навчально-виховної роботи на яких здобувачі вищої освіти вчать логічно мислити, аналізувати явища й узагальнювати факти. Семінарські та практичні заняття привчають самостійно працювати з літературою, формувати своє ставлення до предмета вивчення і свідомо відстоювати свою точку зору.

Проведення семінарських та практичних занять відбуваються у форматі обговорення найбільш спірних і проблемних питань. Для успішної підготовки до занять рекомендовано:

- мати зошит з конспектами лекцій. У даному зошиті також, виконується домашнє завдання, які й обговорюються на семінарському заняття;
- виписувати в зошит основні терміни та аналізувати їх;
- під час підготовки до занять використовувати рекомендовану для кожної теми літературу, а також додаткові джерела, які не входять до списку рекомендованої літератури до вивчення;
- самостійно визначати спірні питання щодо актуальних тем;
- фіксувати питання які викликають запитання.

Щодо методики управління семінарським заняттям, то вона залежить від багатьох чинників: дидактичної мети, педагогічної майстерності викладача, рівня готовності і активності здобувачів вищої освіти та ін. У найбільш загальному вигляді типова структура семінарського заняття має наступний вигляд (рис. 2.1).

Також, зазначимо, що у процесі семінарського заняття рекомендовано: уважно слухати та аналізувати відповіді інших здобувачів вищої освіти, відстоювати свою точку зору з конкретного питання; доповнювати виступи.

Готуючись, здобувач вищої освіти повинен ознайомитися з планом семінарського заняття та рекомендованою літературою.

Спочатку треба ознайомитися з матеріалом за темою семінару заняття. Готувати наукову доповідь/повідомлення, пропонується за питаннями тематика яких указана в даних методичних рекомендаціях, але не обмежується у виборі інших тем доповідей/повідомлень. Це дасть змогу скласти загальне уявлення про тему, яку виносять на семінарське заняття. Якщо з цієї теми прочитано лекцію, то корисно також ретельно опрацювати її конспект. Лише після цього розпочинається самостійна робота над вивченням першоджерел³.

³ Алгоритм підготовки до семінарського заняття. URL : <https://infopedia.su/6x8112.html>.

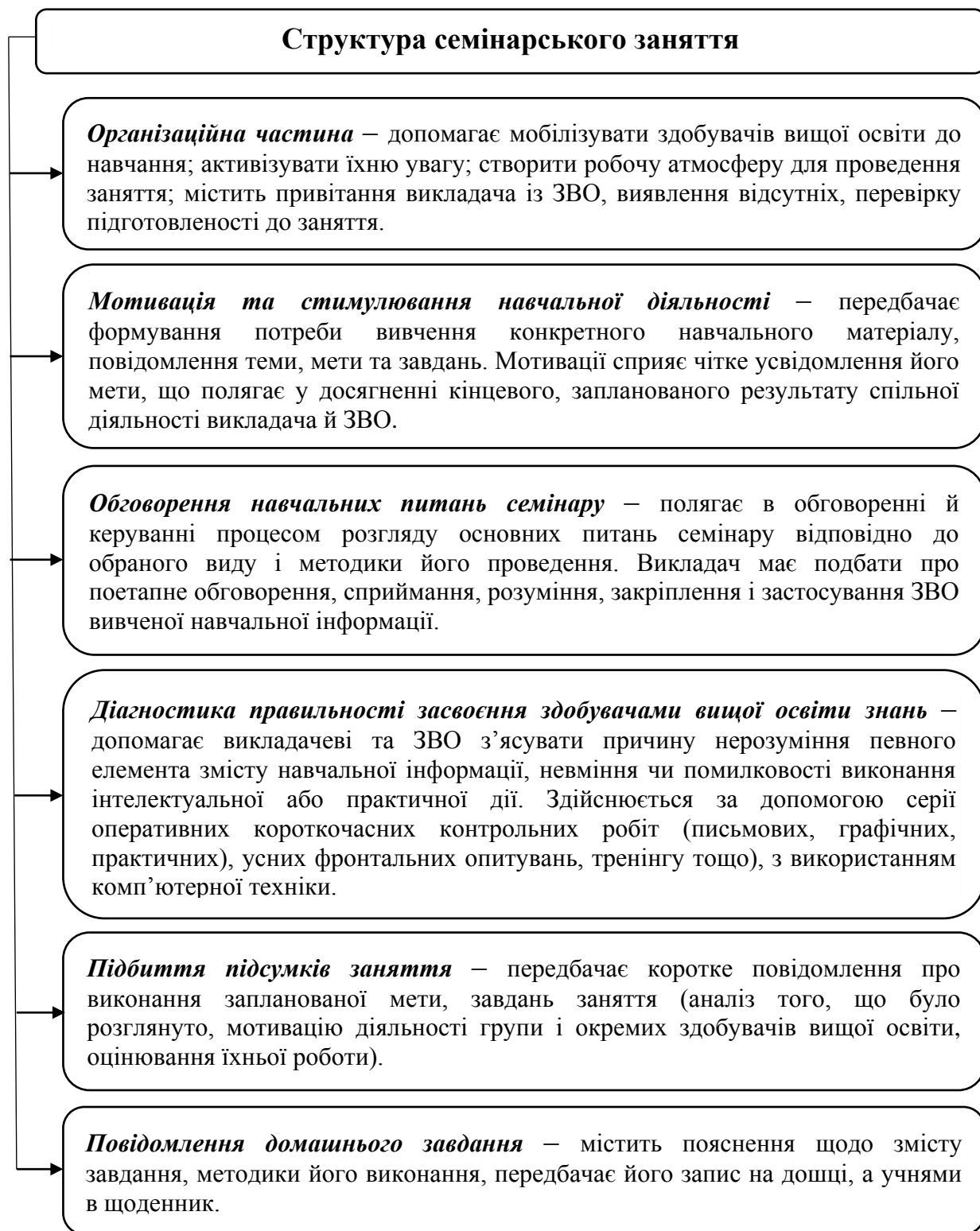

Рис. 2.1. Структура семінарського заняття

Проведення практичних занять базується на передбаченому попередньо методичному матеріалі, що включає в себе тести для оцінки рівня оволодіння здобувачам вищої освіти теоретичними знаннями, а також набір завдань різної складності для вирішення їх під час заняття. Ці методичні матеріали готує викладач, відповідальний за проведення практичних занять, з погодженням лектора даної навчальної дисципліни.

Щодо структури **практичного заняття** то вона може варіюватися залежно від предмету, цілей та методів навчання, але основні етапи зазвичай включають наступне:

1. *Введення/Оголошення завдання:* Викладач пояснює мету та цілі практичного заняття, оголошує завдання, яке здобувачі вищої освіти будуть виконувати, та надає вступні коментарі або загальний контекст.

2. *Демонстрація:* Викладач може продемонструвати необхідні навички або методи, щоб здобувачі вищої освіти могли краще зрозуміти, як виконати завдання.

3. *Практична робота:* Здобувачі вищої освіти працюють над виконанням завдання, використовуючи отримані знання та навички. Це може включати індивідуальну або групову роботу.

4. *Консультації та підтримка:* Викладач надає консультації та підтримку здобувачам вищої освіти під час виконання завдання, відповідаючи на їхні питання та надаючи допомогу за необхідності.

5. *Обговорення результатів:* Після завершення практичної роботи проводиться обговорення результатів, в якому здобувачі вищої освіти діляться своїми враженнями, досвідом та висновками.

6. *Висновки та підсумки:* Викладач підводить підсумки практичного заняття, підкреслює основні висновки та важливі аспекти, які були вивчені.

7. *Підготовка до наступного заняття:* Викладач може оголосити тему наступного заняття, надати завдання для самостійної роботи або запропонувати ресурси для подальшого вивчення.

Ця структура дозволяє здобувачам вищої освіти отримати практичний досвід і застосувати свої знання в реальних ситуаціях, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу та розвитку навичок.

3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. ВСТУП ДО КУРСУ «ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ ТА ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ»

Короткий зміст лекції: Предмет, методи, завдання курсу «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи». Базові та сучасні концепції зовнішньої політики країн Північної Америки. Внутрішні та зовнішні чинники формування та реалізації зовнішньої політики країн Північної Америки. Система безпеки і співробітництва країн Північної Америки. Головні проблеми сучасної політики країн Північної Америки: безпека, інтеграція, демократія. Загальні положення навчальної дисципліни «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи». Демографічно-етнографічні особливості Північної Америки. Існування системи рабства на території країн Північної Америки як системи взаємовідносин.

Мета заняття: дати здобувачам вищої освіти загальне уявлення про зовнішньополітичні аспекти країн Північної Америки та їхні взаємовідносини з рештою світу, відкрити основні теми та проблеми, які будуть досліджуватися протягом курсу, а також стимулювати інтерес здобувачів вищої освіти до вивчення зовнішньополітичних процесів у цьому регіоні.

Уміння та навички: знати основні нормативно-правові акти, що регулюють зовнішньополітичну діяльність країн Північної Америки та визначити роль і місце цих країн в системі міжнародних відносин.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: зовнішня політика, Північна Америка, Західна Європа, демографічно-етнічні особливості, країни, території.

Рекомендована література до Теми 1:

1. Бжезінський. З. Стратегічне бачення: Америка і криза світової влади. Львів : Літопис, 2012. 315 с.
2. Гетьманчук М. П. Теорія міжнародних відносин: термінол. слов. Львів : Тріада плюс, 2011. 317с.
3. Макаренко Є. А., Погорська І. І., Рижков М. М. Америка і Європа у сучасних міжнародних трансформаціях. К. : Центр вільної преси, 2014. 472 с.
4. Перепелиця Г. М., Субтельний О. М. Асиметрія міжнародних відносин. К. : Видавничий дім «Стилос», 2005. 555 с.
5. Требін М. П. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посібник. Харків : Право, 2016. 538 с.
6. Троян С. С. Зовнішня політика у постбіполярному світі (аналіз. проблеми. прогнози) / За ред. Троян С.С. К., 2014. 189 с.

Семінарське заняття

План:

1.1. Огляд теми курсу та визначення основних аспектів зовнішньої політики країн Північної Америки.

1.2. Ознайомлення з базовими та сучасними концепціями зовнішньої політики країн Північної Америки.

1.3. Аналіз внутрішніх чинників формування зовнішньої політики країн Північної Америки.

1.4. Дослідження зовнішніх чинників формування зовнішньої політики країн Північної Америки.

Теми доповідей:

1. Основні аспекти зовнішньої політики Північної Америки.
2. Концепції зовнішньої політики Північної Америки: від базових до сучасних.
3. Внутрішні чинники формування зовнішньої політики Північної Америки.
4. Зовнішні чинники формування зовнішньої політики Північної Америки.
5. Механізми ухвалення та виконання зовнішньополітичних рішень в Північній Америці.
6. Виклики та загрози зовнішньополітичної діяльності Північної Америки.
7. Співпраця та конфлікти між країнами Північної Америки.
8. Економічні аспекти зовнішньої політики Північної Америки.
9. Культурні виміри зовнішньої політики.
10. Перспективи розвитку зовнішньополітичних стратегій Північної Америки.

Практичне заняття

План:

- 1.1. Огляд безпекової системи та системи співробітництва Північної Америки.
- 1.2. Виявлення основних проблем у сучасній політиці Північної Америки.
- 1.3. Дослідження демографічних та етнографічних особливостей Північної Америки.
- 1.4. Аналіз системи рабства в історії Північної Америки як системи взаємин.

Завдання до практичного заняття:

1. Дослідіть, які нові стратегічні цілі та виклики виникають для регіону в зв'язку зі змінами на міжнародній арені.
2. Розробіть план дій для урядів країн регіону в разі виникнення кризової ситуації або конфлікту на міжнародній арені.
3. Вивчіть, які глобальні тренди (наприклад, зміни клімату, ріст націоналізму) впливають на зовнішньополітичні рішення та стратегії країн регіону.
4. Дослідіть, які економічні фактори (наприклад, торговельні угоди, інвестиції) визначають зовнішньополітичні стратегії та інтереси країн регіону.
5. Складіть стратегію залучення нових міжнародних партнерів та розширення співробітництва в регіоні.

6. Дослідіть, як міграційні кризи впливають на зовнішньополітичні пріоритети та рішення країн.

7. Розробіть план дій для підвищення впливу та представництва країн регіону в міжнародних організаціях.

8. Вивчіть реакції міжнародного співтовариства на певні дії або рішення країн на міжнародній арені.

9. Розробіть план дій для мирного вирішення міжнародного конфлікту та забезпечення стабільності в регіоні.

Завдання для самостійної роботи до Теми 1:

1. Створити короткий довідник з основних термінів і понять, пов'язаних зі зовнішньою політикою країн Північної Америки та Західної Європи.

2. Проаналізувати новини або статті з міжнародних відносин та зовнішньої політики країн Північної Америки та Західної Європи в сучасному світі, визначити ключові проблеми та виклики.

3. Створити інтерактивну презентацію або ігрову ситуацію, яка продемонструє складні аспекти дипломатичної діяльності країн Північної Америки та Західної Європи.

Індивідуальні завдання до Теми 1:

1. Проаналізуйте міжнародні відносини обраної країни з кількома ключовими партнерами та конкурентами.

2. Підготуйте публічну промову або презентацію про зовнішньополітичні пріоритети регіону.

3. Проаналізуйте один з міжнародних конфліктів, що впливають на зовнішньополітичну діяльність регіону.

4. Вивчіть, як економічні чинники впливають на зовнішньополітичні рішення країн регіону.

5. Розробіть стратегію зовнішньоекономічного співробітництва для країни обраного регіону з кількома ключовими партнерами.

Питання для самоперевірки:

1. Які основні аспекти зовнішньої політики країн Північної Америки та Західної Європи визначають їхню міжнародну поведінку?

2. Які ключові регіональні та глобальні фактори впливають на зовнішньополітичні стратегії цих країн?

3. Які базові концепції зовнішньої політики були встановлені в історії країн Північної Америки та Західної Європи?

4. Які сучасні виклики та загрози стоять перед зовнішньополітичними стратегіями цих країн?

5. Які внутрішні фактори формують зовнішньополітичні пріоритети цих країн?

6. Які нові тенденції в зовнішньополітичній діяльності країн Північної Америки та Західної Європи спостерігаються в останні роки?

7. Які міжнародні інституції та організації впливають на зовнішньополітичні рішення цих країн?

8. Які стратегії безпеки та співробітництва розвивають країни Північної Америки та Західної Європи?

9. Які культурні та ідентичні аспекти впливають на зовнішньополітичні відносини цих країн?

10. Які перспективи майбутнього можна передбачити для зовнішньої політики країн Північної Америки та Західної Європи, враховуючи сучасні геополітичні та економічні тренди?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 1:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. *Зовнішньополітичні стратегії країн Північної Америки та Західної Європи мають суттєві відмінності між собою:*

а) так; б) ні.

2. *Культурні та історичні фактори не мають значущого впливу на зовнішньополітичні рішення країн Північної Америки та Західної Європи:*

а) так; б) ні.

3. *Зовнішньополітичні стратегії цих країн не можуть змінюватися відповідно до глобальних трендів:*

а) так; б) ні.

4. *Зовнішньополітичні рішення країн Північної Америки та Західної Європи можуть бути визначені економічними факторами:*

а) так; б) ні.

5. *Міжнародні організації не впливають на зовнішньополітичні стратегії цих країн:*

а) так; б) ні.

6. *Зовнішньополітичні пріоритети можуть змінюватися в залежності від політичної ситуації в країні:*

а) так; б) ні.

7. *Геополітичне розташування не має великого значення для зовнішньополітичних стратегій цих країн:*

а) так; б) ні.

8. *Історичний досвід не має важливого значення для формування сучасної зовнішньополітичної стратегії цих країн:*

а) так; б) ні.

9. *Зовнішньополітичні стратегії країн Північної Америки та Західної Європи можуть бути спрямовані на підтримку демократії в інших країнах:*

а) так; б) ні.

10. *Країни Північної Америки та Західної Європи співпрацюють у рамках міжнародних організацій та альянсів:*

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді.

1. Який аспект зовнішньої політики є одним з основних для країн Північної Америки та Західної Європи?

- а) культурна спадщина;
- б) економічний розвиток;
- в) політична система;
- г) географічне розташування.

2. Які фактори можуть впливати на формування зовнішньополітичних стратегій цих країн?

- а) тільки економічні;
- б) тільки політичні;
- в) економічні, політичні, культурні та історичні;
- г) тільки внутрішні.

3. На що можуть бути спрямовані зовнішньополітичні стратегії країн Північної Америки та Західної Європи?

- а) тільки на військовий аспект;
- б) тільки на економічний аспект;
- в) на підтримку демократії, економічний розвиток, безпеку тощо;
- г) тільки на політичний аспект.

4. Чи можуть змінюватися зовнішньополітичні пріоритети країн Північної Америки та Західної Європи?

- а) так;
- б) ні;
- в) залежно від економічного розвитку;
- г) залежно від географічного розташування.

5. Яка роль відводиться міжнародним організаціям у формуванні зовнішньополітичних стратегій цих країн?

- а) велика;
- б) ніяка;
- в) обмежена;
- г) визначальна.

6. Які країни входять до Північної Америки та Західної Європи?

- а) Латвія, Німеччина;
- б) Канада, Франція;
- в) Куба, Італія;
- г) Японія, США.

7. Які аспекти можуть впливати на зовнішньополітичні стратегії країн з географічно віддаленими регіонами?

- а) тільки політичні;
- б) тільки економічні;
- в) географічні, економічні, політичні тощо;
- г) тільки соціальні.

8. Чи можуть зміни в політичній системі країни впливати на її зовнішньополітичні рішення?

- а) так;
- б) ні;
- в) тільки у військовій сфері;
- г) тільки у культурній сфері.

9. Чи можуть зовнішньополітичні стратегії країн бути спрямовані на захист їхніх національних інтересів?

- а) так;
- б) ні;
- в) тільки у військовій сфері;
- г) тільки у культурній сфері.

10. Які основні пріоритети можуть бути в зовнішньополітичних стратегіях цих країн?

- а) тільки військові;
- б) політичні, економічні, соціальні, культурні тощо;
- в) тільки економічні;
- г) тільки культурні.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) дипломатія;
- б) геополітика;
- в) зовнішньополітичні стратегії;
- г) безпека;
- д) міжнародні відносини;
- е) культурна дипломатія;
- ж) економічна інтеграція;
- з) глобалізація;
- и) громадська дипломатія;
- к) міжнародна кооперація.

1. Сукупність довгострокових цілей, підходів та методів, які країни використовують для взаємодії з іншими державами та міжнародними організаціями.

2. Галузь політичної науки, що вивчає вплив географічних факторів на політичні процеси та взаємовідносини між державами.

3. Сукупність взаємин між державами та міжнародними акторами, що включає політичні, економічні, соціальні та культурні аспекти.

4. Система міжнародних відносин, яка включає урядову та неурядову діяльність для досягнення зовнішньополітичних цілей.

5. Захист від загроз зовнішнього походження, які можуть шкодити національним інтересам та безпеці.

6. Процес зближення економік країн через створення спільного ринку, зони вільної торгівлі або економічного союзу.

7. Співпраця між країнами у різних сферах, включаючи економіку, безпеку, екологію тощо.

8. Процес взаємного проникнення економічних, політичних та культурних факторів між країнами та регіонами.

9. Використання культурних ресурсів для сприяння міжнародному спілкуванню та зміцнення відносин між країнами.

10. Роль громадських організацій, активістів та громадян у сприянні взаєморозумінню та вирішенні міжнародних конфліктів.

ТЕМА 2. СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ США

Короткий зміст лекції: Еволюція формування державності США. Витоки, принципи, методи та особливості зовнішньої політики США. Геополітичні фактори у зовнішній політиці США. Особливості та концептуальні засади зовнішньої політики США у період «холодної війни» та в період формування нової багатопольярної системи міжнародних відносин. Європейський та азіатсько-тихоокеанський вектори зовнішньої політики США у постбіполярний період та на сучасному етапі. Зовнішньополітична стратегія США щодо регіонів Близького й Середнього Сходу. Співпраця США та НАТО на сучасному етапі в контексті сучасних викликів та загроз.

Мета заняття: дослідити специфіку та особливості формування зовнішньої політики Сполучених Штатів Америки (США), розкрити ключові аспекти та фактори, що впливають на процес прийняття та реалізації зовнішньополітичних рішень.

Уміння та навички: знати специфіку формування зовнішньої політики Сполучених Штатів Америки.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: зовнішня політика, міжвоєнний період, США, світова війна, багатопольярна система, міжнародні відносини, загрози

Рекомендована література до Теми 2:

1. Бжезінський З. Вибір: світове панування чи світове лідерство. К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. 203 с.

2. Білецький В. «Мозкові центри» в США. *Схід*. 2000. № 6. С. 32-33.

3. Коротков Д. С. Пріоритети геостратегії США в контексті геополітичних концепцій. *Гілея*. 2018. № 131 (4). С. 474-477.

4. Манжола В. А., Крушинський В. Ю., Галака С. П. та ін. Міжнародні відносини та світова політика: підручник. К. : Знання, 2014. 662 с.

5. Мартиненко А. К. Міжнародні відносини 1945-1975 років: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К. : Ліра, 2007. 366 с.

6. Рижков М. М. «Grand Strategies»: актуалізація американського досвіду стратегічного планування. К. : Вид-во «Алькор», 2006. 247 с.

Семінарське заняття

План:

- 2.1. Основні принципи зовнішньої політики США.
- 2.2. Інструменти зовнішньої політики.
- 2.3. Історичні кризи та приклади.
- 2.4. Зовнішньополітичні доктрини.

Теми доповідей:

1. Історія та еволюція зовнішньої політики США.
2. Вплив зовнішньої політики на внутрішні справи США.
3. Геополітичне значення США у світі.
4. Економічні аспекти зовнішньої політики.
5. Культурна дипломатія та міжнародна співпраця.
6. Військова стратегія США та її вплив на світову безпеку.
7. Енергетична безпека та зовнішня політика.
8. Кібербезпека та інформаційна війна у зовнішній політиці США.
9. Людський розвиток та гуманітарна допомога у зовнішній політиці США.
10. Публічна дипломатія та засоби масової інформації в зовнішній політиці США.

Практичне заняття

План:

- 2.1. Вплив глобальних тенденцій на зовнішню політику.
- 2.2. Сучасні виклики та конфлікти.
- 2.3. Роль Конгресу та президента у формуванні зовнішньої політики.
- 2.4. Тенденції та можливі напрямки розвитку зовнішньої політики США.

Завдання до практичного заняття:

1. Проведіть аналіз первинних джерел про зовнішньополітичні стратегії колоніальних періодів.
2. Створіть хронології ключових подій у формуванні зовнішньої політики США після отримання незалежності.
3. Дослідіть роль дипломатії у вирішенні конфліктів з іншими країнами.
4. Проаналізуйте договори та угоди, укладені США з іншими державами.
5. Визначте вплив військової діяльності на зовнішню політику США.
6. Доведіть роль економічних санкцій у зовнішній політиці США.
7. Вивчіть та порівняйте ізоляціоністичні та інтервенціоністичні аспекти зовнішньої політики США в XIX-XX століттях. Проаналізуйте фактори, що впливали на зміну підходів.
8. Дослідіть роль США у міжнародних конфліктах та вирішенні міжнародних криз, наприклад, Карибська криза.
9. Дослідіть еволюцію відносин США з різними регіонами світу, такими як Європа, Азія, Латинська Америка, протягом XX-XXI століть.
10. Розгляньте вплив технологій, зокрема інформаційних технологій та засобів масової комунікації, на зовнішню політику США та її сприйняття у світі.

Завдання для самостійної роботи до Теми 2:

1. Проаналізуйте вплив зовнішньої політики та дипломатії на процеси утворення та розвитку Сполучених Штатів Америки під час їх колоніального періоду.

2. Проаналізуйте вплив ідеологічних доктрин, таких як «Доктрина Монро», «Доктрина Трумена», на зовнішньополітичні стратегії та практику державного управління США.

3. Порівняйте та проаналізуйте реакції США на світові кризи та конфлікти під керівництвом різних президентів, наприклад, Рузвельта, Кеннеді, Ніксона.

4. Проаналізуйте вплив глобалізації на зовнішню політику США та її відносини з іншими державами та міжнародними організаціями.

Індивідуальні завдання до Теми 2:

1. Вивчіть історичні передумови формування зовнішньої політики США та її еволюцію протягом різних історичних періодів.

2. Проаналізуйте основні принципи та цілі зовнішньополітичних стратегій США.

3. Визначте роль Конгресу, Президента, Державного департаменту та інших інституцій у процесі формування та виконання зовнішньополітичних рішень.

4. Дослідіть вплив внутрішньополітичних та зовнішньополітичних факторів на зовнішню політику США.

5. Проаналізуйте ключові напрямки зовнішньої політики, такі як безпека, торгівля, глобальні відносини тощо.

6. Вивчіть взаємовідносини США з іншими державами та міжнародними організаціями.

7. Оцініть роль економічних, військових, культурних та інших аспектів у формуванні зовнішньої політики США.

8. Проаналізуйте стратегії впливу США на світові події та міжнародні процеси.

9. Дослідіть вплив глобалізації та сучасних геополітичних викликів на зовнішню політику США.

10. Зробіть висновки щодо основних тенденцій та перспектив розвитку зовнішньої політики Сполучених Штатів Америки.

Питання для самоперевірки:

1. Які основні принципи лежать в основі формування зовнішньої політики США?

2. Які фактори впливають на прийняття рішень у зовнішній політиці США?

3. Які ролі відіграють Конгрес, Президент та Державний департамент у формуванні зовнішньої політики США?

4. Які історичні події та доктрини визначили специфіку зовнішньої політики США?

5. Які стратегічні цілі переслідує США у своїй зовнішній політиці?
6. Які інструменти використовує США для досягнення своїх зовнішньополітичних цілей?
7. Яким чином зовнішня політика США впливає на міжнародну безпеку та стабільність?
8. Які основні напрямки зовнішньої політики США в сучасних умовах?
9. Які виклики та загрози стоять перед США у світі та як вони впливають на формування зовнішньої політики?
10. Які перспективи розвитку зовнішньої політики США в майбутньому?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 2:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. *США завжди виступають за збереження своїх міжнародних альянсів та партнерств:*
 - а) так; б) ні.
2. *Прагнення до домінування над іншими країнами є основною метою зовнішньої політики США:*
 - а) так; б) ні.
3. *США часто використовують економічний тиск для досягнення своїх зовнішньополітичних цілей:*
 - а) так; б) ні.
4. *Принцип невтручання в справи інших країн є основоположним для зовнішньої політики США:*
 - а) так; б) ні.
5. *США завжди виступають за розв'язання міжнародних конфліктів за допомогою військової сили:*
 - а) так; б) ні.
6. *Зовнішня політика США часто базується на застосуванні санкцій проти неприхильних режимів:*
 - а) так; б) ні.
7. *Політика відкритих дверей є характерною рисою зовнішньої політики США:*
 - а) так; б) ні.
8. *Зовнішня політика США базується на принципах демократії та прав людини:*
 - а) так; б) ні.
9. *Використання дипломатії та міжнародних переговорів є важливими компонентами зовнішньої політики США:*
 - а) так; б) ні.
10. *Використання дипломатії та міжнародних переговорів є важливими компонентами зовнішньої політики США:*
 - а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді.

1. *Які принципи лежать в основі зовнішньої політики США?*

- а) ізоляціонізм;
- б) домінування;
- в) невтручання;
- г) експансія.

2. *Який орган у США відповідає за формування зовнішньої політики?*

- а) Сенат;
- б) Палата представників;
- в) Президент та Державний департамент;
- г) Верховний суд.

3. *Який принцип визначає політику відкритих дверей в зовнішній політиці США?*

- а) принцип невтручання;
- б) принцип експансії;
- в) принцип відкритих дверей;
- г) принцип домінування.

4. *Які інструменти часто використовуються США для досягнення своїх зовнішньополітичних цілей?*

- а) економічні санкції;
- б) військова інтервенція;
- в) дипломатичні переговори;
- г) усі вищевказані.

5. *Яка доктрина встановлює принцип невтручання в справи інших країн?*

- а) доктрина Монро;
- б) доктрина Трумена;
- в) доктрина Рузвельта;
- г) доктрина Ніксона.

6. *Який аспект зовнішньої політики США базується на застосуванні економічного тиску?*

- а) економічний ізоляціонізм;
- б) економічна експансія;
- в) економічні санкції;
- г) економічна домінування.

7. *Який принцип відображає стратегію збереження статусу-кво у світовому порядку?*

- а) принцип невтручання;
- б) принцип домінування;
- в) принцип статусу-кво;
- г) принцип експансії.

8. *Які основні цілі переслідує США у своїй зовнішній політиці?*

- а) збереження міжнародних альянсів;
- б) розв'язання міжнародних конфліктів;
- в) забезпечення національної безпеки;
- г) усі вищевказані.

9. Яким чином зовнішня політика США впливає на міжнародну безпеку?

- а) посилення конфліктів;
- б) збільшення стабільності;
- в) провокація агресії;
- г) усі вищевказані.

10. Яка доктрина встановлює принцип захисту демократії та прав людини у зовнішній політиці США?

- а) доктрина Монро;
- б) доктрина Трумена;
- в) доктрина Уілсона;
- г) доктрина Рузвельта.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) дипломатія;
- б) геополітика;
- в) зовнішні відносини;
- г) дипломатичні відносини;
- д) доктрина Трумена;
- е) доктрина Монро;
- ж) доктрина Уілсона;
- з) ізоляціонізм;
- и) доктрина Рузвельта;
- к) експансія.

1. Мистецтво та практика спілкування та взаємодії між державами з метою досягнення спільних цілей, вирішення конфліктів та забезпечення міжнародного спокою і стабільності.

2. Взаємодія між державами та міжнародними суб'єктами на міжнародній арені, яка охоплює політичні, економічні, соціальні та культурні аспекти взаємодії.

3. Дослідження взаємозв'язків між політикою та географією, зокрема впливу географічних умов, розташування та ресурсів на політичні процеси та прийняття стратегічних рішень.

4. Взаємні відносини та спілкування між різними державами чи міжнародними організаціями, зазвичай реалізовані через посольства, консульства та інші дипломатичні установи.

5. Політичний принцип, який встановлює, що будь-яка спроба зовнішнього втручання в американські справи буде розглядатися як ворожа дія та може викликати реакцію з боку Сполучених Штатів.

6. Зовнішньополітичний принцип, який визначав боротьбу проти розповсюдження комунізму як головний пріоритет американської зовнішньої політики після Другої світової війни.

7. Принципи зовнішньої політики, включаючи підтримку самовизначення націй, демократії та створення Ліги Націй.

8. Підхід до зовнішньої політики, який вимагає збереження балансу сили та втручання США у світові справи тільки тоді, коли це необхідно для захисту національних інтересів.

9. Політична доктрина або практика, яка підтримує відокремлення від міжнародних ангажувань та конфліктів, ставлячи на перший план національні інтереси.

10. Процес розширення території, впливу або влади держави за межі її власних кордонів.

ТЕМА 3. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ГЕОПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ГЕГЕМОНІЇ США У СВІТІ

Короткий зміст лекції: Гегемонія як поняття у сучасних соціологічних теоріях. Геополітичне положення США у світі. Феномен гегемонізму США. Підходи та ідеї реалізації політики гегемонії США. Основні інтереси США у країнах «третього світу» (периферія) та конфлікти, пов'язані з ними. Вплив зовнішньої політики США на стан міжнародних відносин на Американському континенті.

Мета заняття: дослідити теоретичні та геополітичні аспекти гегемонії США у світі з метою з'ясування її природи, впливу на міжнародні відносини та аналізу стратегій, які використовуються для збереження або зміни цього статусу.

Уміння та навички: знати геополітичні аспекти гегемонії Сполучених Штатів Америки у світі.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: феномен гегемонізму, США, гегемонія, співтовариство, вплив, міжнародні відносини, економічна сила, військова домінантність, геостратегія, американський імперіалізм, глобальний лідер, супердержава

Рекомендована література до Теми 3:

1. Ліппман В. Геополітика США: теорія і практика. К. : Вид-во Соломії Павличко, 2018. 264 с.

2. Мадіссон В. В. Сучасна українська геополітика: навч. посібник. К. : Либідь, 2003. 176 с.

3. Мілгейм І. Велика гра: США і її глобальні війни. К. : ВД «Старого Лева», 2017. 304 с.

4. Сергієнко Т. І. Феномен гегемонічного статусу США у міжнародних відносинах. *Наукові праці МАУП. Політичні науки та публічне управління*. 2023. № 3 (69). С. 69-74.

5. Соколовський Ю. С. Геополітика: Сучасні парадигми та стратегії. К. : Вид-во «Києво-Могилянська академія», 2016. 384 с.

6. Столярчук Я. М. Глобальні асиметрії економічного розвитку: монографія. К. : КНЕУ, 2009. 302 с.

7. Фурсенко В. Л. США: Політика, економіка, культура. К. : ВД «Либідь», 2019. 512 с.

8. Чубар'ян А. О. Геополітика: історія і сучасність. К. : Вид-во «Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 344 с.

Семінарське заняття

План:

- 3.1. Гегемонія в міжнародних відносинах: основні риси.
- 3.2. Розвиток гегемонії США: після Другої світової війни та холодної війни.
- 3.3. Вплив економічних, політичних, військових та культурних чинників на статус США як гегемона.
- 3.4. Геополітичне положення та стратегічні інтереси США в різних регіонах світу.

Теми доповідей:

1. Гегемонія в міжнародних відносинах: основні аспекти.
2. Роль гегемонії у формуванні світового порядку та стабільності.
3. Характеристики гегемонічних держав і їх вплив на інші країни.
4. США як гегемон після Другої світової війни.
5. Гегемонія під час холодної війни: боротьба з Радянським Союзом та роль США у світовій політиці.
6. Економічна міць США та її вплив на світову економіку.
7. Політичні стратегії США для збереження гегемонії.
8. Військова потужність США та її роль у світовій безпеці.
9. Культурний вплив США на інші країни і його роль у зміцненні гегемонії.
10. Вплив США на Південну та Латинську Америку: доктрина Монро, економічні та політичні інтереси.
11. Підходи США до Північної та Південної Азії: стратегічні союзи, конфлікти та співробітництво.
12. Африка та Близький Схід: енергетичні інтереси, боротьба з тероризмом, вплив на регіональну стабільність.

Практичне заняття

План:

- 3.1. Порівняння американської гегемонії з іншими моделями світового порядку.
- 3.2. Позитивні та негативні наслідки домінування США для світового співтовариства.
- 3.3. Аналіз критики американської гегемонії з різних точок зору: економічні, соціальні та етичні аспекти.
- 3.4. Можливі стратегії для збереження або зміни статусу гегемона США.

Завдання до практичного заняття:

1. Знайдіть та проаналізуйте академічні статті та документи, які описують геополітичну роль США у світі. Визначте основні тенденції та проблеми, які порушуються у цих документах.
2. Порівняйте стратегії гегемонії США з іншими сучасними або історичними гегемонами. Обговоріть схожість та відмінності в їхніх підходах та наслідках.

3. Відвідайте лекції або дискусійні панелі з експертами, що спеціалізуються на темі гегемонії США. Висловіть свої питання та подумки з приводу обговореного.

4. Проведіть дослідження щодо впливу геополітичної домінантності США на міжнародні відносини в певному регіоні світу. Проаналізуйте, які фактори впливають на статус США як гегемона в цьому регіоні.

5. Підготуйте презентації про різні аспекти гегемонії США, включаючи її вплив на економіку, політику, військову стратегію та культуру.

6. Розгляньте кейси, пов'язані з конкретними ситуаціями, коли геополітична роль США мала значний вплив на міжнародну ситуацію. Обговоріть стратегії та наслідки дій США в цих кейсах.

7. Розділіться на групи та відіграйте ролі різних країн або міжнародних організацій у віртуальних нарадах щодо геополітичних питань, пов'язаних із гегемонією США.

8. Підготуйте інфографіки, що ілюструють ключові факти та цифри, пов'язані з геополітичною домінантністю США.

9. Організуйте дебати з приводу ефективності та доцільності гегемонії США у світі. Розділіть учасників на команди «за» та «проти» та обґрунтуйте свої позиції.

10. Напишіть есе або статтю, де проаналізуйте геополітичну ситуацію у світі з точки зору гегемонії США та її впливу на різні аспекти міжнародних відносин.

Завдання для самостійної роботи до Теми 3:

1. Проведіть дослідження та порівняйте геополітичний вплив США у світі в 1970-х, 1990-х та 2020-х роках. Визначте ключові фактори, які впливали на зміну цього впливу.

2. Проаналізуйте економічний вплив США на глобальний ринок та роль долара США як світової валюти. Визначте стратегії, які США використовують для збереження свого лідерства у світовій економіці.

3. Вивчіть та проаналізуйте приклади військових дій США в різних регіонах світу, таких як Близький Схід, Південна Азія, Латинська Америка тощо. Оцініть вплив цих дій на міжнародні відносини та статус США як гегемона.

4. Дослідіть культурний вплив США на інші країни та його роль у зміцненні гегемонії. Вивчіть вплив американських фільмів, музики, літератури, інтернету та інших аспектів американської культури на глобальному рівні.

5. Розгляньте стратегічні союзи та партнерства США з іншими країнами та організаціями. Оцініть вплив цих союзів на геополітичну ситуацію у світі та роль США в них.

6. Проаналізуйте реакцію різних країн та регіонів світу на гегемонію США. Вивчіть позиції та стратегії країн, які прагнуть збереження або зміни глобального балансу сил.

7. Дослідіть та проаналізуйте політичні інструменти, які використовуються США для збереження та розширення свого впливу у світі, включаючи дипломатію, санкції, допомогу тощо.

8. Вивчіть та порівняйте геополітичний вплив США у різних регіонах світу, таких як Європа, Азія, Північна Америка тощо. Зверніть увагу на особливості та виклики, які виникають у кожному з цих регіонів.

9. Вивчіть роль США у різних міжнародних організаціях та форумах, таких як ООН, НАТО, Група G7, G20 тощо. Проаналізуйте вплив США на прийняття рішень та формування міжнародної політики через ці структури.

Індивідуальні завдання до Теми 3:

1. Проведіть дослідження та підготуйте огляд наукових статей, книг та інших джерел, що розглядають стратегії, які використовує США для збереження свого статусу гегемона в світі. Оберіть 5-7 ключових джерел і зробіть короткі висновки про зміст кожного з них.

2. Вивчіть економічні стратегії, які використовуються США для збереження їхнього геополітичного впливу. Оцініть ефективність цих стратегій та їхній вплив на світову економіку.

3. Докладно розгляньте військові стратегії США, спрямовані на збереження їхньої геополітичної домінантності. Визначте основні напрямки та особливості цих стратегій.

4. Проаналізуйте політичні та дипломатичні дії США, спрямовані на підтримку їхньої геополітичної позиції. Визначте ключові ініціативи та їхній вплив на міжнародні відносини.

5. Підготуйте презентацію, у якій надайте результати вашого дослідження про стратегії США для збереження гегемонії. Включіть в презентацію основні висновки, графіки та інші ілюстративні матеріали.

6. Напишіть есе на тему «Стратегії США для збереження гегемонії: аналіз та оцінка». У вашому есе висловіть ваші власні думки та аргументи щодо ефективності та доцільності застосування різних стратегій США у цьому контексті.

7. Розгляньте глобальні проблеми, такі як зміна клімату, тероризм, пандемія тощо, та проаналізуйте роль США у їхньому вирішенні та вплив на міжнародні відносини.

8. На основі вашого дослідження та аналізу стратегій США для збереження гегемонії, розробіть набір рекомендацій щодо можливих шляхів вдосконалення чи зміни цих стратегій.

9. Відвідайте віртуальні конференції або лекції, де експерти обговорюють стратегії гегемонії США. Задавайте питання та відстежуйте дискусії для поглиблення вашого розуміння теми.

10. Напишіть коротку публікацію або блог-пост, в якому коротко розгляньте ваші основні висновки та рекомендації щодо стратегій США для збереження гегемонії. Розмістіть цю публікацію на вашому особистому блозі чи в соціальних медіа для обговорення з вашим аудиторією.

Питання для самоперевірки:

1. Які основні аспекти гегемонії США в міжнародних відносинах?
2. Які стратегії використовує США для збереження свого статусу гегемона?

3. Які економічні чинники сприяють гегемонії США у світовій економіці?
4. Як військова сила США впливає на її геополітичну домінантність?
5. Які політичні та дипломатичні інструменти використовуються США для збереження свого впливу у світі?
6. Як культурний вплив США сприяє її геополітичній позиції?
7. Які регіональні стратегії мають особливе значення для гегемонії США?
8. Які міжнародні організації та форуми відіграють ключову роль у підтримці геополітичного статусу США?
9. Які проблеми та виклики виникають у збереженні гегемонії США в сучасному світі?
10. Які можливі шляхи покращення або зміни стратегій гегемонії США можуть бути запропоновані?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 3:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. *США зберігають свій статус гегемона завдяки своїй економічній могутності:*

а) так; б) ні.

2. *Політичні стратегії США включають в себе використання санкцій для збереження геополітичного впливу:*

а) так; б) ні.

3. *Військова сила США не має значного впливу на її геополітичний статус:*

а) так; б) ні.

4. *Культурний вплив США на інші країни не впливає на її геополітичну позицію:*

а) так; б) ні.

5. *Стратегічні союзи з іншими країнами не є важливим чинником для збереження геополітичного статусу США:*

а) так; б) ні.

6. *Підтримка міжнародних організацій сприяє зміцненню геополітичного впливу США:*

а) так; б) ні.

7. *Роль США в боротьбі з глобальними проблемами не має впливу на її геополітичну позицію:*

а) так; б) ні.

8. *Розвиток конкурентних сил у світі призводить до послаблення геополітичного впливу США:*

а) так; б) ні.

9. *Геополітичне положення США в Азії має вирішальне значення для її геополітичного статусу:*

а) так; б) ні.

10. *Геополітичний вплив США в Африці та Латинській Америці не впливає на її глобальну позицію:*

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді.

1. Які елементи сприяють гегемонії США у світовій політиці?
 - а) економічна могутність;
 - б) культурний вплив;
 - в) військова сила;
 - г) усі вищезазначені.
2. Яка стратегія використовується США для збереження свого статусу гегемона?
 - а) економічна блокада;
 - б) дипломатичний ізоляціонізм;
 - в) військова агресія;
 - г) політичні договори.
3. Який фактор не є ключовим для підтримки гегемонії США в світовій економіці?
 - а) величезний внутрішній ринок;
 - б) високий рівень технологічного розвитку;
 - в) масова міграція населення;
 - г) домінування долара США як світової валюти.
4. Яка країна відіграє стратегічну роль для геополітичних інтересів США в Азії?
 - а) Індія;
 - б) Росія;
 - в) Японія;
 - г) Бразилія.
5. Які політичні інструменти використовуються США для збереження гегемонії?
 - а) соціальні мережі;
 - б) санкції;
 - в) масові демонстрації;
 - г) літературні фестивалі.
6. Який фактор не має значення для геополітичного впливу США?
 - а) культурна сфера;
 - б) військова стратегія;
 - в) кліматичні зміни;
 - г) економічна стратегія.
7. Яка організація не є ключовим партнером США у світовій політиці?
 - а) Організація Об'єднаних Націй (ООН);
 - б) Європейський союз (ЄС);
 - в) Африканський Союз (АС);
 - г) Шанхайська Організація Співробітництва (ШОС).
8. Яка країна не входить до геополітично важливих регіонів для США?
 - а) Близький Схід;
 - б) Північна Америка;
 - в) Південна Африка;
 - г) Латинська Америка.

9. Які регіональні стратегії мають ключове значення для геополітичного впливу США?

- а) Балкани;
- б) Скандинавія;
- в) Середземномор'я;
- г) Близький Схід.

10. Яка глобальна проблема не має впливу на геополітичну позицію США?

- а) зміна клімату;
- б) пандемія захворювань;
- в) енергетична безпека;
- г) екологічні кризи.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) гегемонія;
- б) вплив;
- в) співтовариство;
- г) економічна сила;
- д) міжнародні відносини;
- е) глобальний лідер;
- ж) військова домінантність;
- з) геостратегія;
- и) супердержава;
- к) американський імперіалізм.

1. Переважання або домінування однієї держави або групи держав у світових справах, яке виявляється через економічний, політичний, військовий або культурний вплив.

2. Об'єднання країн або організацій, які діють разом на основі спільних цілей та інтересів.

3. Здатність змінювати або керувати думками, діями або рішеннями інших осіб або суспільств.

4. Взаємодія між країнами, організаціями та іншими акторами на міжнародному рівні, яка включає політичні, економічні, соціальні та культурні аспекти.

5. Здатність держави або регіону до виробництва, розподілу та споживання матеріальних благ, що визначає її вплив на глобальну економіку.

6. Здатність держави або військового союзу до ефективного контролю або захисту своїх інтересів шляхом застосування військової сили.

7. Планування та використання географічних особливостей для досягнення політичних або військових цілей.

8. Стратегія розширення впливу або контролю Сполучених Штатів над іншими країнами або регіонами.

9. Країна або державний суб'єкт, який володіє великим впливом та авторитетом на міжнародній арені та має здатність керувати глобальними питаннями та процесами.

10. Держава, яка має велику економічну, політичну та військову потужність і вплив на світові події і процеси.

ТЕМА 4. ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ВПЛИВ США НА СВІТОВІЙ МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ

Короткий зміст лекції: Інтереси США на світовій політичній арені. Принципи та основні риси зовнішньої політики США. Структура державних органів, що займаються розробкою зовнішньополітичного курсу та його реалізацією. Роль президента, конгресу, держдепартаменту, оборонного відомства, розвідки та контррозвідки. Взаємозалежність і взаємопов'язаність принципів ізоляціонізму (неоізоляціонізму) та інтервенціонізму (інтернаціоналізму) в зовнішній політиці США. Роль силових структур. Фактор ракетно-ядерних озброєнь. Модифікація доктрин, форм і методів – від доктрини Трумена до «гуманітарної інтервенції» та антитерористичних операцій. Нові риси зовнішньої політики США після терористичних нападів у Нью-Йорку 11 вересня 2001 р. Характер відносин США з ЄС (єдність і суперечливість тенденцій «атлантизму» й «європеїзму»). Провідна роль США у «великій сімці». Відносини США з КНР, росією, Японією, з країнами Африки, Латинської Америки, Азійсько-Тихоокеанського регіону. Протидія Вашингтона новим викликам і загрозам на міжнародній арені.

Мета заняття: дослідити діяльність та вплив Сполучених Штатів Америки на світовій міжнародній арені з метою розуміння їхньої ролі в глобальних справах, виявлення основних стратегій і інструментів, які вони використовують для досягнення своїх цілей, а також аналізу можливих наслідків цієї діяльності для міжнародних відносин та геополітичного ландшафту.

Уміння та навички: знати особливості діяльності Сполучених Штатів Америки на світовій міжнародній арені.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: США, міжнародна арена, зовнішня політика, зовнішньополітичний курс, конфлікти, антитерористичні операції, КНР, Японія, країни Африки, Латинської Америки.

Рекомендована література до Теми 4:

1. Бжезінський З. Стратегічне бачення. Америка і криза глобальної влади. Львів : Літопис, 2012. 168 с.
2. Білорус О. Г. Глобальна корпоративна система: монографія. К. : КНЕУ, 2011. 408 с.
3. Брусиловська О. І. Історія міжнародних відносин (сер. III ти. До н.е. – XVII ст. н.е.): навч.-метод. посібник. Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2013. 188 с.
4. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 р. *Дипломатична і консульська служба*. К. : КиМУ, 2003. С. 3-7.
5. Газін В., Копилов С. Новітня історія країн Європи та Америки. 1945-2002 рр. К. : Либідь, 2004. 623 с.
6. Головченко В. І., Степанов О. П. Нариси з історії міжнародних відносин та зовнішньої політики країн Азії й Африки: навч. посібник. К. : «Юрисконсульт», 2014. 424 с.

Семінарське заняття

План:

- 4.1. Інтереси США на світовій політичній арені.
- 4.2. Принципи та основні риси зовнішньої політики США.
- 4.3. Етапи еволюції зовнішньої політики Вашингтона.
- 4.4. Аналіз документів, що визначають зовнішню політику США та їх роль у формуванні глобальних відносин.

Теми доповідей:

1. Стратегічні цілі США на міжнародній арені: пошук безпеки та стабільності.
2. Економічні мотиви США в міжнародних відносинах: збереження глобального лідерства.
3. Гуманітарні аспекти зовнішньополітичної діяльності Сполучених Штатів.
4. Вплив США на міжнародну енергетичну безпеку та ринок.
5. Дипломатичні стратегії США: пошук союзників та партнерів.
6. Військовий компонент зовнішньої політики США: дотримання світового порядку.
7. Роль президента у формуванні та реалізації зовнішньополітичного курсу.
8. Вплив конгресу на зовнішньополітичні рішення США: обмеження та підтримка.
9. Розвідка та контррозвідка: інформаційний аспект зовнішньої політики.
10. Антитерористичні стратегії США: відповідь на сучасні загрози та виклики.

Практичне заняття

План:

- 4.1. Основні цілі та мотиви діяльності США на міжнародній арені.
- 4.2. Інструменти глобального впливу США.
- 4.3. Структура державних органів, що займаються зовнішньополітичним курсом.
- 4.4. Взаємозалежність принципів ізоляціонізму та інтервенціонізму.
- 4.5. Сучасні виклики та перспективи, з якими стикаються США на міжнародній арені, та їх вплив на світовий порядок.

Завдання до практичного заняття:

1. Дослідіть роль і вплив основних законів та документів, які визначали зовнішньополітичну діяльність США (наприклад, Конституція, Декларація незалежності, доктрина Монро) на формування та розвиток її міжнародних відносин.
2. Підготуйте аналітичну звітну презентацію про важливу зовнішньополітичну подію в історії США (наприклад, Холодна війна, вступ до ООН, воєнні конфлікти), відзначивши ключові факти, причини та наслідки цієї події.

3. Розробіть доповідь про роль дипломатії в зовнішньополітичній діяльності США, зосереджуючись на ключових дипломатичних ініціативах та переговорах, які вплинули на міжнародні відносини.

4. Порівняйте стратегії та дії США в зовнішніх справах з іншими великими державами (наприклад, росія, Китай, Європейський Союз) з урахуванням їхніх політичних, економічних та військових інтересів.

5. Дослідіть перспективи розвитку зовнішньополітичних стратегій США після важливих історичних подій (наприклад, кінець Холодної війни, терористичні атаки 11 вересня 2001 року) та їх вплив на глобальний порядок.

6. Дослідіть ключові військові дії та стратегії, які використовувалися США в різних міжнародних конфліктах та їх вплив на міжнародну арену.

7. Вивчіть роль економіки у зовнішній політиці США, включаючи міжнародну торгівлю, санкції та інші економічні інструменти впливу.

8. Дослідіть, які технологічні досягнення впливають на здатність США здійснювати свою зовнішню політику та міжнародний вплив.

9. Проаналізуйте участь США у міжнародних організаціях, таких як ООН, НАТО, Всесвітня торговельна організація, та їхній вплив на зовнішньополітичні рішення країни.

10. Дослідіть вплив громадської думки, ЗМІ та громадських організацій на формування та реалізацію зовнішньополітичної стратегії США.

Завдання для самостійної роботи до Теми 4:

1. Оберіть дві-три країни та проаналізуйте їхні зовнішньополітичні стратегії, порівняйте їх зі стратегіями США та визначте спільні та відмінні аспекти.

2. Дослідіть ролі та функції президента, конгресу, держдепартаменту, оборонного відомства та інших ключових органів в формуванні та реалізації зовнішньополітичного курсу США.

3. Оберіть одну з актуальних міжнародних проблем (наприклад, кліматичні зміни, торгівля, тероризм) та дослідіть підходи та стратегії, які використовує США для їх вирішення.

4. Вивчіть роль США в міжнародних організаціях, таких як ООН, НАТО, Всесвітня торговельна організація, та проаналізуйте її вплив та взаємовідносини з іншими учасниками цих організацій.

Індивідуальні завдання до Теми 4:

1. Проаналізуйте доктрини, такі як «Монро», «Трумена», «Ніксона», «Картера» та інші. Визначте їхні основні принципи та вплив на міжнародні відносини.

2. Вивчіть участь США у різних міжнародних конфліктах, таких як В'єтнамська війна, Перська затока, війна в Афганістані тощо. Оцініть їхні наслідки та вплив на глобальну безпеку.

3. Дослідіть роль США у світовій економіці, їхні інвестиції, торговельні відносини та вплив на міжнародну торгівлю.

4. Вивчіть участь США у роботі ООН, Міжнародного валютного фонду, Всесвітньої банку та інших міжнародних організацій і проаналізуйте їхній вплив.

5. Оберіть декілька країн та вивчіть дипломатичні відносини США з кожною з них. Проаналізуйте взаємовідносини, спільні інтереси та можливі конфлікти.

6. Проаналізуйте реакцію американських ЗМІ на ключові події в міжнародній політиці та їхній вплив на формування громадської думки.

7. Дослідіть програми гуманітарної допомоги, які реалізує США у різних країнах світу, та їхній вплив на міжнародні відносини.

8. Вивчіть стратегії та дії США у боротьбі з тероризмом на міжнародній арені та їхній вплив на глобальну безпеку.

9. Проаналізуйте роль технологій, таких як інтернет, соціальні мережі, кібербезпека тощо, у зовнішній політиці США.

10. Вивчіть зовнішньополітичні стратегії та рішення різних президентів США та їхній вплив на світову ситуацію.

Питання для самоперевірки:

1. Які основні принципи лежать в основі зовнішньополітичної стратегії США?

2. Які інструменти використовує США для здійснення свого впливу на міжнародній арені?

3. Які міжнародні організації мають ключове значення для США та як вони впливають на їх зовнішню політику?

4. Які основні мотиви та цілі діяльності США на міжнародній арені?

5. Як впливає громадськість та ЗМІ на зовнішню політику США?

6. Які наслідки має економічний вплив США на інші країни та регіони світу?

7. Як США реагують на міжнародні конфлікти та як це впливає на геополітичну ситуацію?

8. Які стратегії використовує США в боротьбі з тероризмом та як вони впливають на глобальну безпеку?

9. Які нові виклики та загрози зустрічаються США на міжнародній арені, і як вони впливають на їх зовнішню політику?

10. Які основні перспективи розвитку зовнішньополітичної діяльності США в майбутньому?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 4:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. США зазвичай використовують свій економічний вплив для досягнення своїх політичних цілей на міжнародній арені:

а) так; б) ні.

2. Зовнішньополітичні дії США часто базуються на принципах, заявлених у документах, таких як доктрина Монро:

а) так; б) ні.

3. Участь США в міжнародних організаціях, таких як ООН, часто сприяє зміцненню їх впливу на світові справи:

а) так; б) ні.

4. США використовують дипломатичні переговори для вирішення конфліктів та підтримки своїх геополітичних інтересів:

а) так; б) ні.

5. Американські ЗМІ часто впливають на формування громадської думки щодо зовнішньополітичних питань:

а) так; б) ні.

6. США виступають за застосування санкцій як ефективного засобу тиску на країни, що порушують міжнародні норми:

а) так; б) ні.

7. Військовий вплив США зазвичай призводить до стабілізації ситуації в конфліктних регіонах:

а) так; б) ні.

8. Сучасні технології значно посилюють вплив США на міжнародні справи:

а) так; б) ні.

9. Стратегії боротьби з тероризмом, використовувані США, ефективно знижують рівень терористичних загроз у світі:

а) так; б) ні.

10. Співробітництво США з іншими країнами зазвичай призводить до зменшення міжнародних конфліктів:

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді.

1. Який принцип відомий як «доктрина Монро» відноситься до:

- а) фінансової політики;
- б) зовнішньополітичної доктрини;
- с) внутрішньополітичних реформ;
- д) економічної стратегії.

2. Які інструменти використовує США для здійснення свого впливу на міжнародній арені?

- а) тільки військова сила;
- б) дипломатичні переговори;
- с) економічні санкції;
- д) усі відповіді вірні.

3. Яка з доктрин відома як стратегія підтримки країн, які стикаються з агресією чи загрозою?

- а) доктрина Ніксона;
- б) доктрина Картера;
- с) доктрина Рузвельта;
- д) доктрина Трумена.

4. Який засіб використовується для зменшення міжнародних конфліктів?

- а) військова домінантність;
- б) економічні санкції;
- с) дипломатичні переговори;
- д) гуманітарна допомога.

5. Які технології використовуються для підвищення впливу США на міжнародні справи?

- а) соціальні мережі;
- б) кібербезпека;
- с) спутникова зв'язок;
- д) усі відповіді вірні.

6. Яка з доктрин офіційно заявляє про захист американських інтересів у всьому світі?

- а) доктрина Рузвельта;
- б) доктрина Монро;
- с) доктрина Трумена;
- д) доктрина Ніксона.

7. Який інструмент дипломатії США зазвичай використовують для вирішення міжнародних конфліктів?

- а) економічні санкції;
- б) дипломатичні переговори;
- с) військова домінантність;
- д) гуманітарна допомога.

8. Який принцип лежить в основі доктрини «Трумена»?

- а) принцип невтручання в інші справи;
- б) принцип контролю над іншими країнами;
- с) принцип підтримки країн, що стикаються з загрозами;
- д) принцип відмови від зовнішньополітичних амбіцій.

9. Які інструменти використовуються для боротьби з тероризмом за межами США?

- а) військові операції;
- б) гуманітарна допомога;
- с) економічні санкції;
- д) усі відповіді вірні.

10. Які міжнародні організації мають ключове значення для США?

- а) ООН;
- б) ЄС;
- с) НАТО;
- д) усі відповіді вірні.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) зовнішня політика;
- б) глобальні виклики;

- в) глобальна економіка;
- г) дипломатія;
- д) військова сила;
- е) кібербезпека;
- ж) тероризм;
- з) економічна сила;
- и) санкції;
- к) міжнародна арена.

1. Система виробництва, обміну та споживання товарів та послуг, яка охоплює економічну діяльність країн у всьому світі та їх взаємозв'язки.

2. Сукупність стратегій, принципів та дій, які країна використовує у відносинах з іншими країнами, міжнародними організаціями та на міжнародній арені загалом.

3. Заходи та технічні системи, спрямовані на захист комп'ютерних мереж, програмного забезпечення та даних від кібератак, крадіжок даних та інших кіберзагроз.

4. Проблеми, які мають потенційний вплив на всю планету та потребують спільних міжнародних зусиль для їх вирішення.

5. Мистецтво та практика укладання та підтримки міжнародних угод та відносин шляхом переговорів, обміну представників та інших засобів.

6. Можливість країни застосовувати збройні сили для захисту своїх інтересів, території та національної безпеки.

7. Вплив та потужність країни в економічній сфері, що включає в себе виробництво, торгівлю, інвестиції та інші аспекти.

8. Заходи, що застосовуються країнами або міжнародними організаціями для виправлення неприйнятної поведінки іншої країни шляхом обмеження торгівлі, фінансових операцій тощо.

9. Систематичне використання насильства або загроз його використання з метою створення страху серед населення та досягнення політичних, релігійних або ідеологічних цілей.

10. Сфера міжнародних відносин, де країни взаємодіють між собою, вирішують спільні проблеми та конфлікти, а також співпрацюють у вирішенні глобальних питань.

ТЕМА 5. ПРАКТИКИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В США

Короткий зміст лекції: Особливості законодавчого регулювання захисту прав людини у Америці. Практики використання захисту прав людини в США. Передумови становлення й розвитку особистих прав і свобод людини у США та їх конституційно-правове закріплення. Особливості їх гарантій. Конституційно-правовий механізм захисту поліцією США конституційних особистих прав і свобод людини. Історичні й правові аспекти, функції, форми й методи діяльності, особливості відповідальності працівників поліції США за діяльність щодо захисту конституційних особистих прав і свобод людини.

Мета заняття: ознайомлення із практиками та механізмами захисту прав людини в США з метою розуміння системи правових гарантій та процесів, які забезпечують захист особистих прав та свобод в американському суспільстві.

Уміння та навички: знати особливості становлення й розвитку особистих прав і свобод людини у США.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: США, особисті права, свобода людини, конституційно-правовий механізм захисту, відповідальність.

Рекомендована література до Теми 5:

1. Антонович М. Застосування міжнародних норм з прав людини в судовій практиці США. URL : <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11620>.
2. Грищук В. В. Захист прав людини в Україні: сучасний стан та тенденції розвитку. К. : Інститут права та суспільства, 2019. 198 с.
3. Комаров О. В. Права людини та їх захист: український контекст. К. : Вид-во «Крок», 2019. 240 с.
4. Лисенко І. П. Захист прав людини в Україні: проблеми та перспективи. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 182 с.
5. Петрова М. М. Система захисту прав людини в Україні: історія, сучасність, перспективи. К. : НУ «Києво-Могилянська академія», 2018. 312 с.
6. Разметаєва Ю. С. Доктрина та практика захисту прав людини: навч. посібник. К. : ФОП Голембовська О. О., 2018. 364 с.
7. Самотуга А. В. Особисті права і свободи людини у США та їх захист поліцією: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Одеса : НУ «Одеська юридична академія», 2007. 19 с.
8. Стельмах О. І. Правовий захист прав людини в Україні: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення. Харків : Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. 176 с.

Семінарське заняття

План:

- 5.1. Етапи розвитку прав людини в історії США.
- 5.2. Аналіз Конституції США та її вплив на захист прав людини.
- 5.3. Роль судової системи у захисті прав та свобод громадян.
- 5.4. Огляд законів та нормативних актів, спрямованих на захист прав та свобод.

Теми доповідей:

1. Етапи розвитку прав людини в історії США.
2. Аналіз Конституції США та її вплив на захист прав людини.
3. Роль судової системи у захисті прав та свобод громадян.
4. Огляд законів та нормативних актів, спрямованих на захист прав та свобод.

5. Роль громадських організацій у захисті прав людини в США.
6. Вплив міжнародних стандартів прав людини на законодавство та практику в США.
7. Сучасні виклики та тренди в сфері захисту прав людини в США.
8. Юридичні процеси та приклади з судової практики, пов'язані з правами людини.
9. Роль масових медіа та громадської думки у формуванні правової практики щодо прав людини.
10. Перспективи розвитку захисту прав людини в майбутньому в США.

Практичне заняття

План:

- 5.1. Громадські організації та їх роль у захисті прав людини.
- 5.2. Порівняння захисту прав людини в США з міжнародними стандартами та угодами.
- 5.3. Сучасні виклики та тренди у захисті прав людини в США.
- 5.4. Аналіз судових справ та ситуацій, пов'язаних із захистом прав людини.

Завдання до практичного заняття:

1. Виберіть одну з важливих судових справ, пов'язаних із захистом прав людини в США, та проаналізуйте її вплив на суспільство та законодавство.
2. Розробіть проєкт закону або поправки до існуючого законодавства, спрямовані на посилення захисту прав людини в конкретній сфері життя (наприклад, права мігрантів, права меншин).
3. Створіть план правозахисної кампанії з певної проблеми, яка потребує уваги та захисту в США, та виконайте кроки для її реалізації.
4. Проведіть дослідження роботи однієї з правозахисних організацій в США та зробіть аналіз її внеску у захист прав людини.
5. Створіть освітню програму з прав людини для шкіл або університетів, щоб підвищити обізнаність та розуміння цієї теми серед молоді.
6. Проаналізуйте програму захисту прав дитини в одному з штатів США та визначте її ефективність та проблеми.
7. Підготуйте та проведіть тренінг для громадськості про основні принципи та методи захисту прав людини в США.
8. Створіть інформаційну кампанію про права людини в США та їх захист, використовуючи соціальні мережі та медіа.
9. Проведіть моніторинг судових процесів у справах, пов'язаних з правами людини, та складіть звіт про їх розгляд та рішення.
10. Приєднайтеся до правозахисних акцій або мітингів в США та долучіться до зусиль забезпечення захисту прав та свобод.

Завдання для самостійної роботи до Теми 5:

1. Проаналізуйте представлення прав людини в американських медіа та напишіть статтю або звіт.

2. Порівняйте систему захисту прав людини в США з системою іншої країни та напишіть есе про відмінності та схожості.

3. Дослідіть один з сучасних законів США, спрямованих на захист прав людини, та напишіть реферат про його зміст та вплив.

Індивідуальні завдання до Теми 5:

1. Оберіть одну з правозахисних організацій в США та проведіть дослідження про її діяльність, досягнення та проблеми.

2. Дослідіть вплив важливих судових рішень на захист прав людини в США та напишіть аналітичну статтю.

3. Підготуйте доповідь про історію та розвиток прав людини в США та представте її на науковій конференції або в університеті.

4. Розробіть інформаційну брошуру або відеоролик про права людини в США та їх захист.

5. Вивчіть відомі судові процеси з порушенням прав людини в історії США та складіть аналітичний звіт.

6. Створіть план уроку або курсу з прав людини для шкіл або університетів.

7. Вивчіть випадки порушення прав людини в США та складіть детальний аналітичний звіт.

8. Створіть план правозахисної кампанії з актуальної проблеми та реалізуйте його в онлайн-середовищі або в місцевій спільноті.

9. Оцініть ефективність програм та заходів з захисту прав людини в США та напишіть аналітичний звіт.

Питання для самоперевірки:

1. Які основні права гарантує Конституція США?

2. Які інституції в США відповідають за захист прав людини?

3. Які судові прецеденти в США визначили ключові принципи захисту прав людини?

4. Які закони та нормативні акти забезпечують захист прав меншин в США?

5. Які правозахисні організації активно працюють в США?

6. Як влада в США реагує на випадки порушення прав людини?

7. Які особливості судової системи сприяють ефективному захисту прав громадян?

8. Які механізми компенсації шкоди використовуються в США для захисту прав потерпілих?

9. Як права людини впливають на політичний та соціальний ландшафт в США?

10. Які міжнародні конвенції та угоди з прав людини США ратифікували або підписали?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 5:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. США мають Конституцію, яка гарантує права людини:
а) так; б) ні.
2. Судова система США має великий вплив на захист прав людини:
а) так; б) ні.
3. Закони про дискримінацію застосовуються рідко в США:
а) так; б) ні.
4. У США не існує правозахисних організацій:
а) так; б) ні.
5. Права людини в США можуть бути обмежені у випадку загрози національній безпеці:
а) так; б) ні.
6. У США існує спеціальна служба з прав людини, яка контролює додержання законів:
а) так; б) ні.
7. Виборчий процес в США не враховує права меншин:
а) так; б) ні.
8. У США існує законодавство, яке захищає права жінок на рівність:
а) так; б) ні.
9. Суди у США можуть розглядати справи про порушення прав людини, які відбуваються за межами країни:
а) так; б) ні.
10. Президент США має право скасовувати рішення суду про захист прав людини:
а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді.

1. Яка основна правова гарантія прав людини в США?
а) конституція;
б) указ президента;
в) закон про правозахист;
г) міжнародні угоди.
2. Чи можуть права людини бути обмежені в США?
а) так;
б) ні.
3. Яка інституція в США відповідає за захист прав людини?
а) верховний суд;
б) сенат;
в) президент;
г) конгрес.
4. Які зазначені організації в США займаються правозахистом?
а) ACLU (Американський союз громадянських свобод);
б) Amnesty International (Амністія Міжнародна);
в) NAACP (Національна асоціація на підтримку кольорових людей);
г) всі відповіді вірні.

5. Чи можуть суди у США розглядати справи про порушення прав людини, які відбуваються за межами країни?

а) так;

б) ні.

6. Які права захищені в Конституції США?

а) свобода вираження;

б) право на працю;

в) право на безкоштовну освіту;

г) всі відповіді вірні.

7. Чи існує в США законодавство, яке захищає права жінок на рівність?

а) так;

б) ні.

8. Яка із зазначених функцій виконує президент США щодо захисту прав людини?

а) прийняття законів;

б) підписання міжнародних угод;

в) проведення засідань Верховного суду;

г) всі відповіді вірні.

9. Чи є смертна кара порушенням прав людини в США?

а) залежно від штату;

б) так;

в) ні.

10. Які згадані правозахисні організації діють на міжнародному рівні?

а) ACLU (Американський союз громадянських свобод);

б) Amnesty International (Амністія Міжнародна);

в) NAACP (Національна асоціація на підтримку кольорових людей);

г) всі відповіді вірні.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

а) конституційні права;

б) закон;

в) правоохоронні організації;

г) верховний суд;

д) дискримінація;

е) права жінок;

ж) судова система;

з) обмеження прав людини;

и) міжнародний вплив;

к) міжнародні зобов'язання.

1. Права, які гарантовані або захищені Конституцією країни. Вони можуть включати такі основні права, як свобода слова, релігії, асоціацій, а також права на приватність, рівність перед законом тощо.

2. Найвищий судовий орган у системі юстиції країни, який вирішує найскладніші правові питання та розглядає апеляційні справи.

3. Нормативно-правовий акт, прийнятий відповідно до встановленої процедури, що має обов'язкову силу для всіх громадян і суб'єктів правовідносин.

4. Негативне ставлення або відмова у наданні прав чи можливостей на основі певних характеристик особи, таких як раса, стать, вік, релігія чи інвалідність.

5. Сукупність судів, які функціонують у визначеній юрисдикції та вирішують правові питання та спори, що виникають між сторонами.

6. Права, які гарантовані або захищені законодавством та міжнародними документами та стосуються рівності, гідності та можливостей жінок у суспільстві.

7. Заходи, які обмежують чи регламентують використання певних прав людини, зазвичай за ціллю забезпечення безпеки або захисту інших прав.

8. Зобов'язання, які країна бере на себе перед міжнародним співтовариством шляхом прийняття міжнародних договорів або угод.

9. Вплив, який випливає з дій або політики однієї країни на інші країни або на міжнародний порядок.

10. Установи або структури, які займаються забезпеченням порядку, дотриманням законів та захистом громадської безпеки. Наприклад, поліція, ФБР тощо.

ТЕМА 6. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КАНАДСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Короткий зміст лекції: Внутрішні і зовнішні чинники формування зовнішньополітичних засад у Канаді. Політика партнерства Канади з країнами регіону. Україна – Канада: становлення та розвиток особливого партнерства. Концептуальні основи зовнішньої політики Канади. Етапи становлення зовнішньої політики Канади: від домініону Британської імперії до незалежної держави-члена Британської Співдружності. Основні етапи зовнішньої політики Канади після Другої світової війни. Геополітичне положення Канади, його особливості. Канада та її зовнішня політика наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Пріоритетні напрямки зовнішньої політики Канади на сучасному етапі. Роль Канади в НАТО, БСЄ, ООН та миротворчих операціях. Вплив низки внутрішніх і зовнішніх чинників на формування зовнішньополітичних засад у Канаді. Основні напрями зовнішньополітичного курсу Канадської Федерації, а саме: взаємини зі Сполученими Штатами Америки, європейський та азійський напрями.

Мета заняття: ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними аспектами зовнішньої політики Канадської Федерації, вивчення ключових напрямів її зовнішньої діяльності, а також аналіз впливу цієї політики на відносини Канади з іншими країнами та міжнародним співтовариством.

Уміння та навички: знати особливості зовнішньої політики Канадської Федерації.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

Канада, зовнішня політика, розвиток, федерація, політика партнерства, геополітичне положення, європейський напрям, азійський напрям.

Рекомендована література до Теми 6:

1. Гончар М. Дипломатичні стосунки України та Канади в сучасному світі: проблеми та перспективи. *Міжнародні відносини: теорія та практика*. К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2015. С. 112-128.
2. Ковальчук О. Канадська зовнішня політика: перспективи розвитку у контексті глобалізації. *Міжнародні студії: історія, політологія, право*. 2017, № 4(22). С. 33-48.
3. Кононенко С. Зовнішньополітичний досвід Канади й Україна. *Дослідження світової політики*. К. : ІСЕМВ НАН України, 1998. С. 74-85.
4. Лисенко І. Особливості зовнішньої політики Канади на сучасному етапі. *Дипломатичний журнал*. 2018. № 2. С. 54-67.
5. Міщенко О. Канадська дипломатія: історія та сучасні реалії. *Збірник наукових праць «Міжнародна безпека та право»*. 2019. № 3(50). С. 91-106.
6. Петренко В. Канадська зовнішня політика в контексті геополітичних викликів ХХІ століття. *Міжнародні відносини: політика, економіка, право*. 2020. № 2(27). С. 78-92.
7. Сідоров М. В. Перспективи українсько-канадських відносин в контексті підписання Угоди про вільну торгівлю CUFTA. *Бізнес Інформ*. 2017. № 3. С. 84-90.
8. Спільна декларація про встановлення дипломатичних відносин між Україною та Канадою від 27.01.1992 р. *Політика і час*. 1992. № 2. С. 69-71.

Семінарське заняття

План:

- 6.1. Історія зовнішньої політики Канади: етапи та основні події.
- 6.2. Напрями зовнішньої політики Канади: дипломатія, відносини з сусідами, участь у міжнародних організаціях.
- 6.3. Дипломатичні стосунки Канади з іншими країнами та регіонами світу, зокрема партнерство з Україною.
- 6.4. Вплив зовнішньої політики на внутрішні аспекти розвитку Канади: економіка, безпека, міграція.

Теми доповідей:

1. Становлення зовнішньої політики Канади: початок і важливі етапи.
2. Етапи розвитку зовнішньої політики Канади: від минулого до сьогодення.
3. Многовекторність дипломатії Канади: стратегії та пріоритети.
4. Відносини Канади зі своїми сусідами: США та Мексика. Партнерство та співпраця.
5. Участь Канади в міжнародних організаціях: ООН, НАТО та інші. Роль у глобальних ініціативах та конфліктах.
6. Дипломатичні зусилля Канади в контексті глобальних проблем: клімат, торгівля, міжнародна безпека.

7. Партнерство Канади з Україною: історія, актуальні питання та перспективи.

8. Економічний вимір зовнішньої політики Канади: торгівля, інвестиції, економічна допомога.

9. Безпекові аспекти зовнішньої політики Канади: участь у миротворчих місіях, боротьба з тероризмом та збройною загрозою.

10. Внутрішні наслідки зовнішньої політики: вплив на економіку, соціальні процеси, міграцію та інші аспекти розвитку.

Практичне заняття

План:

6.1. Огляд міжнародних викликів для Канади: військова безпека, зміни клімату, торгівля та інші.

6.2. Участь Канади у міжнародних організаціях та конфліктах: права людини, міжнародне право.

6.3. Вплив геополітики на зовнішні рішення Канади: регіональні та глобальні чинники.

6.4. Роль Верховного Суду та інших державних органів у формуванні та втіленні зовнішньополітичного курсу Канади.

6.5. Можливі перспективи розвитку зовнішньої політики Канади.

Завдання до практичного заняття:

1. Проведіть аналіз офіційних заяв та промов з канадських посольств, спрямованих на різноманітні міжнародні події та кризи, та обговоріть їхній вплив на зовнішню політику Канади.

2. Підготуйте презентацію про участь Канади в міжнародних миротворчих місіях, включаючи участь у складі миротворчих контингентів ООН та інших організацій.

3. Складіть список глобальних викликів, з якими стикається Канада на міжнародній арені, таких як зміна клімату, боротьба з тероризмом, пандемія та інші, та обговоріть можливі шляхи їх вирішення.

4. Розробіть сценарій віртуального саміту з участю представників Канади та інших країн для обговорення актуальних міжнародних питань, таких як міграція, торгівля та міжнародна безпека.

5. Проведіть аналіз зовнішньоекономічних стратегій Канади, зокрема угод про вільну торгівлю, та їх вплив на економіку країни та міжнародні відносини.

6. Підготуйте докладну дослідницьку роботу про історичні аспекти зовнішньої політики Канади в певний період, звертаючи увагу на ключові події та стратегії.

7. Виконайте аналіз законодавства Канади щодо міжнародного права та прав людини та обговоріть його вплив на зовнішню політику країни.

8. Проведіть дослідження процесу формування зовнішньополітичних пріоритетів Канади, враховуючи політичні, економічні та соціальні чинники.

9. Складіть аналіз регіональних відносин Канади з країнами Латинської Америки, Європи, Азії та інших регіонів, визначивши основні тенденції та виклики.

10. Підготуйте план дій для розвитку канадського міжнародного лобізму з метою підтримки національних інтересів Канади на міжнародній арені.

Завдання для самостійної роботи до Теми 6:

1. Проведіть аналіз зовнішньої політики Канади щодо збереження міжнародного миру та безпеки.

2. Вивчіть вплив зовнішньої політики на міграційні та біженців становище в Канаді.

3. Дослідіть зовнішньополітичні аспекти відносин Канади з США та Європейським Союзом.

4. Проаналізуйте вплив зовнішньополітичних стратегій Канади на її ставлення до прав людини та демократії.

5. Вивчіть міжнародні ініціативи Канади з питань розвитку та глобальної справедливості.

Індивідуальні завдання до Теми 6:

1. Проведіть дослідження історичних документів та аналізувати етапи розвитку зовнішньої політики Канади з моменту її становлення.

2. Складіть порівняльний аналіз зовнішньополітичних стратегій Канади та інших провідних країн світу за останні 10 років.

3. Проаналізуйте активність Канади у міжнародних організаціях і спільнотах, таких як ООН, НАТО, G7 та інші.

4. Вивчіть вплив зовнішньої політики на економічний розвиток Канади та провести аналіз її зовнішньоекономічних відносин.

5. Проведіть дослідження щодо ролі Канади в миротворчих місіях та гуманітарних програмах у світі.

6. Проаналізуйте роль Канади у вирішенні глобальних проблем, таких як кліматичні зміни, боротьба з тероризмом та бідністю.

7. Огляньте міжнародні договори та угоди, укладені Канадою, та їх вплив на зовнішньополітичну ситуацію.

8. Проведіть дослідження ролі Канади в міжнародній торгівлі та інвестиціях.

9. Проаналізуйте зовнішню політику Канади в контексті глобальних викликів та загроз.

10. Розгляньте вплив зовнішньополітичної активності на імідж Канади у світі та національну ідентичність.

Питання для самоперевірки:

1. Які основні принципи лежать в основі зовнішньої політики Канади?

2. Які історичні етапи розвитку зовнішньої політики Канади можна виділити?

3. Які ключові напрямки зовнішньої політики Канади існують сьогодні?

4. Які дипломатичні відносини Канади з іншими країнами та регіонами світу найбільш активні?
5. Як впливає зовнішня політика на внутрішні аспекти розвитку Канади, такі як економіка, безпека та міграція?
6. Які міжнародні зобов'язання випливають з участі Канади у міжнародних організаціях?
7. Які міжнародні виклики є найбільш актуальними для Канади зараз?
8. Як Канада забезпечує дотримання міжнародного права та прав людини на міжнародній арені?
9. Які стратегічні партнерства має Канада з іншими країнами та як вони впливають на її зовнішню політику?
10. Які перспективи має зовнішня політика Канади на майбутнє?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 6:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Канада є однією з найбільших країн у світі:
а) так; б) ні.
2. Зовнішньополітичні стратегії Канади не впливають на її економічний розвиток:
а) так; б) ні.
3. Канада є членом Європейського Союзу:
а) так; б) ні.
4. Зовнішня політика Канади не має впливу на міжнародну безпеку:
а) так; б) ні.
5. Канада активно бере участь у миротворчих місіях по всьому світу:
а) так; б) ні.
6. Зовнішньополітична діяльність Канади не має впливу на міграційні процеси у світі:
а) так; б) ні.
7. Канада відома своєю ізоляціоністською зовнішньополітичною стратегією:
а) так; б) ні.
8. Зовнішня політика Канади не впливає на її відносини з Сполученими Штатами:
а) так; б) ні.
9. Канада активно підтримує глобальні ініціативи з боротьби зі зміною клімату:
а) так; б) ні.
10. Зовнішня політика Канади не впливає на її міжнародний престиж та авторитет:
а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді.

1. Яку роль має Канада в міжнародних миротворчих місіях?

- а) місії миротворців;
- б) військові втручання;
- в) надання гуманітарної допомоги;
- г) створення міжнародних альянсів.

2. Чому Канада приділяє увагу розвитку міжнародних відносин?

- а) економічний зріст;
- б) збереження національної безпеки;
- в) глобальний вплив;
- г) гуманітарні місії.

3. Які міжнародні організації є важливими партнерами для Канади?

- а) Організація Об'єднаних Націй (ООН);
- б) Організація країн-експортерів нафти (ОПЕС);
- в) Європейський Союз (ЄС);
- г) Міжнародний валютний фонд (МВФ).

4. Які глобальні проблеми активно вирішує Канада?

- а) енергетична безпека;
- б) зменшення глобального потепління;
- в) стабільність міжнародного фінансового ринку;
- г) боротьба зі злочинністю.

5. Які країни є найбільш важливими партнерами Канади у зовнішніх справах?

- а) Сполучені Штати, Велика Британія, Австралія;
- б) росія, Китай, Індія;
- в) Японія, Німеччина, Франція;
- г) Мексика, Бразилія, Аргентина.

6. Яка роль Верховного суду Канади у зовнішній політиці?

- а) створення законів;
- б) регулювання міжнародних відносин;
- в) розв'язання конституційних питань;
- г) проведення військових операцій.

7. Як Канада реагує на міжнародні кризи?

- а) відправляє гуманітарну допомогу;
- б) оголошує війну;
- в) закриває кордони;
- г) проводить масштабні військові операції.

8. Чи веде Канада активну політику імміграції?

- а) так;
- б) ні.

9. Який інструмент Канада використовує для регулювання міжнародних торговельних відносин?

- а) міжнародні санкції;
- б) тарифні бар'єри;
- в) bilateral trade agreements;
- г) відкриті торговельні відносини.

10. Чи залежить зовнішня політика Канади від політичного керівництва США?

- а) так;
- б) ні.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) стратегічне партнерство;
- б) міжнародні організації;
- в) гуманітарна допомога;
- г) дипломатичні стосунки;
- д) економічні відносини;
- е) миротворчі місії;
- ж) енергетична безпека;
- з) взаємовідносини;
- и) міжнародна торгівля;
- к) екологічна стійкість.

1. Міждержавні об'єднання, які створені з метою спільної діяльності у різних сферах, таких як політика, економіка, соціальний захист тощо, та об'єднують держави за певними принципами і цілями.

2. Офіційні відносини між урядами держав, що ґрунтуються на взаємному визнанні та співробітництві в різних сферах, таких як політика, економіка, культура, наука тощо.

3. Взаємодія між державами в економічній сфері, яка включає торгівлю товарами та послугами, інвестиції, фінансові відносини та інші форми співпраці.

4. Обмін товарами та послугами між різними країнами, який базується на міжнародних договорах, угодах та правилах.

5. Діяльність міжнародних організацій або окремих країн, спрямована на відновлення миру та стабільності в конфліктних регіонах шляхом медіації, моніторингу, гуманітарної допомоги тощо.

6. Взаємна взаємодія, співробітництво або конкуренція між державами, регіонами чи іншими соціальними чи політичними суб'єктами.

7. Надання допомоги населенню або країнам в складних ситуаціях або після природних катастроф, збройних конфліктів чи інших негараздів.

8. Форма співпраці між державами, яка передбачає взаємні обов'язки та взаємну підтримку в стратегічних сферах, таких як безпека, економіка, політика тощо.

9. Забезпечення стабільності постачання та використання енергетичних ресурсів для задоволення потреб суспільства та економіки країни без загрози її безпеки.

10. Здатність суспільства та економіки зберігати природні ресурси, мінімізувати вплив на навколишнє середовище та забезпечувати сталі розвиток.

ТЕМА 7. МОЖЛИВОСТІ МЕКСИКИ В УМОВАХ АСИМЕТРІЇ ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКОГО РЕГІОНУ

Короткий зміст лекції: Загальна характеристика Мексики. Мексика у міжнародній інтеграції: політико-економічний аспект. Історія взаємин Мексики з США. Економічний вимір відносин. Основні проблеми між країнами. Роль Мексики в налагодженні міжнародної та регіональної безпеки. Особливості зовнішньої політики Мексики. Участь Мексики в розвитку інтеграційних процесів на латиноамериканському континенті.

Мета заняття: дослідити потенціал та можливості Мексики у контексті асиметрії політичних, економічних та соціокультурних відносин у Північноамериканському регіоні та зрозуміти її роль та вплив у глобальному контексті.

Уміння та навички: знати особливості зовнішньої політики Мексики та її особливості в умовах асиметрії північноамериканського регіону.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: Мексика, США, інтеграційні процеси, зовнішня політика, міжнародна інтеграція, міжнародна та регіональна безпека

Рекомендована література до Теми 7:

1. Герасина Л. М., Поліщук І. О., Романюк О. І. та ін. Політологічний енциклопедичний словник. Харків : Право, 2015. 816 с.
2. Мальський М. З. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право: навч. посібник. К. : Знання, 2010. 464 с.
3. Манжола В. А. Міжнародні відносини та світова політика: підручник. К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2010. 863 с.
4. Недбай В. В. Світова політика сучасності: навч. посібник для студ. ВНЗ, які навч. за спец. «Міжнародні відносини». Миколаїв : Швець В.Д., 2015. 237 с.
5. Пронь С. В. Міжнародні відносини та зовнішня політика: системна історія 1914-2014 років: навч. посібник. Миколаїв : Іліон, 2014. 243 с.

Семінарське заняття

План:

- 7.1. Роль Мексики у Північноамериканському контексті: політичний, економічний та культурний внесок.
- 7.2. Економічний потенціал Мексики.
- 7.3. Політична стратегія Мексики у відносинах з іншими країнами Північної Америки.

Теми доповідей:

1. Політичні відмінності в Північній Америці.
2. Економічна нерівність в Північній Америці.
3. Культурні особливості Північноамериканського регіону.
4. Роль Мексики у політиці Північної Америки.
5. Економічні перспективи Мексики.

6. Культурний вплив Мексики на Північну Америку.
7. Дипломатичні стратегії Мексики.
8. Партнерство та конфлікти Мексики з іншими країнами Північної Америки.
9. Перспективи співпраці в Північноамериканському регіоні.
10. Значення вивчення нерівностей у Північній Америці для розуміння глобальних тенденцій.

Практичне заняття

План:

- 7.1. Роль мексиканської культури у регіональному та глобальному контексті.
- 7.2. Геополітичне значення Мексики.
- 7.3. Перспективи співпраці Мексики з іншими регіональними та глобальними партнерами.
- 7.4. Вплив асиметрії на соціальний розвиток Мексики: проблеми, виклики та шляхи подолання.

Завдання до практичного заняття:

1. Проведіть аналіз потенційних стратегій економічного розвитку Мексики в умовах асиметрії Північноамериканського регіону.
2. Вивчіть та обговоріть роль Мексики у міжнародних торговельних відносинах та можливості її підвищення.
3. Складіть аналіз зовнішньополітичного курсу Мексики щодо регіональної безпеки та співпраці з іншими країнами Північної Америки.
4. Проведіть дослідження можливостей міжнародної дипломатії Мексики у вирішенні трансконтинентальних проблем та конфліктів.
5. Підготуйте аналіз ролі Мексики в регіональних міжнародних організаціях та її вплив на розвиток регіону.
6. Розробіть стратегію підвищення економічної конкурентоспроможності Мексики у світових ринкових умовах.
7. Вивчіть та обговоріть роль Мексики у міжнародних програмах та ініціативах з боротьби зі зміною клімату та збереження природних ресурсів.
8. Аналіз можливостей розвитку та модернізації мексиканської інфраструктури в умовах змін на міжнародному ринку.
9. Дослідіть та обговоріть можливість Мексики забезпечувати енергетичну безпеку в контексті глобальних тенденцій у сфері енергетики.
10. Складіть стратегію розвитку та модернізації мексиканського освітнього сектору в умовах асиметрії Північноамериканського регіону.

Завдання для самостійної роботи до Темі 7:

1. Проаналізуйте стратегії Мексики щодо боротьби з тероризмом та організованою злочинністю в контексті Північноамериканського регіону.
2. Проаналізуйте політичні відносини Мексики зі своїми сусідами на кордоні, зокрема з США, і визначити їхні наслідки для безпеки країни.

3. Проаналізуйте стратегії Мексики у сфері енергетики та їхній вплив на глобальну енергетичну безпеку.

4. Дослідіть роль Мексики у міжнародних організаціях, таких як ООН, Глобальний фонд здоров'я, та оцініть її вплив на прийняття міжнародних рішень.

5. Проведіть аналіз впливу регіональних конфліктів та криз на зовнішню політику Мексики та її стратегії з миротворчих місій.

Індивідуальні завдання до Теми 7:

1. Проведіть аналіз зовнішньоекономічних відносин Мексики з країнами Північної Америки та Латинської Америки і порівняти їхні наслідки для економіки країни.

2. Вивчіть роль Мексики у вирішенні глобальних екологічних проблем, таких як зміна клімату та забруднення навколишнього середовища.

3. Дослідіть американський вплив на політику та економіку Мексики та оцініть ступінь асиметрії у цих відносинах.

4. Проведіть аналіз військових справ Мексики, її оборонних можливостей та участі у спільних військових операціях.

5. Дослідіть роль мексиканських мігрантів у соціально-економічному розвитку країни та їхній вплив на зовнішню політику.

6. Дослідіть вплив торговельних угод, укладених Мексикою з іншими країнами, на економічний розвиток та зовнішню політику країни.

7. Проведіть аналіз впливу міжнародних криз, таких як пандемія COVID-19, на зовнішньополітичні стратегії Мексики та її відносини з іншими країнами.

8. Вивчіть роль мексиканської діаспори у світі та її вплив на зовнішню політику Мексики.

9. Дослідіть роль Мексики у боротьбі з наркотрафіком та її співпрацю з іншими країнами на цьому напрямку.

10. Дослідіть можливості та перспективи Мексики у розвитку міжнародного туризму та її вплив на глобальну туристичну індустрію.

Питання для самоперевірки:

1. Яка роль Мексики в Північноамериканському регіоні?

2. Які основні аспекти асиметрії взаємовідносин Мексики з іншими країнами Північної Америки?

3. Які фактори впливають на економічний потенціал Мексики в умовах асиметрії регіональних відносин?

4. У яких міжнародних миротворчих місіях брала участь Мексика та який був їх вплив на зовнішню політику країни?

5. Які стратегії політичної взаємодії використовує Мексика у відносинах з іншими країнами Північної Америки?

6. Як Мексика реагує на глобальні екологічні проблеми та які ініціативи вона розвиває для їх вирішення?

7. Які механізми співпраці існують між Мексикою та іншими країнами Північної Америки у сфері безпеки?

8. Як впливають міжнародні торговельні відносини на зовнішню політику Мексики?

9. Які міжнародні кризи та конфлікти впливають на зовнішню політику Мексики та її роль у регіоні?

10. Які можливості та виклики виникають для Мексики в умовах асиметрії Північноамериканського регіону?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 7:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. *Мексика відіграє важливу роль у Північноамериканському регіоні:*

а) так; б) ні.

2. *Мексика є єдиною країною в Північній Америці, яка не має відкритого конфлікту зі своїми сусідами:*

а) так; б) ні.

3. *Економічний потенціал Мексики в умовах асиметрії регіональних відносин вищий за середній показник Північної Америки:*

а) так; б) ні.

4. *Мексика не бере участь у міжнародних миротворчих місіях:*

а) так; б) ні.

5. *Мексика веде активну політику співпраці з іншими країнами Північної Америки:*

а) так; б) ні.

6. *Мексика зосереджується лише на вирішенні внутрішніх проблем і не приділяє уваги міжнародним ініціативам:*

а) так; б) ні.

7. *Мексика зосереджується виключно на розвитку економічних відносин з іншими країнами регіону:*

а) так; б) ні.

8. *Мексика активно залучається до розв'язання глобальних екологічних проблем:*

а) так; б) ні.

9. *Мексика має великий потенціал для розвитку міжнародного торговельного співробітництва:*

а) так; б) ні.

10. *Мексика не має особливих можливостей в умовах асиметрії Північноамериканського регіону:*

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді.

1. *Яка з наступних характеристик найбільше сприяє економічному розвитку Мексики в умовах асиметрії Північноамериканського регіону?*

а) густа демографічна структура;

б) високий рівень технологічного розвитку;

в) географічне розташування біля сполучених штатів;

г) великий обсяг природних ресурсів.

2. Який фактор є ключовим для залучення іноземних інвестицій в економіку Мексики в умовах асиметрії Північноамериканського регіону?

- а) стабільність політичної ситуації;
- б) наявність великих ринків збуту;
- в) високий рівень освіти населення;
- г) розвинена система соціального забезпечення.

3. Яке з наступних структурних переваг Мексики забезпечує їй конкурентні переваги в умовах асиметрії Північноамериканського регіону?

- а) доступ до Атлантичного і Тихого океанів;
- б) велика територія для розвитку сільськогосподарського сектору;
- в) широке поширення високотехнологічних індустрій;
- г) природні ресурси, такі як нафта та газ.

4. Який економічний захід найбільше сприяє зближенню Мексики з іншими країнами Північноамериканського регіону?

- а) введення тарифних бар'єрів;
- б) розвиток інфраструктури для зовнішньої торгівлі;
- в) проведення економічних санкцій;
- г) підвищення податкового тиску на імпортовані товари.

5. Яка стратегія розвитку є найбільш ефективною для Мексики в умовах асиметрії Північноамериканського регіону?

- а) зосередження на розвитку сектору послуг;
- б) посилення внутрішнього споживання;
- в) приваблення іноземних інвестицій у високотехнологічні галузі;
- г) розвиток тільки сільськогосподарського сектору.

6. Який регіональний партнер найбільше сприяє економічному розвитку Мексики в умовах асиметрії Північноамериканського регіону?

- а) Європейський союз;
- б) Китай;
- в) Канада;
- г) Бразилія.

7. Яке з наступних можливих рішень є найбільш оптимальним для збільшення експорту Мексики в умовах асиметрії Північноамериканського регіону?

- а) зниження виробничих витрат;
- б) введення обмежень на імпортовані товари;
- в) розширення внутрішнього ринку;
- г) зменшення обсягів виробництва.

8. Що є перешкодою для розвитку інфраструктури в Мексиці в умовах асиметрії Північноамериканського регіону?

- а) недостатність природних ресурсів;
- б) висока конкуренція на зовнішніх ринках;
- в) недостатність інвестиційних коштів;
- г) недостатність робочої сили.

9. Який з наступних факторів є ключовим для розвитку туризму в Мексиці в умовах асиметрії Північноамериканського регіону?

- а) географічне положення біля Сполучених Штатів;
- б) висока технологічна база;
- в) посилення іміджу країни на міжнародному ринку;
- г) велика кількість промислових підприємств.

10. Яка стратегія торгівлі є найбільш привабливою для Мексики в умовах асиметрії Північноамериканського регіону?

- а) розвиток тільки експортно-орієнтованих галузей;
- б) впровадження митних бар'єрів на імпорتنі товари;
- в) співпраця з регіональними партнерами для розвитку внутрішнього ринку;
- г) збільшення обсягів імпорту для задоволення внутрішнього попиту.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) Мексика;
- б) США;
- в) зовнішня політика;
- г) регіональна безпека;
- д) асиметрії Північноамериканського регіону;
- е) міжнародна інтеграція;
- ж) інфраструктура;
- з) міжнародна безпека;
- и) Північноамериканський регіон;
- к) інтеграційні процеси.

1. Країна в Північній Америці, що має кордони з Сполученими Штатами на півдні й на заході омивається Тихим океаном; на південному сході – з Гватемалою, Белізом і Карибським морем; на сході – омивається Мексиканською затокою.

2. Процеси, які спрямовані на зближення та співпрацю між різними суб'єктами (країнами, регіонами тощо) у різних сферах, таких як економіка, політика, культура тощо.

3. Сукупність стратегій, принципів, дій та відносин, які здійснюються державою з іншими країнами та міжнародними організаціями для захисту своїх національних інтересів, сприяння розвитку міжнародних відносин і забезпечення міжнародного порядку.

4. Процес зближення країн за допомогою укладання міжнародних угод, створення спільних інституцій та розвитку економічного, політичного та соціокультурного співробітництва.

5. Стан взаємодії між державами та іншими акторами на міжнародній арені, спрямований на запобігання конфліктам, захист національних інтересів, забезпечення миру та стабільності.

6. Забезпечення безпеки в певному регіоні, що може включати в себе питання територіальної цілісності, конфліктів між державами, тероризму, незаконної міграції та інших загроз.

7. Нерівності, які виникають у взаємодії країн і регіонів у Північній Америці, зокрема у вимірах економіки, політики, розвитку інфраструктури тощо.

8. Сукупність споруд, транспортних засобів, комунікаційних систем та інших об'єктів, що необхідні для функціонування економіки та суспільства.

9. Географічна область, яка включає в себе країни Північної Америки: Канаду, Сполучені Штати та Мексику.

10. Федеративна республіка в Північній Америці, що складається з 50 штатів, федеральних округів та інших територій.

ТЕМА 8. ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ КРАЇН ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ В РАМКАХ УГОД ПРО ВІЛЬНУ ТОРГІВЛЮ: НАФТА ТА НАФТА 2.0

Короткий зміст лекції: Передумови та етапи створення НАФТА. Позитивні і негативні наслідки дії НАФТА для кожної країни-члена НАФТА. Економічний вплив НАФТА на Сполучені Штати. Виникнення мексиканської фінансової кризи 1994-1995рр., та її наслідки для країн НАФТА. Основні проблеми функціонування НАФТА. Модернізація Північноамериканської угоди про вільну торгівлю. Інституційний механізм оновленої НАФТА 2.

Мета заняття: ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями інтеграційної взаємодії країн Північної Америки в рамках угод про вільну торгівлю, зокрема НАФТА (Північноамериканський договір про вільну торгівлю) та НАФТА 2.0 (Угода США-Мексика-Канада), з вивченням їхнього впливу на економіку, політику та суспільство країн учасниць.

Уміння та навички: знати особливості інтеграційної взаємодії країн Північної Америки в рамках угод про вільну торгівлю: НАФТА та НАФТА 2.0.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: Північна Америка, інтеграційна взаємодія, вільна торгівля, публічна дипломатія, Україна, Вашингтон, міжнародна економічна інтеграція, двосторонні торговельні угоди, регіональні інтеграційні союзи, преференційна торговельна угода, зона вільної торгівлі, моделі зони вільної торгівлі, американсько-канадська угода про вільну торгівлю, Північноамериканська угода з вільної торгівлі (НАФТА), економічні ефекти від створення НАФТА.

Рекомендована література до Теми 8:

1. Бужан В. С. Економічні ефекти «молодшого партнера» асиметричної регіональної інтеграції (на прикладі Мексики). *Економічна наука*. 2015. URL : http://www.economy.in.ua/pdf/6_2015.pdf#page=145.

2. Джалілов О. О. Основні сучасні тенденції світової інтеграції. *Економіка*. 2014. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?

3. Ковальчук В. М. Світова економіка: навч. посібник. К. : ЦУЛ, 2014. 632 с.

4. Комар Н. Особливості формування зони вільної торгівлі в Північній Америці. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2016. Вип. 1. С. 110-117.

5. Комар Н. Особливості формування зони вільної торгівлі в Північній Америці. *Вісник THEU*. 2016. № 1. URL : <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream.pdf>.
6. Офіційний сайт Конгресу США. URL : <http://www.house.gov>.
7. Офіційний сайт Конференції ООН з тарифів і торгівлі. URL : <http://unctad.org/en/Pages/Home.aspx>.
8. Офіційний сайт НАФТА. URL : <http://www.naftanow.org/>.
9. Офіційний сайт Світового банку. URL : <http://www.worldbank.org>.
10. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL : <https://www.wto.org>.
11. Офіційний сайт Статистичної служби Канади/ URL: <https://www.statcan.gc.ca/eng/start>.
12. Петухова В. О. Особливості інтеграційних процесів між державами, що мають різні моделі економічного розвитку (на прикладі інтеграційного об'єднання НАФТА. *Ефективна економіка*. 2014. № 9. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3360>.
13. Шамборовський Г. Аналіз взаємозв'язку ступеня інтегрованості зі зростанням добробуту населення в країнах-членах ЄС, НАФТА, АСЕАН, МЕРКОСУР. *Економічні науки*. 2016. № 7. С. 35-40.

Семінарське заняття

План:

1. Історія та основні події, які передували створенню НАФТА.
2. Аналіз перших років діяльності НАФТА та її вплив на економіку країн-учасниць.
3. Основні принципи та переваги, які надає НАФТА.
4. Дискусія про вплив НАФТА на зайнятість, зростання ВВП, інвестиції та інші аспекти економічного розвитку.
5. Обмеження та критика, які висувуються щодо НАФТА.

Теми доповідей:

1. Роль Сполучених Штатів у створенні НАФТА.
2. Вплив торговельних відносин між країнами Північної Америки на створення НАФТА.
3. Переговорний процес укладання договору про НАФТА та його ключові моменти.
4. Динаміка торговельних обмінів після укладання НАФТА.
5. Вплив НАФТА на конкурентоспроможність та спеціалізацію економік країн-учасниць.
6. Розвиток інфраструктури та зовнішньої торгівлі під час дії НАФТА.
7. Принципи вільної торгівлі та зниження митних бар'єрів у НАФТА.
8. Впровадження та захист інтелектуальної власності за угодою про НАФТА.
9. Стимулювання інвестицій та розвиток фінансових ринків країн-учасниць через НАФТА.
10. Вплив НАФТА на ринок праці та умови праці в країнах-учасницях.

План:

- 8.1. Огляд змін угоди під час перегляду.
- 8.2. Аналіз нових викликів та можливостей для країн-учасниць.
- 8.3. Дискусія про перспективи регіональної інтеграції у НАФТА 2.0 в сучасних умовах.

Завдання до практичного заняття:

1. Проаналізуйте статистичні дані про обсяги торгівлі між країнами-учасницями НАФТА за останні 10 років та проаналізувати їхні зміни та тенденції.
2. Проведіть дослідження про вплив НАФТА на рівень зайнятості, зростання ВВП та інвестиційний клімат у різних країнах-учасницях.
3. Порівняйте соціальні наслідки участі країн у НАФТА, зокрема в контексті рівня життя, доступу до освіти та медичного обслуговування.
4. Розробіть стратегії для підприємств з країн-учасниць НАФТА з метою підвищення їхньої конкурентоспроможності на міжнародному ринку.
5. Проведіть аналіз впливу угоди на регіональну безпеку та стабільність у Північній Америці, зокрема в контексті політичних та соціальних викликів.
6. Створіть презентації про історію, основні положення, переваги та обмеження угоди НАФТА для подальшого представлення у класі.
7. Організуйте дискусійний захід, під час якого студенти обговорюватимуть можливі напрями реформування угоди НАФТА та її вплив на регіональну та глобальну економіку.
8. Дослідіть роль НАФТА у сприянні інноваціям та розвитку високотехнологічних галузей у країнах-учасницях.
9. Напишіть есе про можливі напрями розвитку угоди НАФТА у майбутньому, враховуючи глобальні економічні та політичні тенденції.
10. Дослідіть кейси підприємств чи галузей, які здобули успіх завдяки участі у НАФТА, та проаналізувати ключові чинники їхнього успіху.

Завдання для самостійної роботи до Теми 8:

1. Прочитайте офіційний текст угоди про НАФТА та виділіть основні положення та принципи.
2. Прочитайте офіційний текст угоди про НАФТА 2 та виділіть основні положення та принципи.
3. Проаналізуйте прогнози та дискусії щодо можливих напрямків розвитку та реформування НАФТА 2.
4. Проаналізуйте вплив участі в НАФТА 2 на соціокультурні процеси та ідентичність населення країн-учасниць.

Індивідуальні завдання до Теми 8:

1. Складіть хронологічну таблицю ключових подій у процесі формування НАФТА та НАФТА 2.
2. Зберіть дані про обсяги торгівлі між країнами-учасницями НАФТА 2 за останні 5 років та проведіть їхній аналіз.

3. Розробіть модель для оцінки впливу НАФТА 2 на рівень зайнятості та ВВП країн-учасниць.
4. Розробіть стратегії захисту для компаній та галузей, які можуть стати жертвами нерівних умов конкуренції під час дії угоди НАФТА 2.
5. Порівняйте дані про рівень безробіття до та після вступу країн у НАФТА та НАФТА 2.
6. Вивчіть приклади успішних інноваційних проектів у країнах-учасницях НАФТА та їхній вплив на економіку.
7. Дослідіть кейси галузей, які постраждали від участі у НАФТА та причини їхньої вразливості.
8. Дослідіть інші форми регіональної співпраці та інтеграції у Північній Америці та їхній вплив на економіку.
9. Підготуйте презентаційні матеріали, які наглядно демонструють результати вашого дослідження впливу НАФТА 2.
10. Дослідіть існуючі форми співробітництва та взаємодії у сфері безпеки між країнами-учасницями НАФТА 2.
11. Прочитайте прогнози та експертні думки відносно майбутнього угоди НАФТА та порівняйте їхні погляди.
12. Напишіть аналітичний звіт, який оцінює роль та вплив НАФТА та НАФТА 2 на глобальну економіку та торгівлю.

Питання для самоперевірки:

1. Які фактори історично сприяли створенню НАФТА та які були основні моменти укладання цієї угоди?
2. Які були основні цілі та завдання створення НАФТА та як вони змінювались протягом часу?
3. Який вплив мала НАФТА на торговельний баланс та обсяги торгівлі між країнами-учасницями?
4. Які сектори економіки країн-учасниць отримали найбільші переваги від участі в НАФТА, а які, навпаки, стали більш вразливими?
5. Як вплинула НАФТА на зростання ВВП країн-учасниць та їхній загальний економічний розвиток?
6. Які були основні внутрішні та зовнішні обмеження для реалізації переваг, передбачених угодою НАФТА?
7. Які нові можливості відкрила НАФТА для інвестиційного співробітництва та розвитку фінансових ринків?
8. Як змінився ринок праці в країнах-учасницях НАФТА, і які наслідки це мало для зайнятості та умов праці?
9. Які були основні критичні точки зору та обмеження у виконанні положень НАФТА і як вони вплинули на її загальний успіх?
10. Які перспективи розвитку та вдосконалення угоди НАФТА в майбутньому, зокрема в контексті виникнення НАФТА 2.0?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 8:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. НАФТА створена з метою стимулювання торгівлі та інвестицій між країнами Північної Америки:

а) так; б) ні.

2. Однією з основних переваг НАФТА є зниження митних бар'єрів і спрощення торгівлі між США, Мексикою та Канадою:

а) так; б) ні.

3. НАФТА 2.0, також відома як Угода США-Мексика-Канада (USMCA), була укладена для модернізації та оновлення попередньої угоди:

а) так; б) ні.

4. Угода НАФТА 2.0 містить нові положення щодо інтелектуальної власності та цифрової торгівлі, які не були включені до оригінальної НАФТА:

а) так; б) ні.

5. НАФТА і НАФТА 2.0 сприяли створенню інтегрованих виробничих ланцюгів у регіоні, що забезпечило зростання обсягів торгівлі товарами та послугами:

а) так; б) ні.

6. Однією з критичних точок угоди НАФТА 2.0 є нові правила відносно автомобільної промисловості, які вимагають певного рівня виробництва в США та підвищення заробітної плати автомобільних робітників у Мексиці:

а) так; б) ні.

7. Угода НАФТА 2.0 також містить положення про захист праці та середовища, що регулюють умови праці та стандарти екологічної безпеки у країнах-учасницях:

а) так; б) ні.

8. НАФТА та НАФТА 2.0 сприяли зростанню інвестиційного клімату в регіоні, створюючи більше можливостей для іноземних інвесторів:

а) так; б) ні.

9. Однією з основних мет НАФТА та НАФТА 2.0 є збереження конкурентоспроможності Північної Америки в глобальній економіці:

а) так; б) ні.

10. Перегляд угоди про НАФТА та укладення НАФТА 2.0 відкриває нові можливості для співпраці та розвитку між країнами-учасницями:

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді.

1. Яка з наведених країн не є членом угоди НАФТА/НАФТА 2.0?

а) США;

б) Мексика;

с) Канада;

д) Колумбія.

2. *Що означає абревіатура НАФТА?*
- а) Національна асоціація фермерів та торгівлі Америки;
 - б) Національний фонд американських торгових агентів;
 - с) Північноамериканська угода про вільну торгівлю;
 - д) Північноамериканський зональний торговий договір.
3. *В якому році було підписано угоду про створення Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА)?*
- а) 1985 р.;
 - б) 1992 р.;
 - с) 2000 р.;
 - д) 2010 р.
4. *Яка галузь господарства не включена до сфери дії угоди НАФТА/НАФТА 2.0?*
- а) сільське господарство;
 - б) автомобільна промисловість;
 - с) фармацевтична промисловість;
 - д) інформаційні технології.
5. *Який з головних принципів угоди НАФТА/НАФТА 2.0 стосується видалення митних бар'єрів між країнами?*
- а) принцип взаємності;
 - б) принцип рівності;
 - с) принцип пропорційності;
 - д) принцип національної безпеки.
6. *Яка основна мета угоди про НАФТА та НАФТА 2.0?*
- а) збільшення міжнародного відправлення пошти;
 - б) стимулювання торгівлі та інвестицій між країнами Північної Америки;
 - в) зменшення кількості випадків корупції;
 - г) регулювання виробництва нафтопродуктів.
7. *Як називається угода, яка оновила та модернізувала НАФТА?*
- а) угода про підвищення мінімальної заробітної плати;
 - б) угода про світлодіодну технологію;
 - в) угода США-Мексика-Канада (USMCA);
 - г) угода про вільну торгівлю безпеки продукції.
8. *Яке нове положення було додане до угоди USMCA щодо інтелектуальної власності та цифрової торгівлі?*
- а) обов'язкове використання паперових документів;
 - б) заборона використання інтернет-технологій;
 - в) розширення прав захисту інтелектуальної власності та регулювання цифрового обміну;
 - г) впровадження суворих обмежень на використання мобільних додатків.
9. *Яка з головних критичних точок угоди USMCA полягає в нових правилах для автомобільної промисловості?*
- а) заборона виробництва автомобілів;
 - б) зменшення мінімальної кількості компонентів, які повинні бути виготовлені в США або Канаді;
 - в) підвищення мінімального рівня виробництва в Мексиці та підвищення заробітної плати робітникам;
 - г) встановлення надмірно високих тарифів на імпорт автомобілів.

10. Яке положення угоди USMCA спрямоване на захист праці та середовища?

- а) заборона праці у нічний час;
- б) заборона використання екологічно шкідливих матеріалів;
- в) введення стандартів праці та правил екологічної безпеки;
- г) заборона використання упаковки з пластику.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) НАФТА;
- б) фармацевтична промисловість;
- в) принцип рівності;
- г) НАФТА 2;
- д) принцип взаємності;
- е) автомобільна промисловість;
- ж) інформаційні технології;
- з) принцип національної безпеки;
- и) взаємний доступ на ринки;
- к) принцип пропорційності.

1. Угода між США, Канадою та Мексикою, спрямована на зниження митних бар'єрів і сприяння вільній торгівлі між цими країнами.

2. Оновлена версія оригінальної угоди НАФТА, призначена для модернізації попередніх правил та уведення нових положень, які враховують зміни в економіці та торгівлі.

3. Принцип, згідно з яким усі учасники угоди або договору мають однакові права та обов'язки і мають бути оброблені однаково у відповідності до цих правил.

4. Принцип, який передбачає взаємну вигоду для усіх сторін угоди, де кожна сторона надає певні переваги або зниження для інших сторін на взаємній основі.

5. Принцип, що стверджує, що заходи, які вживаються для досягнення певного мети, повинні бути обґрунтовані та відповідати цій меті без зайвого обмеження або перешкоди.

6. Принцип, який покладається на певні обмеження або заходи, які можуть бути прийняті для забезпечення безпеки та захисту національних інтересів країни.

7. Галузь промисловості, яка включає в себе виробництво автомобілів, їх компонентів та супутніх продуктів.

8. Галузь промисловості, яка включає в себе виробництво та реалізацію лікарських засобів та медичних продуктів.

9. Галузь, пов'язана з розробкою, виробництвом, впровадженням та використанням систем комп'ютерної техніки та програмного забезпечення для обробки та передачі інформації.

10. Положення угоди, яке забезпечує вільний доступ товарів та послуг до ринків країн-учасниць угоди без або з мінімальними торговельними бар'єрами.

ТЕМА 9. ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ПІВНІЧНОЮ АМЕРИКОЮ

Короткий зміст лекції: Взаємодія країн Північної Америки в рамках угод про вільну торгівлю. Особливості інтеграційної взаємодії країн Північної Америки в рамках угод про вільну торгівлю. Становлення та еволюція відносин США з Україною. Здобутки, проблеми й перспективи партнерства Вашингтона і Києва. Вплив внутрішньополітичної ситуації в Україні на українсько-американські відносини. Роль самітів, публічної дипломатії. Новітні тенденції в курсі США щодо України.

Мета заняття: розглянути та проаналізувати можливості та перспективи торговельно-економічної співпраці між Україною та Північною Америкою.

Уміння та навички: знати особливості торговельно-економічної співпраці між Україною та Північною Америкою.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: еволюція відносин, внутрішньополітична ситуація, українсько-американські відносини, перспективи партнерства, торговельно-економічна співпраця, зовнішня торгівля.

Рекомендована література до Теми 9:

1. Буркат Т. Л. Міжнародний маркетинг підприємств України у торговельно-економічних відносинах із США: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.01. К. : УАЗТ, 2004. 17 с.
2. Зарицька Н. С. Сучасний рівень та потенційні можливості торговельного співробітництва України та США. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: економічні науки*. 2016. № 17. С. 32-35.
3. Зовнішня торгівля України товарами та послугами у 2015 р. Статистичний збірник. К. : Інформаційно-аналітичне агентство, 2016. 155 с. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Козак Ю. Г., Ковалевський В. В., Осипов В. М. Економіка зарубіжних країн (3-тє вид., перероб. та доп.). К. : ЦУЛ. 2007. 544 с.
5. Мединська Т. І. Торгово-економічне співробітництво України і США в умовах економічної глобалізації: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.02. Київ, 2007. 18 с.
6. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки. URL : http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=447762.
7. Офіційна сторінка Професійної юридичної системи МЕГА НАУ. URL : <http://zakon.nau.ua>.
8. Попова Ю. М. Торговельно-економічне співробітництво США та України в умовах глобалізації. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 10. С. 106-111.
9. Спільна заява про співробітництво в галузі економіки і торгівлі між Сполученими Штатами Америки й Україною. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/840_498.
10. Спільна Заява про створення Українсько-американської Комісії сприяння розвитку торгівлі та інвестиція. URL : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1079.4231.0>.

11. Спільна заява щодо розвитку торгівлі та інвестицій. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/840_126.

12. Сфера компетенції Українсько-американської спільної комісії сприяння розвитку торгівлі та інвестиціям. URL : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1079.361.0>.

13. Угода між Урядом України і Урядом Сполучених Штатів Америки про гуманітарне і техніко-економічне співробітництво. URL : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1079.1956.0>.

14. Угода про торговельні відносини між Україною і Сполученими Штатами Америки. URL : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1079.2704.0>.

15. Хартія Україна – США про стратегічне партнерство. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/840_140.

Семінарське заняття

План:

- 9.1. Розвиток торгівлі між Україною та Північною Америкою.
- 9.2. Стан торгівлі товарами та послугами між сторонами.
- 9.3. Інвестиційні потоки між Україною та країнами Північної Америки.
- 9.4. Перешкоди у вільній торгівлі та шляхи їх подолання.

Темі доповідей:

1. Розвиток торговельно-економічних зв'язків між Україною та Північною Америкою: стратегії та перспективи.

2. Аналіз торгівлі товарами та послугами між Україною та Північною Америкою: обсяги та динаміка.

3. Інвестиційні потоки між Україною та Північною Америкою: стан, тренди та перспективи.

4. Виклики у вільній торгівлі між Україною та Північною Америкою: аналіз тарифних та нетарифних бар'єрів.

5. Можливості збільшення обсягів торгівлі та інвестицій між Україною та Північною Америкою.

6. Спільні проекти та ініціативи для розвитку торговельно-економічних зв'язків між Україною та Північною Америкою.

7. Потенціал розширення торгівлі послугами між Україною та Північною Америкою.

8. Вплив торговельно-економічних зв'язків на соціально-економічний розвиток України та Північної Америки.

9. Стратегії залучення іноземних інвестицій з Північної Америки до України: можливості та виклики.

10. Співпраця в інноваціях та технологічному обміні між Україною та Північною Америкою: перспективи та проблеми.

Практичне заняття

План:

9.1. Розвиток торговельно-економічних відносин та можливості стратегічних партнерств.

9.2. Огляд існуючих та потенційних торговельних угод між Україною та Північною Америкою.

9.3. Визначення ключових галузей для зростання оборотів та співпраці.

9.4. Виклики та можливості вирішення проблем, що стикаються сторонами.

Завдання до практичного заняття:

1. Дослідіть поточні тренди в розвитку торговельно-економічних відносин між Україною та Північною Америкою і складіть прогноз на наступні 5 років.

2. Складіть список діючих та потенційних торговельних угод між Україною та країнами Північної Америки та проаналізуйте їх вплив на економіку обох сторін.

3. Дослідіть ключові галузі економіки, які потенційно можуть забезпечити ріст оборотів та співпраці між Україною та Північною Америкою.

4. Складіть список головних викликів, з якими стикаються сторони в торговельно-економічних відносинах, та запропонуйте можливі шляхи їх вирішення.

5. Дослідіть вплив політичних факторів на розвиток торговельно-економічних відносин між Україною та Північною Америкою та розробіть стратегії для їх управління.

6. Складіть план заходів для залучення іноземних інвестицій з Північної Америки до України в обрані ключові галузі.

7. Дослідіть можливості для розвитку малих та середніх підприємств в контексті торговельно-економічної співпраці між Україною та Північною Америкою.

8. Розробіть програму підтримки експорту українських товарів на ринки Північної Америки та визначте потенційних партнерів та ринкові можливості.

9. Дослідіть сучасні технологічні тренди та інноваційні можливості для розвитку торговельно-економічних відносин між Україною та Північною Америкою.

10. Складіть стратегію взаємодії з урядовими та недержавними організаціями для розвитку торговельно-економічних зв'язків між Україною та Північною Америкою.

Завдання для самостійної роботи до Темі 9:

1. Проаналізуйте можливості для співпраці в сфері науки, технологій та інновацій між Україною та Північною Америкою.

2. Вивчіть можливості для розвитку інвестиційних проєктів в Україні за участю північноамериканських інвесторів.

Індивідуальні завдання до Темі 9:

1. Підготуйте презентацію про переваги та можливості торговельно-економічної співпраці між Україною та Північною Америкою для презентації на бізнес-форумі або конференції.

2. Порівняйте торговельні стратегії України та країн Північної Америки та проаналізуйте їх ефективність.

3. Дослідіть вплив геополітичних чинників на торговельно-економічні відносини між Україною та Північною Америкою.

4. Складіть стратегію розвитку економічного співробітництва на регіональному рівні між різними областями України та штатами Північної Америки.

5. Проведіть аналіз ринкових можливостей для українських товарів та послуг на ринках Північної Америки та визначити найбільш перспективні напрямки.

6. Вивчіть інструменти фінансової підтримки торговельно-економічної співпраці між Україною та Північною Америкою.

7. Складіть план заходів для підвищення свідомості про можливості співпраці між Україною та Північною Америкою серед українських бізнесменів та підприємців.

8. Проведіть аналіз ризиків, пов'язаних з торговельно-економічною співпрацею між Україною та Північною Америкою, та розробити стратегії їх управління.

9. Вивчіть інструменти та програми підтримки експорту, що надаються державами Північної Америки, та їхні можливості для українських експортерів.

10. Порівняйте правову базу торговельно-економічної співпраці між Україною та Північною Америкою та визначити можливості для її удосконалення.

Питання для самоперевірки:

1. Яка історія торговельно-економічних відносин між Україною та Північною Америкою?

2. Які основні види товарів та послуг торгуються між Україною та країнами Північної Америки?

3. Які переваги та виклики існують у розвитку торговельно-економічної співпраці між Україною та Північною Америкою?

4. Які перспективи розвитку торговельних зв'язків між Україною та Північною Америкою у найближчі 5 років?

5. Які інструменти підтримки експорту та інвестицій забезпечуються в Україні та країнах Північної Америки?

6. Які стратегії та програми підтримки малого та середнього бізнесу діють в контексті торговельно-економічної співпраці?

7. Які кроки вживаються для подолання перешкод у вільній торгівлі між Україною та Північною Америкою?

8. Які потенційні напрями розвитку співробітництва в сфері інновацій та науки між Україною та країнами Північної Америки?

9. Які можливості існують для розширення інвестиційних проєктів між Україною та Північною Америкою?

10. Які виклики стоять перед українськими підприємствами, які прагнуть вийти на ринки Північної Америки, та як їх можна подолати?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 9:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Україна має великий потенціал для розвитку торговельно-економічних зв'язків з Північною Америкою:

а) так; б) ні.

2. Вільна торгівля між Україною та Північною Америкою вже існує завдяки укладеним торговельним угодам:

а) так; б) ні.

3. Торговельний оборот між Україною та Північною Америкою в останні роки стабільно зростає:

а) так; б) ні.

4. Північноамериканські інвестори проявляють зростаючий інтерес до українського ринку:

а) так; б) ні.

5. Україна активно просувається у напрямку вільної торгівлі з Північною Америкою через активне ведення переговорів:

а) так; б) ні.

6. Україна і Північна Америка спільно розробляють програми підтримки малих та середніх підприємств:

а) так; б) ні.

7. Наявність протиріч у торговельних відносинах між Україною та Північною Америкою ускладнює розвиток співпраці:

а) так; б) ні.

8. Збільшення експорту українських товарів на ринки Північної Америки є однією з пріоритетних задач для України:

а) так; б) ні.

9. Україна та Північна Америка співпрацюють у сфері інновацій та науки для вирішення спільних викликів:

а) так; б) ні.

10. Вільна торгівля з Північною Америкою може стати каталізатором економічного зростання та розвитку України:

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді.

1. Який із наступних торговельних партнерів не входить до складу Північної Америки?

а) Канада;

б) США;

в) Мексика;

г) Аргентина.

2. Яка країна є найбільшим торговельним партнером України у Північній Америці?

- а) Сполучені Штати Америки;
- б) Канада;
- с) Мексика;
- д) Куба.

3. Який вид торгівлі має найбільший обсяг оборотів між Україною та Північною Америкою?

- а) експорт українських товарів;
- б) імпорт товарів до України;
- с) послуги;
- д) інвестиції.

4. Яка із наведених країн не уклала торговельні угоди з Україною?

- а) Сполучені Штати Америки;
- б) Канада;
- с) Мексика;
- д) Бразилія.

5. Яка країна Північної Америки надає найбільшу кількість інвестицій в Україну?

- а) Сполучені Штати Америки;
- б) Канада;
- с) Мексика;
- д) Коста-Рика.

6. Який із перелічених факторів є головним перешкодою для вільної торгівлі між Україною та Північною Америкою?

- а) географічне розташування;
- б) тарифні бар'єри;
- с) культурна різниця;
- д) економічні санкції.

7. Якій країні Північної Америки найбільше вигідно розвивати торговельно-економічні відносини з Україною через географічне положення?

- а) Канада;
- б) США;
- с) Мексика;
- д) Куба.

8. Яка роль самітів у міжнародних відносинах?

- а) вони визначають переможців та тих хто програв у міжнародних конфліктах;
- б) сприяють дипломатичним переговорам та вирішенню міжнародних питань;
- с) це спеціальні заходи для проведення спортивних змагань;
- д) вони використовуються для організації світових виставок та форумів.

9. Що означає публічна дипломатія?

- а) взаємодія державних представників за закритими дверима;
- б) діяльність урядовців, спрямована на залучення громадськості та формування позитивного іміджу за кордоном;
- в) політичні переговори на глобальному рівні;
- г) розробка нових міжнародних законів та конвенцій.

10. Яка головна новітня тенденція в курсі США щодо України?

- а) постійна підтримка та збільшення обсягів військової допомоги;
- б) зменшення економічної допомоги та інвестицій;
- в) збільшення співпраці у сфері енергетики та безпеки;
- г) зняття економічних санкцій та відновлення повноцінного торговельного співробітництва.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) торговельний обмін;
- б) зона вільної торгівлі;
- в) інновації та технології;
- г) енергетична співпраця;
- д) співпраця;
- е) економічні партнерства;
- ж) партнерство;
- з) зовнішня торгівля;
- и) рамкова угода;
- к) економічна діяльність.

1. Міжнародна торговельна угода між двома або більше країнами, яка передбачає зменшення або повне усунення тарифів, квот та інших обмежень на торгівлю товарами та послугами між учасниками угоди.

2. Розгляд можливостей співпраці у галузі енергетики, використання альтернативних джерел енергії та енергоефективності.

3. Аналіз обсягів та структури торгівлі між Україною та країнами Північної Америки.

4. Дослідження поточного стану та перспективи інвестиційних відносин між Україною та Північною Америкою.

5. Розгляд потенційних економічних партнерств та співпраці у важливих секторах економіки.

6. Вивчення можливостей обміну інноваційними розробками та технологіями між Україною та Північною Америкою.

7. Домовленість між двома або більше сторонами, яка встановлює загальні принципи, засади та напрями співпраці, а також рамки для подальших переговорів та укладення конкретних угод або договорів у майбутньому.

8. Обмін товарами та послугами між країнами. Вона включає експорт (вивезення товарів за кордон) та імпорт (ввезення товарів з-за кордону) та є важливим фактором економічного розвитку країн.

9. Форма співпраці між двома або більше сторонами, яка базується на взаємній вигоді, довірі та спільних цілях. Партнерство може бути у різних сферах, таких як економіка, політика, наука, культура тощо.

10. Взаємна допомога та спільні зусилля сторін для досягнення спільних цілей або вирішення спільних проблем. Вона може бути двосторонньою або багатосторонньою і охоплювати різні аспекти життя країн, включаючи економіку, політику, соціальні та культурні питання.

11. Процеси та операції, спрямовані на виробництво, розподіл та споживання матеріальних і нематеріальних благ для задоволення потреб суспільства.

ТЕМА 10. ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНА РОЛЬ НАТО В РЕГІОНІ

Короткий зміст лекції: НАТО – специфіка утворення. Процес постбіполярної трансформації НАТО. Відносини країн регіону з НАТО. Виникнення і розвиток НАТО. Взаємодія США і європейських держав у НАТО. Трансформація НАТО після 1991 р. Геополітичне розширення НАТО, основні наслідки. Сучасна геостратегія НАТО. Участь в «гуманітарних інтервенціях».

Мета заняття: полягає в розумінні зовнішньополітичної ролі НАТО в регіоні.

Уміння та навички: знати місце ООН в сучасних процесах глобального регулювання.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: Північноатлантичний альянс, Північноатлантичний договір, геополітична ситуація, НАТО, постбіполярна трансформація.

Рекомендована література до Теми 10:

1. Абрамов В. І., Ситник Г. П., Смолянчук В. Ф. та ін. Глобальна та національна безпека: підручник. К. : НАДУ, 2016. 784 с.

2. Александров А. С. Україна – НАТО: нові умови та реалії співробітництва. Київ, 2011. 56 с.

3. Бруз В. С. ООН і регулювання міжнародних конфліктів. Київ, 2011.

4. Деменко О. Ф., Демчук П.О., Калениченко Р. А. та ін. Євроатлантичне співробітництво та міжнародні організації: навч. посібник. К. : НУОУ, 2011. 296 с.

5. Пошедін О. І. Розширення НАТО: через критерії членства чи досягнення військових стандартів? *Сучасна українська політика*. 2013. № 28. С. 270-280.

6. Пошедіна О. І. Міжнародні відносини і зовнішня політика України: підручник. К. : НУОУ, 2013. 374 с.

7. Сайт Організації Північноатлантичного договору. URL : <http://www.nato.int>.

8. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: підручник. К. : Кондор, 2011. 281 с.

Семінарське заняття

План:

10.1. Історія відносин між країнами регіону та НАТО: від минулого до сучасності.

10.2. Огляд ключових принципів та документів, що регулюють партнерство країн Північної Америки та НАТО.

10.3. Аналіз переваг та викликів партнерства для країн Північної Америки та НАТО у сфері безпеки та оборони.

Теми доповідей:

1. Відносини країн регіону та НАТО: від створення до сучасних викликів.
2. Роль ключових принципів у взаємодії країн Північної Америки та НАТО.
3. Партнерство країн Північної Америки та НАТО: переваги та виклики у сфері безпеки.
4. Вплив військової співпраці між країнами Північної Америки та НАТО на оборонні можливості.
5. Стратегічне партнерство: співпраця між країнами Північної Америки та НАТО у глобальних викликах.
6. Інтеграція оборонних систем країн Північної Америки та НАТО: досягнення та перспективи.
7. Адаптація НАТО до нових викликів у регіоні: стратегічне партнерство та безпекові ризики.
8. Енергетична безпека та співпраця між країнами Північної Америки та НАТО: від викликів до можливостей.
9. Кібербезпека у контексті партнерства між країнами Північної Америки та НАТО: загрози та захист.
10. Інформаційна війна: роль НАТО та країн Північної Америки у протидії дезінформації.

Практичне заняття

План:

10.1. Виклики та загрози для НАТО в регіоні: аналіз сучасних конфліктів та проблем безпеки.

10.2. Роль НАТО у забезпеченні колективної безпеки та реагування альянсу на кризові ситуації.

10.3. Міжнародне співробітництво та партнерство з НАТО: взаємодія з іншими міжнародними акторами.

10.4. Перспективи розвитку НАТО в регіоні: можливі напрямки реформ та змін у діяльності альянсу.

Завдання до практичного заняття:

1. Проведіть аналіз документів із зовнішньополітичної діяльності НАТО в Північній Америці за останні 5 років і визначте ключові тенденції.
2. Дослідіть реакцію НАТО на геополітичні події в Північній Америці, такі як конфлікт у Венесуелі або зближення між Кубою та США.

3. Вивчіть відповідь НАТО на військові погрози в Північній Америці, зосереджуючись на військових вправах та розгортанні військ.

4. Аналізуйте зв'язки НАТО з регіональними партнерами у Північній Америці, такими як Мексика та Канада, та їхній вплив на безпеку регіону.

5. Проведіть дослідження про підтримку громадської думки щодо присутності НАТО в Північній Америці та її вплив на міжнародні відносини.

6. Вивчіть програми та ініціативи НАТО в області кібербезпеки в Північній Америці та їхній вплив на регіональну безпеку.

7. Дослідіть роль НАТО у співпраці зі службами розвідки в Північній Америці та їхній вплив на боротьбу з тероризмом.

8. Вивчіть програми підтримки демократії та прав людини, які здійснює НАТО в Північній Америці, та їхній вплив на стабільність регіону.

9. Проаналізуйте стратегії НАТО у протидії гібридним загрозам, таким як дезінформація та гібридна війна, в Північній Америці.

10. Дослідіть ефективність та результативність миротворчої діяльності НАТО в Північній Америці та її вплив на стабільність у регіоні.

Завдання для самостійної роботи до Тему 10:

1. Проаналізуйте вплив міграційних процесів на безпеку у Північній Америці та програми співпраці НАТО та країн регіону для їх управління.

2. Проаналізуйте вплив глобальних екологічних проблем на безпеку та спільні програми НАТО та країн Північної Америки для їх вирішення.

3. Проаналізуйте реакцію НАТО та країн Північної Америки на важливі світові події, такі як війна в Сирії або криза в Україні.

Індивідуальні завдання до Тему 10:

1. Підготуйте презентацію про історію стосунків між країнами Північної Америки та НАТО з використанням графіків, діаграм та ключових подій.

2. Порівняйте підходи НАТО та країн Північної Америки до розв'язання геополітичних конфліктів за останні 10 років.

3. Створіть порівняльний аналіз стратегій НАТО та країн Північної Америки з протидії кіберзагрозам.

4. Дослідіть ефективність спільних військових вправ НАТО та країн Північної Америки для підвищення військової готовності.

5. Підготуйте аналіз програм та ініціатив НАТО та країн Північної Америки щодо підтримки демократії та прав людини.

6. Проведіть порівняльний аналіз програм розвитку оборонних систем у країнах Північної Америки та їх співпраці з НАТО.

7. Вивчіть роль НАТО та країн Північної Америки у протидії тероризму та їх співпрацю в цій сфері.

8. Створіть презентацію про роль НАТО у забезпеченні енергетичної безпеки у Північній Америці та її співпрацю з регіональними партнерами.

9. Створіть презентацію про програми НАТО та країн Північної Америки з підтримки розвитку економіки та інфраструктури в регіоні.

10. Створіть презентацію про перспективи та виклики розвитку військової співпраці між НАТО та країнами Північної Америки.

Питання для самоперевірки:

1. Які ключові події в історії відносин між Північною Америкою та НАТО визначили їхні сучасні відносини?
2. Які принципи регулюють партнерство між країнами Північної Америки та НАТО в галузі безпеки та оборони?
3. Які переваги та виклики виникають внаслідок партнерства між країнами Північної Америки та НАТО в сфері безпеки?
4. Як НАТО реагує на геополітичні події в Північній Америці та як це впливає на регіональну безпеку?
5. Які програми та ініціативи НАТО спрямовані на підтримку кібербезпеки в Північній Америці?
6. Які стратегії НАТО використовує для протидії гібридним загрозам у регіоні Північної Америки?
7. Які виклики і загрози стоять перед НАТО в контексті безпеки Північної Америки?
8. Як НАТО співпрацює з регіональними партнерами в Північній Америці для забезпечення стабільності та безпеки?
9. Які ефективність та результативність миротворчої діяльності НАТО в Північній Америці можна оцінити?
10. Які стратегічні вимоги та виклики має НАТО в контексті змін геополітичних умов у Північній Америці?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 10:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Мексика є членом НАТО:
а) так; б) ні.
2. Канада є членом НАТО:
а) так; б) ні.
3. Північна Америка має лише одну країну-члена НАТО:
а) так; б) ні.
4. НАТО було засновано після Другої світової війни:
а) так; б) ні.
5. США єдиний країна-засновник НАТО:
а) так; б) ні.
6. НАТО має офіційну мову, а саме англійську:
а) так; б) ні.
7. НАТО включає країни з Північної Америки та Європи:
а) так; б) ні.
8. Участь у НАТО гарантує автоматичний захист країни-члена в разі агресії:
а) так; б) ні.
9. НАТО активно веде боротьбу з кліматичними змінами:
а) так; б) ні.
10. НАТО втручається воєнним шляхом у всі конфлікти, що виникають у світі:
а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді

1. Яка країна є одним із засновників НАТО?

- а) Сполучені Штати Америки;
- б) росія;
- в) Франція;
- г) Японія.

2. В якому році було засновано НАТО?

- а) 1945 р.;
- б) 1949 р.;
- в) 1955 р.;
- г) 1961 р.

3. Яка країна вступила до НАТО у 2023 році?

- а) Фінляндія;
- б) Швеція;
- в) Албанія;
- г) Бельгія.

4. Яка мова використовується як офіційна в НАТО?

- а) Французька;
- б) Іспанська;
- в) Англійська;
- г) Німецька.

5. Скільки країн є членами НАТО у 2024 році?

- а) 26;
- б) 29;
- в) 30;
- г) 32.

6. Де розташовується головний офіс НАТО?

- а) Париж, Франція;
- б) Вашингтон, США;
- в) Брюссель, Бельгія;
- г) Берлін, Німеччина.

7. Яка країна не є членом НАТО?

- а) Польща;
- б) Туреччина;
- в) Італія;
- г) Данія.

8. Яка з наведених країн не належить до Північної Америки?

- а) Канада;
- б) Мексика;
- в) Іспанія;
- г) США.

9. Яка країна не має ядерної зброї?

- а) США;
- б) Франція;
- в) росія;
- г) Португалія.

10. Яке поняття описує головну місію НАТО?

- а) захист торгових шляхів;
- б) захист від екологічних катастроф;
- в) захист від міжнародного тероризму;
- г) захист від корпоративних атак.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) партнерська програма;
- б) інтеграція до НАТО;
- в) план дій з партнерства;
- г) партнерство за мир;
- д) спільна практика;
- е) кандидат на членство;
- ж) взаємна допомога;
- з) демократичне контролювання збройних сил;
- и) індивідуальне партнерство та співпраця;
- к) НАТО.

1. Процес прагнення країни до статусу члена Північноатлантичного альянсу.

2. Міжнародна організація військового альянсу.

3. Взаємні навчання та тренування військових підрозділів України та країн-членів НАТО для підвищення ефективності співробітництва.

4. Ініціативи та проекти, спрямовані на розвиток співпраці між Україною та НАТО в різних сферах, таких як оборона, безпека, кібербезпека тощо.

5. Стратегічний документ, що визначає конкретні кроки та заходи для реалізації спільних цілей між Україною та НАТО.

6. Країна, яка виражає бажання стати членом НАТО та виконує необхідні умови для отримання членства.

7. Програма співпраці України з НАТО у реалізації миротворчих місій та миротворчих операцій в різних країнах світу.

8. Зобов'язання країн-членів НАТО надавати підтримку та захист у разі загрози або агресії проти одного з членів.

9. Форма співробітництва між НАТО та окремою країною, яка не є членом або кандидатом на членство.

10. Принцип управління військовими силами, що передбачає залучення цивільних урядових структур та контроль громадськості над військовою діяльністю.

ТЕМА 11. ДЕРЖАВИ РЕГІОНУ В МІЖНАРОДНИХ УРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Короткий конспект лекцій: Дослідження участі країн в певних міжнародних форумах, органах та організаціях, де вони співпрацюють і взаємодіють у міжнародних справах. Роль країн регіону у прийнятті рішень, розробці політик і впливі на формування міжнародних стандартів і законодавства. Співпраця з Організацією американських держав, ООН та ОБСЄ. Позиції країн щодо співпраці з ЄС. Участь країн в боротьбі з пандемією. Участь в «гуманітарних інтервенціях». Стратегія щодо мирного розв'язання конфліктів. Європейська інтеграція. Також слід звернути увагу на вплив міжнародних організацій на політичні, економічні та соціальні аспекти життя країн регіону.

Мета заняття: полягає в дослідженні участі держав регіону в міжнародних урядових організаціях з метою з'ясування їхньої ролі, впливу та значення для міжнародних відносин та політики.

Уміння та навички: знати місце країн Північної Америки в міжнародних урядових організаціях

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: держави регіону, міжнародні урядові організації, Північна Америка, ООН, ОБСЄ, ЄС, специфіка утворення, геостратегія, гуманітарна інтервенція.

Рекомендована література до Теми 11:

1. Бошицького Ю. Л., Дей М. О. Право міжнародних організацій і Україна: у схемах та таблицях: навч. посібник. К. : Ліра-К, 2014. 267 с.
2. Грачевська Т. О. Міжнародні неурядові організації та їх внесок у проблему подолання бідності. *Грані*. 2014. № 5. С. 162-166.
3. Древаль Ю. Д. Діяльність Міжнародної організації праці: навч. посібник. Харків : ХНАДУ, 2015. 184 с.
4. Жекало Г. І. Міжнародні організації у політичних протиріччях та конфліктах сучасної України: концепція досліджень. *Гілея*. 2014. № 86. С. 330-334.
5. Зубарева А. Є. Міжнародно-правовий статус Комітету ООН з прав людини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11. Одеса : НУ «ОЮА», 2015. 20 с.
6. Касьянова М. М. Міжнародні організації з захисту прав мігрантів. *Гілея*. 2015. № 102. С. 432-437.
7. Коваленко С. О. Кодифікація інституту відповідальності міжнародних організацій у міжнародному праві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11. К. : КНУ ім. Тараса Шевченка, 2015. 18 с.
8. Козак Ю., Ковалевський В., Кутайня З. Міжнародні організації: навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2007. 440 с.
9. Кудряченко А. І. Роль міжнародних організацій у діяльності інститутів громадянського суспільства в Україні: аналіт. доп. К. : ІВІ, 2015. 87 с.
10. Кучик О. С. Україна в міжнародних організаціях: підручник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 411 с.

11. Пасічний Р. Неурядові релігійні (католицькі) організації та їх вплив на міжнародні політичні процеси. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2013. № 25. С. 141-146.

12. Пенська І. О. Вплив міжнародних фінансових організацій на економічний розвиток України. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2014. № 2. С. 18-24.

13. Сергієнко Т. І., Бабарикіна Н. А. Міжнародні організації та їх роль у вирішенні глобальних проблем щодо врегулювання політичних конфліктів. *Humanities Studies*. 2021. № 9 (86). С. 101-108.

14. Шамрай В. О. Правовий статус міжнародних організацій у сфері безпеки туризму. *Університетські наукові записки*. 2013. № 4. С. 425-430.

Семінарське заняття

План:

11.1. Участь країн регіону в міжнародних урядових організаціях.

11.2. Роль ООН у міжнародних відносинах та участь країн регіону в її органах.

11.3. Участь у регіональних організаціях: аналіз участі в Європейському Союзі, Співдружності Незалежних Держав тощо.

Темі доповідей:

1. Тенденції участі держав регіону в міжнародних урядових організаціях.

2. Роль ООН у міжнародних відносинах країн регіону.

3. Участь країн регіону в регіональних організаціях: досвід та порівняльний аналіз.

4. Роль країн регіону у глобальних стратегіях з боротьби зі зміною клімату.

5. Стратегії країн регіону в Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).

6. Участь країн регіону в Європейському парламенті та їхній вплив.

7. Співпраця країн регіону в Азіатсько-Тихоокеанському економічному співробітництві.

8. Участь держав регіону в Міжнародному валютному фонді: вплив та перспективи реформ.

9. Вплив участі країн регіону в Африканському союзі на стабільність та економічний розвиток континенту.

Практичне заняття

План:

11.1. Роль урядових структур у міжнародних організаціях, таких як Світова торгова організація та Міжнародний валютний фонд.

11.2. Вплив міжнародних урядових організацій на внутрішню політику країн.

11.3. Співпраця в гуманітарних справах між країнами.

11.4. Проблеми участі держав регіону в міжнародних урядових організаціях та їх вирішення.

Завдання до практичного заняття:

1. Дослідіть структуру та склад міжнародних урядових організацій та підготуйте діаграму їхньої взаємодії.
2. Проведіть аналіз участі країн регіону в різних комітетах та комісіях ООН та підготуйте звіт про їхню активність.
3. Вивчіть положення та рішення, прийняті на останніх засіданнях Європейського Союзу, та проаналізуйте їхній вплив на країни регіону.
4. Дослідіть програми та проекти міжнародних організацій в регіоні та зіставте їх з власними потребами країн у військовій безпеці.
5. Проведіть аналіз допомоги та підтримки, наданої міжнародними урядовими організаціями, країнам регіону у різних сферах розвитку.
6. Дослідіть вплив торговельних угод, підписаних у рамках регіональних організацій, на економічний розвиток країн регіону.
7. Вивчіть діяльність та роль регіональних міжнародних форумів у розв'язанні конфліктів та співпраці між країнами регіону.
8. Дослідіть реалізацію та виконання рішень та рекомендацій, прийнятих міжнародними урядовими організаціями, в країнах регіону.
9. Проаналізуйте вплив участі країн регіону в міжнародних урядових організаціях на їхню національну політику та законодавство.
10. Порівняйте стратегії та підходи країн регіону до співпраці в міжнародних урядових організаціях та з'ясуйте можливості для зміцнення співпраці.

Завдання для самостійної роботи до Теми 11:

1. Проаналізуйте динаміку участі держав Північної Америки у міжнародних урядових організаціях протягом останніх десятиліть та визначте основні тенденції.
2. Проаналізуйте реалізацію міжнародних угод та домовленостей, до яких долучилися держави Північної Америки через участь у міжнародних урядових організаціях.
3. Проведіть аналіз перспектив розвитку участі держав Північної Америки у міжнародних урядових організаціях на засадах мультилатералізму та міжрегіональної співпраці.
4. Проаналізуйте вплив участі держав Північної Америки в міжнародних урядових організаціях на їхню економіку та зовнішню торгівлю.
5. Підготуйте аналіз можливостей та обмежень для розвитку співробітництва між державами Північної Америки у міжнародних урядових організаціях.

Індивідуальні завдання до Теми 11:

1. Підготуйте презентацію, яка детально розкриє участь держав Північної Америки (США, Канади, Мексики) у великих міжнародних урядових організаціях, таких як ООН, МВФ, ЮНЕСКО та інші.
2. Порівняйте роль і вплив держав Північної Америки у різних міжнародних урядових організаціях. Які сфери вони активніше сприяють? Які пріоритети вони мають?

3. Дослідіть, як країни Північної Америки співпрацюють у міжнародних урядових організаціях для розв'язання глобальних проблем, таких як зміна клімату, торгівля, боротьба з тероризмом тощо.

4. Оцініть вплив держав Північної Америки на прийняття рішень та формулювання політики в міжнародних урядових організаціях порівняно з іншими країнами.

5. Дослідіть, які спільні ініціативи та проєкти запроваджують держави Північної Америки в рамках міжнародних урядових організацій для підтримки міжнародного миру та стабільності.

6. Вивчіть механізми прийняття рішень у міжнародних урядових організаціях та визначте, яким чином держави Північної Америки впливають на ці процеси.

7. Визначте спільні цілі та завдання, які стоять перед державами Північної Америки у рамках міжнародних урядових організацій, і розробіть стратегії їх досягнення.

8. Проведіть дослідження про вплив участі держав Північної Америки в міжнародних урядових організаціях на їхню зовнішню політику та міжнародний престиж.

9. Обґрунтуйте вплив міжнародних урядових організацій на забезпечення прав людини та розвиток демократії в країнах Північної Америки.

10. Дослідіть вплив кризових ситуацій, таких як пандемія COVID-19 або глобальні екологічні проблеми, на участь держав Північної Америки у міжнародних урядових організаціях.

Питання для самоперевірки:

1. Яка роль мають держави регіону в міжнародних урядових організаціях?
2. Які міжнародні урядові організації включають держави регіону у свою склад?

3. Яким чином участь у міжнародних урядових організаціях впливає на зовнішню політику країн регіону?

4. Які вигоди отримують держави регіону від членства у міжнародних урядових організаціях?

5. Які можливості для співробітництва надаються країнам регіону у рамках міжнародних урядових організацій?

6. Які виклики стоять перед державами регіону у процесі участі у міжнародних урядових організаціях?

7. Які стратегії обрані країнами регіону для захисту своїх інтересів у міжнародних урядових організаціях?

8. Яким чином країни регіону співпрацюють у вирішенні глобальних проблем через міжнародні урядові організації?

9. Які успіхи досягнуті державами регіону через участь у міжнародних урядових організаціях?

10. Яким чином міжнародні урядові організації впливають на внутрішню політику та законодавство країн регіону?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 11:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Держави Північної Америки беруть активну участь у багатьох міжнародних урядових організаціях:

а) так; б) ні.

2. Організація Об'єднаних Націй є єдиною міжнародною урядовою організацією, участь у якій беруть держави Північної Америки:

а) так; б) ні.

3. Участь у міжнародних урядових організаціях допомагає державам Північної Америки зміцнити свої позиції на міжнародній арені:

а) так; б) ні.

4. НАТО є лише військовою організацією та не має впливу на інші сфери діяльності держав Північної Америки:

а) так; б) ні.

5. Участь урядових структур Північної Америки в міжнародних організаціях обмежується виключно сферою політики та безпеки:

а) так; б) ні.

6. Країни Північної Америки мають право голосу в Генеральній Асамблеї ООН та інших ключових органах міжнародних урядових організацій:

а) так; б) ні.

7. Участь у міжнародних урядових організаціях зміцнює демократію та правову державу в державах Північної Америки:

а) так; б) ні.

8. Мексика є членом Північноатлантичного альянсу (НАТО):

а) так; б) ні.

9. Країни Північної Америки активно співпрацюють у розв'язанні глобальних проблем через міжнародні урядові організації:

а) так; б) ні.

10. Участь урядових структур Північної Америки у міжнародних організаціях сприяє зміцненню міжнародного миру та стабільності:

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді

1. Яка країна Північної Америки не є членом НАТО?

а) США;

б) Канада;

в) Мексика;

г) Ісландія.

2. У якій міжнародній урядовій організації держави Північної Америки беруть активну участь у вирішенні екологічних питань?

а) Міжнародний валютний фонд (МВФ);

б) Всесвітня організація здоров'я (ВОЗ);

в) Комісія ООН з прав людини;

г) Комісія захисту навколишнього середовища ООН (UNEP).

3. Які країни Північної Америки є постійними членами Ради Безпеки ООН?
- а) США та Канада;
 - б) Канада та Мексика;
 - в) США та Мексика;
 - г) США, Канада та Мексика.
4. У якій міжнародній урядовій організації країни Північної Америки співпрацюють у вирішенні питань безпеки та оборони?
- а) Світова торговельна організація (СТО);
 - б) Організація Об'єднаних Націй (ООН);
 - в) НАТО;
 - г) Група двадцяти (G20).
5. Яка країна Північної Америки не є членом Європейського Союзу?
- а) США;
 - б) Канада;
 - в) Мексика;
 - г) Гренландія.
6. У якій міжнародній урядовій організації країни Північної Америки спільно працюють над розв'язанням проблем міграції?
- а) Міжнародна організація з міграції (ІОМ);
 - б) Європейська комісія;
 - в) Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР);
 - г) Світовий банк.
7. В якій міжнародній урядовій організації країни Північної Америки беруть участь у вирішенні проблем біженців?
- а) Організація Об'єднаних Націй (ООН);
 - б) Міжнародний валютний фонд (МВФ);
 - в) Всесвітня організація здоров'я (ВОЗ);
 - г) Світова торговельна організація (СТО).
8. У якій міжнародній урядовій організації держави Північної Америки активно співпрацюють у сфері наукових досліджень та освіти?
- а) Міжнародний валютний фонд (МВФ);
 - б) ЮНЕСКО;
 - в) Світовий банк;
 - г) Міжнародна організація праці (МОП).
9. Що таке регіональні міжнародні організації?
- а) спільні комісії з торгівлі між двома країнами;
 - б) організації, які об'єднують країни з різних континентів для спільної діяльності;
 - в) структури, що включають у себе тільки країни одного географічного регіону;
 - г) організації, які займаються виключно економічними питаннями.

10. Що означає термін «міжнародна організація»?

- а) організація, що діє в межах однієї країни;
- б) організація, яка об'єднує лише країни одного континенту;
- в) організація, яка має свої відділення в кількох країнах та співпрацює з ними;
- г) міжнародна організація – це структура, що об'єднує країни для спільної діяльності та співпраці у різних сферах.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) міжнародна організація;
- б) регіональна міжурядова організація;
- в) Світовий банк;
- г) ООН;
- д) МВФ;
- е) НАТО;
- ж) ЄС;
- з) ВОЗ;
- и) ЮНЕСКО;
- к) СОТ;
- л) МОП.

1. Структура, яка об'єднує країни з різних частин світу для спільної діяльності та співпраці у різних сферах, таких як політика, економіка, соціальний розвиток тощо.

2. Міжнародна організація, створена для збереження міжнародного миру та безпеки, співпраці у гуманітарних справах, розвитку економіки, захисту прав людини та інших глобальних завдань.

3. Міжнародна організація, створена для забезпечення колективної оборони та безпеки своїх членів на основі принципів взаємодопомоги та взаємного оборони.

4. Політичний та економічний союз країн Європи, який спрямований на розвиток спільних політик, економічну інтеграцію та спільні стандарти.

5. Міжнародна організація, яка сприяє стабілізації міжнародних валютних курсів, сприяє економічному розвитку та надає фінансову допомогу країнам у кризових ситуаціях.

6. Міжнародна організація, яка сприяє глобальному здоров'ю, координує міжнародні дії з профілактики захворювань та боротьби з епідеміями та пандеміями.

7. Міжнародна організація, яка сприяє розвитку вільної торгівлі між країнами та вирішує торгові спори шляхом урегулювання за допомогою міжнародних правил.

8. Міжнародна організація, яка працює у галузі освіти, науки та культури, сприяючи збереженню та розвитку культурної спадщини та забезпеченню якісної освіти для всіх.

9. Міжнародна організація, що сприяє захисту прав працівників, регулює умови праці та сприяє соціальному захисту та розвитку працівників.

10. Організація, яка об'єднує країни одного конкретного регіону для спільної діяльності та співпраці в різних сферах, таких як політика, економіка, безпека тощо.

ТЕМА 12. УКРАЇНО-КАНАДСЬКІ ТА УКРАЇНО-АМЕРИКАНСЬКІ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІ ВІДНОСИНИ

Короткий зміст лекції: Взаємодія між Україною та Канадою, а також Україною та Сполученими Штатами Америки у сфері зовнішньої політики. Дослідження політичних, економічних, військових та культурних аспектів щодо відносин між цими країнами, а також їхні спільні ініціативи, виклики та перспективи співпраці. Організації культурного розвитку українців у Канаді. Роль канадської діаспори у формуванні україно-канадських відносин. Позиція Канади та США щодо війни. Основні напрями розвитку україно-американських відносин.

Мета заняття: полягає в дослідженні та аналізі зовнішньополітичних відносин між Україною та Канадою, а також Україною та Сполученими Штатами Америки.

Уміння та навички: знати особливість україно-канадських та україно-американських зовнішньополітичних відносин, канадська діаспора.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: канадська діаспора, україно-американські відносини, зовнішньополітичні відносини.

Рекомендована література до Теми 12:

1. «США і Україна – стратегічні партнери» – Держдепартамент оприлюднив заяву до візиту Блінкена в Україну. URL : <https://www.radio svoboda.org/a/ssha-ukrajina-stratehichni-partnery-blinken/31239864.html>.

2. Бжезінський З. Велика шахівниця. Львів – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2000. С. 50.

3. Відносини США-Україна. URL : <https://ua.usembassy.gov/uk/our-relationship-uk/policy-history-uk/>.

4. Кравченко О. Еволюція дипломатичних зв'язків України з Канадою та США у контексті глобалізації. К. : НУ «Києво-Могилянська академія», 2017. 210 с.

5. Литвиненко О. Українсько-американські та українсько-канадські зовнішньополітичні відносини: аналіз та перспективи. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2018. 152 с.

6. Петренко Н. Україно-американські відносини: від історичних подій до сучасних викликів. Одеса : ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2019. 176 с.

7. Ржевська Н. Способи прямого впливу аналітичних центрів США на суб'єктів прийняття політичних рішень. *Гілея*. 2013. № 76. С. 243-247.

8. Сидоренко В. Культурна дипломатія в українсько-американських та українсько-канадських відносинах. К. : ІМВ КНУ ім. Тараса Шевченка, 2020. 198 с.

9. Українсько-американські відносини. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.
10. Шевченко І. Дипломатичні відносини України з Канадою та США: історія та сучасність. К. : Вид-во «Інститут світової політики», 2020. 184 с.

Семінарське заняття

План:

- 12.1. Організації культурного розвитку українців у Канаді.
- 12.2. Роль канадської діаспори у формуванні україно-канадських відносин.
- 12.3. Сучасний стан політичних, економічних та культурних відносин між Україною та Канадою.
- 12.4. Позиція Канади щодо повномасштабного вторгнення РФ на територію України.

Темі доповідей:

1. Історія відносин між Україною та Канадою.
2. Торговельні та економічні зв'язки між Україною та Канадою.
3. Політичні аспекти відносин України та Канади.
4. Культурний обмін між Україною та Канадою.
5. Енергетична безпека та співпраця між Україною та Канадою.
6. Співпраця Канади і України в гуманітарній сфері.
7. Спільні заходи Канади і України з миротворчої та безпекової діяльності.
8. Туризм та міжнародний обмін між Україною та Канадою.
9. Роль української діаспори в Канаді у відносинах між країнами.
10. Підтримка України Канадою у контексті геополітичних викликів.

Практичне заняття

План:

- 12.1. Організації культурного розвитку українців у США.
- 12.2. Сучасний стан політичних, економічних та культурних відносин між Україною та США.
- 12.3. Позиція США щодо повномасштабного вторгнення РФ на територію України.

Завдання до практичного заняття:

1. Проведіть аналіз договорів, угод та інших документів, що стосуються відносин між Україною та Сполученими Штатами.
2. Дослідіть інвестиції та інші економічні показники між двома країнами за останні роки.
3. Вивчіть заяви, виступи та інтерв'ю керівників обох країн щодо відносин та співпраці.
4. Дослідіть звіти, коментарі та аналітику українських та американських ЗМІ щодо відносин між країнами.
5. Вивчіть діяльність та вплив громадських організацій на формування та підтримку відносин між Україною та США.
6. Вивчіть програми та проекти співпраці між установами обох країн у сфері освіти, науки, медицини тощо.

7. Дослідіть позиції та дії міжнародних організацій та інших країн щодо відносин між Україною та Сполученими Штатами.

8. Аналізуйте вплив української діаспори у США на формування та розвиток відносин між країнами.

9. Вивчіть спільні проекти та програми співпраці в регіональних контекстах, таких як Східне партнерство.

10. Проаналізуйте взаємодію в області безпеки, оборони та енергетики між Україною та Сполученими Штатами.

Завдання для самостійної роботи до Тем 12:

1. Проаналізуйте основні договори, угоди та документи, що регулюють відносини між Україною та Канадою/США.

2. Проаналізуйте програми та проекти культурного обміну між Україною та Канадою/США.

3. Проаналізуйте спільні політичні ініціативи України та Канади/США в міжнародних організаціях.

4. Проаналізуйте вплив громадських організацій на формування зовнішньополітичних відносин України з Канадою/США.

5. Проаналізуйте спільні зусилля в боротьбі з тероризмом та іншими загрозами безпеки.

Індивідуальні завдання до Тем 12:

1. Порівняйте політичні системи України, Канади та США.

2. Проведіть дослідження економічної співпраці між Україною, Канадою та США за останні роки.

3. Дослідіть військово-стратегічне партнерство між Україною, Канадою та США.

4. Вивчіть спільні гуманітарні проекти та програми України з Канадою/США.

5. Дослідіть вплив української діаспори у Канаді та США на зовнішньополітичні відносини.

6. Проаналізуйте спільні проекти та ініціативи у сфері енергетики.

7. Дослідіть участь України, Канади та США у міжнародних миротворчих місіях.

8. Дослідіть спільні наукові та освітні програми між Україною та Канадою/США.

9. Дослідіть спільні ініціативи в рамках регіональних об'єднань, таких як НАТО чи Європейський союз.

10. Вивчіть вплив України, Канади та США на міжнародну арену через участь у міжнародних організаціях.

Питання для самоперевірки:

1. Які основні етапи розвитку дипломатичних відносин між Україною та Канадою/США?

2. Які економічні та торговельні зв'язки існують між Україною та Канадою/США?

3. Які політичні ініціативи та спільні проекти між Україною та Канадою/США були найбільш значущими за останні роки?

4. Як відбувається співпраця в сфері безпеки та оборони між Україною та Канадою/США?

5. Які гуманітарні програми та ініціативи реалізуються між Україною та Канадою/США?

6. Яка роль громадських організацій в формуванні та підтримці відносин між Україною та Канадою/США?

7. Як впливає українська діаспора у Канаді та США на зовнішньополітичні позиції цих країн?

8. Які ключові виклики та пріоритети в сфері зовнішньої політики спільні для України, Канади та США?

9. Які регіональні ініціативи та проекти співпраці між Україною та Канадою/США є найбільш успішними?

10. Які можливості та перспективи подальшого розвитку відносин між Україною та Канадою/США ви бачите на майбутнє?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 12:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Україна та Канада підтримують торговельні та економічні відносини:

а) так; б) ні.

2. Сполучені Штати Америки є стратегічним партнером України у сфері безпеки та оборони:

а) так; б) ні.

3. Україна та Канада співпрацюють в гуманітарних програмах та обміні культурними цінностями:

а) так; б) ні.

4. Канада та США підтримують санкції проти російської федерації у зв'язку з повномасштабним вторгненням на територію України:

а) так; б) ні.

5. Україна та Канада мають спільні програми в області освіти та науки:

а) так; б) ні.

6. Сполучені Штати Америки активно підтримують суверенітет та територіальну цілісність України:

а) так; б) ні.

7. Україна та Канада співпрацюють у миротворчих місіях ООН та інших міжнародних організаціях:

а) так; б) ні.

8. Канада та США є важливими інвесторами в українську економіку:

а) так; б) ні.

9. Україна та США мають спільні військові навчання та обмін досвідом у сфері безпеки:

а) так; б) ні.

10. Канада та Україна співпрацюють у боротьбі з кліматичними змінами та екологічними проблемами:

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді

1. *Яка країна є стратегічним партнером для України в сфері безпеки та оборони?*

- а) Франція;
- б) Китай;
- в) Канада;
- г) Німеччина.

2. *Який із наведених варіантів є найбільш важливим аспектом у відносинах України з Канадою та США?*

- а) економічна співпраця;
- б) гуманітарна допомога;
- в) військове партнерство;
- г) культурний обмін.

3. *Яка з країн надає активну підтримку Україні у міжнародних організаціях, таких як ООН?*

- а) Італія;
- б) Австралія;
- в) Канада;
- г) Іспанія.

4. *Який з інструментів відносин України з Канадою та США спрямований на розвиток освіти та науки?*

- а) спільні військові навчання;
- б) гуманітарна допомога;
- в) культурний обмін;
- г) торговельні угоди.

5. *Яка країна є найбільшим інвестором в українську економіку серед наведених?*

- а) Японія;
- б) Канада;
- в) Індія;
- г) Ізраїль.

6. *Яка із країн активно підтримує суверенітет та територіальну цілісність України?*

- а) Німеччина;
- б) Китай;
- в) росія;
- г) США.

7. *Яке партнерство мають Україна та Канада в сфері енергетики та екології?*

- а) розвиток альтернативних джерел енергії;
- б) розвиток ядерної енергетики;
- в) видобуток вугілля;
- г) розвиток нафтової промисловості.

8. Яке із наведених питань є найбільш важливим в аспекті гуманітарної співпраці між Україною та Канадою/США?

- а) обмін медичними технологіями;
- б) розвиток освіти та культури;
- в) забезпечення безпеки та боротьба зі злочинністю;
- г) спільна боротьба зі зміною клімату.

9. Який з інструментів співпраці між Україною та Канадою/США спрямований на розвиток військово-стратегічного партнерства?

- а) гуманітарна допомога;
- б) спільні економічні проєкти;
- в) військові навчання та обмін досвідом;
- г) культурний обмін.

10. Яке із наведених питань є найбільш актуальним у контексті подальшого розвитку відносин між Україною та Канадою/США?

- а) розширення торговельних відносин;
- б) встановлення нових політичних ініціатив;
- в) підтримка безпеки та оборони;
- г) розвиток екологічних програм.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) канадська діаспора;
- б) військове партнерство;
- в) гуманітарна допомога;
- г) культурний обмін;
- д) міжнародна арена;
- е) повномасштабне вторгнення;
- ж) стратегічне партнерство;
- з) національна безпека;
- и) безпека;
- к) зовнішньополітична стратегія.

1. Відносини між двома або більше країнами, які базуються на спільних цілях, взаємному довірі та певному рівні взаємодопомоги у політичних, економічних, військових та інших сферах.

2. Форма співпраці між країнами, спрямована на забезпечення безпеки та оборони через обмін військовим досвідом, спільні військові навчання, постачання зброї та інше.

3. Надання матеріальної або фінансової допомоги в разі кризових ситуацій, природних лих або гуманітарних катастроф для полегшення страждань людей та відновлення їхнього життя.

4. Група людей канадського походження, які проживають за межами Канади, але зберігають свої культурні та соціальні зв'язки з цією країною.

5. Сфера міжнародних відносин, де країни співпрацюють, конкурують та взаємодіють одна з одною для досягнення своїх політичних, економічних та стратегічних цілей.

6. Сукупність цілей, принципів, методів та інструментів, які країна використовує для захисту своїх національних інтересів на міжнародній арені та формування зовнішньополітичної поведінки.

7. Акт агресії, коли одна країна військово вторгається на територію іншої країни з метою зайняття чи контролю над нею.

8. Стан захищеності та безпеки держави від зовнішніх і внутрішніх загроз, який забезпечує захист національних інтересів, територіальної цілісності та добробуту населення.

9. Стан відсутності загроз для життя, здоров'я, майна та інших важливих інтересів особистості або держави.

10. Взаємна взаємодія між країнами в сфері культури, мистецтва, освіти, науки та інших сферах, яка сприяє взаємному розумінню та зближенню між народами.

ТЕМА 13. ПРІОРИТЕТИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Короткий зміст лекції: Зміцнення зовнішньополітичних позицій у 1980-х – 90-х рр. Еволюція «особливих відносин» Великої Британії зі США. Місце та роль Великої Британії у НАТО. Великобританія в європейських інтеграційних процесах. Велика Британія і держави Співдружності. Відносини Великої Британії з Францією. Відносини Великої Британії з ФРН. Політика «нового реалізму» Д. Кемерона.

Мета заняття: осмислення та аналіз пріоритетів зовнішньої політики Великої Британії для розуміння її місця та ролі в міжнародній спільноті.

Уміння та навички: проаналізувати основні напрями зовнішньої політики Великої Британії.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: Велика Британія, європейська інтеграція, Європейський Союз, Спільна зовнішня політика і політика безпеки, Спільна політика безпеки та оборони, Brexit, Україна.

Рекомендована література до Теми 13:

1. Велика Британія, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії. URL : <https://esu.com.ua/article-32681>.

2. Голіцинський Ю. Б. Велика Британія: Посібник з країнознавства. К. : Вид-во Арій, 2006. 480 с.

3. Даниленко Н. Роль Великої Британії в регіональній безпеці Європи після Brexit: стратегічні аспекти. Харків : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2021. 198 с.

4. Карпенко О. Focus on Great Britain. Харків : Ранок, 2004. 96 с.

5. Ковальчук М. Британська зовнішня політика та її вплив на стабільність у Європі. Львів : Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. 176 с.

6. Петришин О. Формування зовнішньої політики Великої Британії в умовах Brexit: виклики та перспективи. К. : ІМВ, 2023. 220 с.

7. Пріоритети уряду Великої Британії у 2023 році. URL : <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/priorytety-uryadu-velykoyi-brytaniyi-u-2023-rotsi>.

8. Сергієнко Т. І. Основні напрями та механізми підвищення ефективності євроінтеграційної політики. Політика європейської інтеграції: навч. посібник. К. : ВД «Професіонал», 2007. С. 307-331.

9. Черненко І. Велика Британія в міжнародних конфліктах: стратегічний аналіз. Харків : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019. 198 с.

10. Ярошенко В. Британська зовнішня політика в контексті геополітичних змін: пошук нових векторів. Донецьк : Вид-во ДонНУ, 2020. 184 с.

Семінарське заняття

План:

13.1. Етапи розвитку зовнішньої політики Великої Британії.

13.2. Економічні пріоритети Великої Британії у міжнародному контексті.

13.3. Політичні цілі та стратегії Великої Британії на міжнародній арені.

13.4. Військові та безпекові пріоритети Великої Британії.

Темі доповідей:

1. Зміцнення зовнішньополітичних позицій у 1980-х – 90-х рр.

2. Еволюція «особливих відносин» зі США.

3. Місце та роль Великої Британії у НАТО.

4. Великобританія в європейських інтеграційних процесах.

5. Відносини з Францією.

6. Відносини з ФРН.

7. Велика Британія і держави Співдружності.

8. Політика «нового реалізму» Д.Кемерона.

9. Стратегічні орієнтири зовнішньої політики Великої Британії в контексті геополітичних зрушень: аналіз та прогнози.

10. Зовнішньополітичні пріоритети Великої Британії в контексті кризи націоналізму та міжнаціональних відносин: аналіз та рекомендації.

Практичне заняття

План:

13.1. Дипломатичні пріоритети та зусилля Великої Британії у вирішенні міжнародних конфліктів та сприянні міжнародній стабільності.

13.2. Глобальні виклики та відповіді Великої Британії.

13.3. Вихід Великої Британії з Європейського Союзу на її зовнішньополітичні пріоритети.

13.4. Обговорення нових можливостей та викликів, що виникають у зв'язку з Brexit.

Завдання до практичного заняття:

1. Дослідіть офіційні заяви та документи зовнішньої політики Великої Британії. Сформууйте список основних пріоритетів та порівняйте їх зі стратегічними цілями інших країн.

2. Розгляньте історію дипломатичних відносин Великої Британії з різними країнами. Порівняйте розвиток цих відносин з часом та визначте основні тенденції.

3. Проаналізуйте вплив Brexit на зовнішньополітичні пріоритети Великої Британії. Спрогнозуйте можливі наслідки для міжнародних відносин.

4. Розгляньте роль Великої Британії у рішенні міжнародних конфліктів, таких як участь у миротворчих місіях або міжнародних війнах.

5. Проведіть симуляцію дипломатичних переговорів, в яких студенти можуть відігравати ролі представників Великої Британії та інших країн.

6. Вивчіть текст міжнародних угод, в яких бере участь Велика Британія, та проаналізуйте їх вплив на зовнішньополітичні пріоритети.

7. Розгляньте регіональні конфлікти, в яких Велика Британія має інтереси, і проаналізуйте її реакцію на ці конфлікти.

8. Вивчіть участь Великої Британії у роботі міжнародних організацій, таких як ООН, НАТО, та проаналізуйте її вплив на прийняття рішень.

9. Розгляньте комунікаційні стратегії, використовані Великою Британією для просування своїх зовнішньополітичних інтересів. Порівняйте їх зі стратегіями інших країн.

10. Створіть проєкт «Мапа впливу», і зазначте ключові фактори, які впливають на зовнішню політику Великої Британії та її позиції у світі.

Завдання для самостійної роботи до Тему 13:

1. Проведіть дослідження зовнішньої політики Великої Британії з огляду на її відносини з Європейським Союзом. Сформууйте висновки щодо тенденцій у цих відносинах.

2. Порівняйте зовнішньополітичні пріоритети Великої Британії до та після Brexit. Проаналізуйте зміни та їхні наслідки.

Індивідуальні завдання до Тему 13:

1. Створіть презентацію, в якій проаналізуйте основні напрямки та пріоритети зовнішньої політики Великої Британії.

2. Складіть графік, на якому відобразіть основні події у зовнішньополітичній діяльності Великої Британії протягом останніх п'яти років.

3. Створіть таблицю, в якій порівняєте зовнішньополітичні стратегії Великої Британії та Сполучених Штатів Америки.

4. Складіть план аналізу впливу зовнішньої політики Великої Британії на міжнародну безпеку та стабільність.

5. Створіть карту, на якій відобразіть основні регіональні пріоритети Великої Британії у зовнішній політиці.

6. Проведіть аналіз медіа-виступів політичних діячів Великої Британії з питань зовнішньої політики. Визначте основні теми та підходи.

7. Складіть план дій для Великої Британії у випадку загострення міжнародних конфліктів у різних регіонах світу.

8. Порівняйте стратегії Великої Британії та будь якої країн (на вибір) у зовнішній політиці з урахуванням геополітичних інтересів.

9. Проаналізуйте вплив інформаційної війни на зовнішньополітичні рішення Великої Британії. Сформулюйте рекомендації щодо зміцнення інформаційної безпеки.

10. Створіть твіттер-тред, в якому коротко представите основні пріоритети та стратегії зовнішньої політики Великої Британії.

11. Складіть меморандум, у якому проаналізуєте потенційні загрози та виклики для зовнішньополітичних пріоритетів Великої Британії.

12. Підготуйте звіт, в якому сформулюєте рекомендації щодо покращення ефективності зовнішньої політики Великої Британії в контексті сучасних глобальних викликів.

Питання для самоперевірки:

1. Чому відбулось зміцнення позицій Великобританії на міжнародній арені у 1980-х рр.?

2. Яка різниця між англійським і американським підходом до «особливих відносин»?

3. Які стратегічні цілі переслідує Велика Британія в Європейському Союзі?

4. Які головні пріоритети зовнішньої політики Т.Блера?

5. У чому суть «нового реалізму» Д.Кемерона?

6. Назвіть основні напрямки та цілі зовнішньої політики Великої Британії.

7. Які виклики та можливості виникають для Великої Британії в контексті її зовнішньої політики після Brexit?

8. Як Велика Британія взаємодіє з ключовими міжнародними партнерами, такими як США, Європейський Союз та інші країни?

9. Які інструменти використовує Велика Британія для досягнення своїх зовнішньополітичних цілей і впливу на міжнародну арену?

10. Які можливі наслідки міжнародних конфліктів або глобальних викликів для зовнішньої політики Великої Британії, і як вона реагує на них?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 13:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Велика Британія активно займається співпрацею з країнами Європейського Союзу після Brexit:

а) так; б) ні.

2. Велика Британія виступає за збереження інтернаціонального порядку і правопорядку:

а) так; б) ні.

3. Основними стратегічними партнерами Великої Британії є США та країни Європейського Союзу:

а) так; б) ні.

4. Після Brexit Велика Британія зосереджується на розвитку більш глибоких відносин з країнами Східної Європи:

а) так; б) ні.

5. Велика Британія відмовилася від участі в міжнародних миротворчих місіях після Brexit:

а) так; б) ні.

6. Після Brexit Велика Британія звертає більше уваги на розвиток торговельних відносин з країнами поза Європейським Союзом:

а) так; б) ні.

7. Велика Британія відмовилася від участі у спільних європейських оборонних програмах після Brexit:

а) так; б) ні.

8. Велика Британія продовжує виступати за підтримку прав людини та демократії на міжнародній арені:

а) так; б) ні.

9. Велика Британія підтримує ініціативи щодо боротьби зі зміною клімату на глобальному рівні:

а) так; б) ні.

10. Велика Британія активно втручається у внутрішні справи інших країн після Brexit:

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді

1. Які основні стратегічні партнери Великої Британії у зовнішній політиці?

а) росія;

б) Китай;

в) Індія;

г) США.

2. Який інтернаціональний порядок підтримує Велика Британія у своїй зовнішній політиці?

а) антидемократичний;

б) ізоляціоністський;

в) мультиполярний;

г) ліберальний.

3. На який регіон Велика Британія звертає більше уваги у своїй зовнішній політиці після Brexit?

а) Північна Америка;

б) Південна Америка;

в) Африка;

г) Азія.

4. Яка країна є найбільшим торговельним партнером Великої Британії після Brexit?

а) Японія;

б) Китай;

в) США;

г) Європейський Союз.

5. Яка заява відображає позицію Великої Британії у відношенні до міжнародної безпеки?

- а) запровадження військової диктатури;
- б) повага до міжнародного правопорядку;
- в) поширення тероризму;
- г) ізоляціонізм.

6. Яка ініціатива є важливою для Великої Британії у боротьбі зі зміною клімату?

- а) збільшення викидів парникових газів;
- б) зменшення використання відновлюваних джерел енергії;
- в) розробка нових видів зброї;
- г) заборона використання електромобілів.

7. Яка країна не є стратегічним партнером Великої Британії?

- а) Франція;
- б) Німеччина;
- в) Італія;
- г) росія.

8. Яка заява найбільш відповідає позиції Великої Британії стосовно міжнародних конфліктів?

- а) мирне вирішення конфліктів;
- б) відмова від міжнародної співпраці;
- в) збройні втручання;
- г) проведення терористичних акцій.

9. Яке головне геополітичне зрушення сталося з Великою Британією в останні роки?

- а) вихід з Європейського Союзу;
- б) вступ до Європейського Союзу;
- в) приєднання до Євразійського Союзу;
- г) закриття кордонів.

10. Що означає термін «Brexit»?

- а) об'єднання Великої Британії з Францією;
- б) вихід Великої Британії з Європейського Союзу;
- с) запровадження великих тарифів на експорт з Великої Британії;
- д) зміна офіційної мови в Великій Британії на «Brexitish».

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) Європейський Союз;
- б) Brexit;
- в) європейська інтеграція;
- г) ізоляціонізм;
- д) співробітництво;
- е) «Новий реалізм»;
- ж) «Особливі відносини»;
- з) співдружність;
- и) інтеграційні процеси;
- к) «Тетчеризм».

1. Вихід Великої Британії з Європейського Союзу, який відбувся внаслідок референдуму, проведеного у 2016 році.
2. Політична доктрина, що підтримує відмову від участі у міжнародних справах або обмеження такої участі.
3. Процес спільного об'єднання країн Європи для створення єдиної політичної, економічної та/або валютної структури.
4. Взаємна допомога і партнерство між країнами або організаціями для досягнення спільних цілей.
5. Політичний та економічний союз, до якого входять країни Європи і який спрямований на забезпечення мирного співіснування та економічного зростання.
6. Процеси, що спрямовані на об'єднання або зближення різних компонентів чи частин системи, таких як країни або регіони.
7. Політична доктрина або підхід, спрямований на реалістичне оцінювання поточних міжнародних відносин та національних інтересів.
8. Термін, що використовується для опису спеціальних і близьких відносин між деякими країнами, зокрема Великою Британією та США.
9. Стан або ситуація, коли країни чи організації ділять спільні цілі та прагнуть досягнути їх разом.
10. Політична і економічна доктрина, пов'язана з політикою Маргарет Тетчер, яка включала в себе приватизацію, дерегуляцію та акцент на індивідуальній відповідальності та економічній свободі.

ТЕМА 14. ПРІОРИТЕТИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ФРАНЦІЇ

Короткий зміст лекції: Розпад біполярної системи та зовнішня політика Ф. Міттерана. Еволюція зовнішньополітичного курсу Франції в постбіполярний період. Франція в процесах європейської інтеграції. Франко-німецькі відносини як стрижень європейської безпеки і співробітництва. Еволюція відносин Франції і НАТО. Середземноморський вектор у політиці Франції. Франція і країни Африки та Південно-Східної Азії.

Мета заняття: аналіз та обговорення пріоритетів зовнішньої політики Франції з метою розуміння їх впливу на міжнародну сцену та відносини з іншими державами.

Уміння та навички: знати еволюцію зовнішньополітичної діяльності Французької республіки в зазначений період і чинники, що впливали на неї.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: адміністративно-територіальний поділ Франції, залежні території, особливості історичного розвитку.

Рекомендована література до Теми 14:

1. Григоренко М. Франція та Росія: динаміка відносин та перспективи співпраці. К. : Вид-во «Дух і літера», 2020. 230 с.
2. Загородня Л. Економічні аспекти зовнішньої політики Франції: аналіз та прогноз. К. : Вид-во «Університет», 2019. 210 с.

3. Іваненко Н. Геополітичні аспекти пріоритетів зовнішньої політики Франції в ХХІ столітті. Одеса : Вид-во «Академія», 2020. 180 с.

4. Ковальчук Р. Французька зовнішня політика: від де Голля до сучасності. Харків : Вид-во «Фоліо», 2018. 192 с.

5. Кравченко В. Культурна дипломатія Франції: особливості та роль у зовнішній політиці. Херсон : Вид-во «Гермес», 2021. 250 с.

6. Петренко О. Пріоритети зовнішньої політики Франції у контексті європейської інтеграції. Львів : Вид-во «Світ», 2019. 220 с.

7. Поляков О. Франція та Африка: стратегічні пріоритети у зовнішній політиці. Луцьк : Вид-во «Слово», 2018. 176 с.

8. Сидорова М. Франція та Європейський Союз: взаємовідносини та перспективи співпраці. Дніпро : Вид-во «Бранч», 2017. 230 с.

9. Чернова І. Співпраця Франції з країнами Азії: пріоритети та виклики. Запоріжжя : Вид-во «Полісся», 2017. 190 с.

10. Шевченко І. Трансатлантичні зв'язки Франції: актуальні проблеми та стратегічні напрямки. К. : Вид-во «Інститут світової політики», 2021. 198 с.

Семінарське заняття

План:

14.1. Зовнішня політика Франції після набуття незалежності.

14.2. Роль Франції в процесах європейської інтеграції.

14.3. Аналіз стратегічних цілей Франції в Європейському Союзі.

14.4. Порівняння та аналіз геополітичного впливу Франції на світові події.

Темі доповідей:

1. Події франко-пруської війни: причини, привід та хід.

2. Революція 4 вересня 1870 р. Створення Третьої республіки.

3. Політичний розвиток та економічне положення Франції в 1871-1900 рр.

4. Виникнення Паризької комуни. Склад та соціально-економічна політика Паризької Комуни. Причини поразки Комуни.

5. Зовнішня політика Тимчасового режиму і IV Французької республіки.

6. Зовнішня політика V Французької республіки.

7. Місце України у зовнішній політиці Франції.

8. Співвідношення політичних сил після визволення Франції.

9. Розвиток Франції у 50-90-х рр.

10. Зовнішня політика Франції після франко-пруської війни.

Практичне заняття

План:

14.1. Економічні аспекти зовнішньої політики Франції.

14.2. Дипломатичні зусилля Франції на міжнародній арені.

14.3. Роль Франції у світовій військовій політиці.

14.4. Культурна дипломатія Франції.

Завдання до практичного заняття:

1. Дослідіть роль Франції у процесах європейської інтеграції та обґрунтуйте, чому ця країна вважається одним із ключових учасників Європейського Союзу.

2. Порівняйте зовнішню політику Франції за Третьої та Четвертої республік зі спробами встановлення стабільності та розвитку у регіоні після франко-прусської війни.

3. Обґрунтуйте важливість культурної дипломатії у зовнішній політиці Франції та дослідіть, як ці культурні ініціативи впливають на міжнародні відносини.

4. Проаналізуйте зовнішню політику Франції під час Паризької комуни та обґрунтуйте причини її поразки та наслідки для міжнародного співтовариства.

5. Дослідіть розвиток економічних інтересів Франції у світі та прівняйте їх з її політичними пріоритетами у регіоні.

6. Обґрунтуйте важливість зовнішньої політики Франції для сучасного світу та роль цієї країни в розв'язанні глобальних проблем.

7. Проаналізуйте зміни в зовнішній політиці Франції після кінця Холодної війни та обґрунтуйте, як ці зміни відобразилися на міжнародній арені.

8. Дослідіть вплив розширення Європейського Союзу на пріоритети зовнішньої політики Франції та обґрунтуйте, як це впливає на внутрішню та зовнішню стабільність країни.

9. Порівняйте зовнішню політику Франції під керівництвом різних президентів (Наполеона III, Шарля де Голля, Франсуа Міттерана, Еммануеля Макрона) та дослідіть її вплив на геополітичні процеси у світі.

10. Обґрунтуйте значення регіональних організацій (наприклад, Організація з безпеки та співробітництва в Європі, НАТО) у зовнішній політиці Франції та її роль у європейській та світовій безпеці.

Завдання для самостійної роботи до Теми 14:

1. Проаналізуйте політичний розвиток Франції у другій половині ХХ століття.

2. Розгляньте ключові стратегічні напрямки, партнерство з іншими країнами та участь у міжнародних організаціях. Визначте, які цілі та пріоритети Франція встановлює сьогодні.

3. Розгляньте вплив політичних партій, громадських організацій та громадської думки на зовнішню політику країни.

4. Визначте головні напрямки та партнерство, які можуть забезпечити успішне просування французьких інтересів у світовій економіці.

Індивідуальні завдання до Теми 14:

1. Створіть презентацію про історичний контекст та причини франко-прусської війни.

2. Оберіть два або три періоди (наприклад, після Другої світової війни, під час Холодної війни, та в сучасному контексті) та проаналізуйте зміни у пріоритетах та стратегіях.

3. Проаналізуйте спрямованість зовнішньої політики Франції у відносинах з іншими країнами під час франко-пруської війни.

4. Розробіть презентацію про революцію 4 вересня 1870 року та створення Третьої республіки у Франції.

5. Порівняйте соціально-економічні умови Паризької комуни з попередніми режимами у Франції.

6. Складіть план дій для Франції з метою розв'язання конкретної міжнародної проблеми. Наприклад, вирішення конфлікту, боротьба з тероризмом або протидія розповсюдженню ядерної зброї.

7. Порівняйте політичні партії та групи в міжвоєнний період у Франції.

8. Створіть презентацію про державний лад Франції згідно Конституції 1958 року.

9. Обґрунтуйте важливість цивільного законодавства для стабільності та розвитку суспільства в ХХ столітті.

10. Порівняйте зовнішню політику Франції в епоху Наполеона III та Шарля де Голля.

Питання для самоперевірки:

1. Чому для Франції є пріоритетним у її зовнішній політиці Середземноморський вектор ?

2. Як змінились відносини Франції і НАТО на початку ХХІ ст.?

3. Чому Францію називають «локомотивом» євроінтеграції?

4. Що таке «стратегія супроводу»?

5. У чому суть неоголізму Ж. Ширак.

6. Які ключові пріоритети зовнішньої політики Франції визначаються сучасним урядом?

7. Які основні періоди в історії зовнішньої політики Франції можна виділити, і як вони відрізняються за пріоритетами та стратегіями?

8. Як внутрішні політичні процеси впливають на зовнішню політику Франції?

9. Які конкретні кроки може здійснити Франція для розв'язання міжнародної проблеми, такої як глобальне потепління або міжнародний тероризм?

10. Як Франція може співпрацювати з іншими країнами та міжнародними організаціями для досягнення своїх зовнішньополітичних цілей?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 14:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Франція є постійним членом Ради Безпеки ООН:

а) так; б) ні.

2. Франція має найбільшу армію в Європейському Союзі:

а) так; б) ні.

3. Франція вважається однією з найбільших ядерних держав у світі:

а) так; б) ні.

4. Франція входить до складу «Великої вісімки» – групи великих індустріально розвинених країн:

а) так; б) ні.

5. Франція є одним із засновників Європейського Союзу:

а) так; б) ні.

6. Франція має територіальні конфлікти з Німеччиною:

а) так; б) ні.

7. Франція має тільки одну офіційну мову – французьку:

а) так; б) ні.

8. Франція має великий вплив на культуру та мистецтво у світі:

а) так; б) ні.

9. Франція є членом НАТО:

а) так; б) ні.

10. Франція не має жодних територіальних володінь за межами Європи:

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді

1. Якій державі належить територія Французької Гвіани?

а) Франція;

б) Бразилія;

в) Велика Британія;

г) Іспанія.

2. Який президент Франції був відомий як «Людина-революція»?

а) Шарль де Голль;

б) Франсуа Міттеран;

в) Жорж Помпиду;

г) Наполеон Бонапарт.

3. Яка з наступних країн не входить до середземноморського вектору в політиці Франції?

а) Італія;

б) Іспанія;

в) Німеччина;

г) Греція.

4. Яку роль відіграють франко-німецькі відносини у європейській безпеці і співробітництві?

а) стимулюють конфлікти;

б) становлять загрозу для стабільності;

в) стрижень безпеки та співпраці;

г) не мають значення.

5. Які зміни спостерігалися у відносинах Франції з НАТО протягом останніх десятиліть?

а) збільшення військового бюджету;

б) повне припинення співпраці;

в) зміна стратегічних пріоритетів;

г) збільшення кількості військових баз.

6. Яка країна має найбільшу кількість спільних кордонів з Францією?

- а) Німеччина;
- б) Іспанія;
- в) Бельгія;
- г) Швейцарія.

7. Чому Францію називають «локомотивом» євроінтеграції?

- а) тому що Франція має найбільшу армію в Європейському Союзі;
- б) тому що Франція є засновником Європейського Союзу;
- в) тому що Франція має найбільшу економіку в Європейському Союзі;
- г) тому що Франція активно просуває процеси євроінтеграції та є лідером у розвитку європейської інтеграції.

8. Що таке «стратегія супроводу»?

- а) економічна політика, спрямована на розвиток торгівлі та інвестицій у Франції;
- б) стратегія забезпечення безпеки під час проведення важливих міжнародних подій у Франції;
- в) політика, спрямована на збалансований розвиток різних галузей економіки та зменшення нерівності;
- г) система політичних заходів, спрямованих на підтримку та розвиток інтеграції Франції у Європейський Союз.

9. У чому суть неоголлізму Ж. Ширак?

- а) політика розвитку Франції в умовах глобалізації та активна участь у міжнародних конфліктах;
- б) концепція міжнародних відносин, заснована на принципах гнучкості;
- в) філософія відновлення гідності Франції як великої держави та збереження її впливу у світі;
- г) система державного управління, спрямована на розвиток сільських територій та підтримку аграрного сектору.

10. Коли була офіційно створена III республіка у Франції?

- а) 4 липня 1789 року;
- б) 14 липня 1789 року;
- в) 4 вересня 1870 року;
- г) 14 вересня 1870 року.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) республіка;
- б) міжнародний тероризм;
- в) неоголлізм;
- г) колонія;
- д) залежні території;
- е) зовнішньополітичні цілі;
- ж) внутрішня політика;
- з) зовнішня політика;
- и) стратегія супроводу;
- к) міжнародні організації.

1. Форма уряду, де верховна влада належить народу або його представникам, які обираються на певний строк і є відповідальними перед народом.

2. Політична доктрина, що відображає стратегію зовнішньої політики Франції, орієнтовану на незалежність та просування національних інтересів під керівництвом президента Жака Ширака.

3. Сукупність політичних, економічних та соціальних заходів, спрямованих на збереження і підтримку реформ та інновацій у Франції, які впроваджуються паралельно з основними програмами чи реформами.

4. Територія, яка контролюється і адмініструється іншою країною, зазвичай з метою експлуатації ресурсів або встановлення впливу.

5. Регіони або країни, які не мають повної незалежності, але не є прямими колоніями, і їхні внутрішні справи частково або повністю контролюються іншою країною.

6. Використання насильства або загрози насильства для досягнення політичних чи ідеологічних цілей, що перетинають національні межі та мають міжнародний характер.

7. Сукупність політичних процесів, рішень та дій, що відбуваються в межах держави та спрямовані на регулювання внутрішніх справ, включаючи економіку, соціальні питання, законодавство та інші аспекти життя.

8. Сукупність дій та стратегій, що вживаються державою на міжнародній арені для захисту своїх інтересів, співпраці з іншими країнами та вирішення міжнародних проблем.

9. Міждержавні або міжурядові структури, створені для співпраці між країнами у вирішенні спільних проблем або досягнення спільних цілей.

10. Сукупність завдань, завдяки яким держава планує досягти своїх інтересів на міжнародній арені, включаючи безпеку, економічний розвиток, міжнародний престиж та інші.

ТЕМА 15. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНИ ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Короткий зміст лекції: Роль збройних сил союзників та окупаційної влади. Утворення Західної та Східної Німеччини. Падіння Берлінської стіни та єднання. Роль ФРН у розвитку європейської інтеграції. Партнерство зі збройними силами НАТО. Об'єднання та нова зовнішня політика Німеччини. Роль Німеччини в інтеграційних процесах Європейського Союзу. ФРН і США в контексті євроатлантичних відносин. «Drang nach Osten» сучасної зовнішньої політики Німеччини. ФРН і країни, що розвиваються. Німецько-французькі відносини в контексті розвитку інтеграційних процесів у Євросоюзі.

Мета заняття: вивчення та аналіз етапів формування та еволюції зовнішньої політики Федеративної Республіки Німеччина після Другої світової війни з урахуванням історичного контексту, внутрішньополітичних факторів та зовнішньополітичних викликів та можливостей.

Уміння та навички: вміння аналізувати складні політичні процеси та події у контексті зовнішньої політики Німеччини.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: План Маршалла, повоєнна відбудова, демілітаризація, соціальна ринкова економіка, лібералізація економіки, Бундесрат, федералізм, інтеграційні процеси, євроатлантичні відносини.

Рекомендована література до Теми 12:

1. Громенко О. В. Німеччина в системі європейської безпеки та співпраці: проблеми і перспективи. Київ, 2010. 250 с.
2. Захарченко Ю. М. Політика Німеччини у міжнародних відносинах. Київ, 2005. 300 с.
3. Іванова М. М. Німеччина та міжнародні відносини: від Паризької угоди до Європейського Союзу. Харків, 2019. 310 с.
4. Коваленко А. П. Німеччина у міжнародних відносинах: від падіння Берлінської стіни до єднання. Дніпро, 2008. 220 с.
5. Козлова О. М. Зовнішня політика Федеративної Республіки Німеччина в контексті міжнародних відносин. Харків, 2017. 240 с.
6. Лісовий В. О. Німеччина та європейська безпека: від Паризьких договорів до Маастрихтських угод. Одеса, 2011. 190 с.
7. Мартиненко Л. С. Німеччина у міжнародних відносинах: від окупації до єднання. Львів, 2009. 200 с.
8. Петренко І. С. Європейська інтеграція ФРН: історія та сучасність. Київ, 2015. 280 с.
9. Шевченко В. М. Зовнішня політика ФРН: тенденції та виклики. Львів, 2012. 180 с.
10. Шевчук П. О. Зовнішньополітична діяльність ФРН у контексті європейської інтеграції. Київ, 2013. 260 с.

Семінарське заняття

План:

- 15.1. Розкол Німеччини та утворення двох держав.
- 15.2. Організація зовнішньополітичної діяльності Федеративної Республіки Німеччина.
- 15.3. Концептуальні засади зовнішньополітичної стратегії Німецької Демократичної Республіки.
- 15.4. Об'єднання Німеччини.

Теми доповідей:

1. Розкол Німеччини та утворення двох держав.
2. Становлення зовнішньої політики ФРН «Ера Аденауера».
3. Зовнішня політика ФРН у період канцлерства Л. Ерхарда та К. Кізінгера.
4. «Стратегія рівноваги» Г. Шмідта.
5. Пріоритети зовнішньої політики Г. Коля.
6. Міжнародні аспекти об'єднання Німеччини.

7. Головні пріоритети зовнішньополітичної стратегії Німеччини.
8. ФРН – Європейський Союз.
9. Німецько-американські відносини.
10. «М'яка сила» Німеччини.

Практичне заняття

План:

- 15.1. Зовнішня політика Німеччини після об'єднання.
- 15.2. Роль Німеччини в інтеграційних процесах Європейського Союзу.
- 15.3. Німецько-французькі відносини в контексті розвитку інтеграційних процесів у Євросоюзі.
- 15.4. ФРН і США в контексті євроатлантичних відносин.
- 15.5. «Drang nach Osten» сучасної зовнішньої політики Німеччини.

Завдання до практичного заняття:

1. Дослідіть вплив політики «ост» Вільгельма Брандта на зовнішньополітичні відносини ФРН з Сходом.
2. Визначте роль Німеччини в процесі формування та розвитку Європейського Союзу після Другої світової війни.
3. Порівняйте зовнішньополітичні стратегії ФРН та НДР у період Холодної війни.
4. Дослідіть вплив єднання Німеччини на її зовнішньополітичні позиції та відносини з іншими державами.
5. Визначте роль Німеччини у забезпеченні європейської безпеки та співпраці у рамках НАТО.
6. Порівняйте вплив США та росії на зовнішньополітичні стратегії ФРН у післявоєнний період.
7. Дослідіть вплив глобалізації на зовнішньополітичні вибори та стратегії Німеччини.
8. Визначте роль Німеччини у вирішенні міжнародних конфліктів та сприянні миротворчим процесам.
9. Порівняйте зовнішньополітичні пріоритети ФРН та Німецької Демократичної Республіки у часи Холодної війни.
10. Дослідіть стратегії Німеччини щодо розвитку співробітництва з країнами Східної Європи після розпаду Радянського Союзу.

Завдання для самостійної роботи до Теми 15:

1. Проаналізуйте, як економічні фактори впливають на рішення Німеччини у зовнішній політиці, зокрема у відносинах з росією та Китаєм.
2. Проаналізуйте зміни в німецькій зовнішній політиці після кризи Європейського союзу.
3. Проаналізуйте стратегічне партнерство між Німеччиною та Сполученими Штатами та визначте їхні спільні цілі та суперечності.
4. Вивчіть роль Німеччини в політиці ЄС та проаналізуйте її стратегічні інтереси та вплив на регіон.

Індивідуальні завдання до Теми 15:

1. Порівняйте зовнішньополітичні стратегії ФРН та НДР у період Холодної війни.
2. Підготуйте презентацію про участь Німеччини в міжнародних миротворчих місіях, включаючи участь у складі миротворчих контингентів ООН та інших організацій.
3. Складіть список глобальних викликів, з якими стикається Німеччина на міжнародній арені, таких як кліматична зміна, міграція, кібербезпека та інші, та обговоріть можливі шляхи їх вирішення.
4. Розробіть сценарій віртуального саміту з участю представників Німеччини та інших країн для обговорення актуальних міжнародних питань, таких як торгівля, міжнародна безпека та регіональні конфлікти.
5. Проведіть аналіз зовнішньоекономічних стратегій Німеччини, зокрема угод про вільну торгівлю та економічні відносини з іншими країнами, та їх вплив на економіку країни та міжнародні відносини.
6. Підготуйте докладну дослідницьку роботу про історичні аспекти зовнішньої політики Німеччини в певний період, звертаючи увагу на ключові події та стратегії.
7. Складіть порівняльний аналіз підходів ФРН та інших європейських країн до міграційної політики та їхнього впливу на європейську сцену.
8. Проведіть дослідження проєктів міжнародного розвитку, які ФРН підтримує, та їх вплив на політику співробітництва та допомоги.
9. Вивчіть ставлення ФРН до глобальних проблем, таких як боротьба з тероризмом та розвиток людського потенціалу у країнах розвитку, та обговоріть їхній вплив на зовнішню політику.
10. Проведіть аналіз заяв та промов від офіційних представників ФРН щодо ключових міжнародних подій та криз, та обговоріть їхній вплив на зовнішню політику Німеччини.

Питання для самоперевірки:

1. Які були основні напрямки зовнішньої політики ФРН після Другої світової війни?
2. Які фактори сприяли об'єднанню Німеччини, і як це вплинуло на її зовнішню політику?
3. Які були особливості зовнішньополітичних відносин ФРН та НДР під час Холодної війни?
4. Як змінилась зовнішня політика ФРН після об'єднання?
5. Які виклики стояли перед зовнішньою політикою Німеччини у контексті глобалізації?
6. Що таке «геншеризм»?
7. Яка роль ФРН у процесі євроінтеграції?
8. У чому суть зовнішньополітичної концепції Г.Шредера?
9. Чим зумовлений східний вектор зовнішньої політики ФРН?
10. Які були основні принципи участі Німеччини в міжнародних миротворчих місіях?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 15:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Федеративна Республіка Німеччина була однією з основних учасниць Європейського Союзу після Другої світової війни:

а) так; б) ні.

2. Німеччина була розділена на дві держави, ФРН і НДР, до їх об'єднання в 1990 році:

а) так; б) ні.

3. ФРН відіграла важливу роль у миротворчих місіях ООН після Другої світової війни:

а) так; б) ні.

4. Після об'єднання Німеччини зовнішньополітичні позиції ФРН і НДР були ідентичними:

а) так; б) ні.

5. Німеччина мала зважений вплив на формування європейської політики після Другої світової війни:

а) так; б) ні.

6. ФРН була активним учасником міжнародних переговорів щодо зменшення ядерної зброї:

а) так; б) ні.

7. Німеччина не здійснювала військових операцій за межами своїх кордонів після Другої світової війни:

а) так; б) ні.

8. Федеративна Республіка Німеччина відмовилася від своїх амбіцій в області зовнішньої політики після Другої світової війни:

а) так; б) ні.

9. Німеччина відіграла ключову роль у вирішенні криз у Європі після кінця Холодної війни:

а) так; б) ні.

10. ФРН відома своєю активною позицією в питаннях захисту довкілля на міжнародному рівні:

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді

1. В якому році відбувся розкол Німеччини на дві республіки – ФРН і НДР?

а) 1945 р.;

б) 1949 р.;

в) 1952 р.;

г) 1955 р.

2. Коли сталося об'єднання ФРН і НДР?

а) 1989 р.;

б) 1990 р.;

в) 1991 р.;

г) 1992 р.

3. Яка організація стала важливим партнером для Німеччини в процесі інтеграції Європи?

- а) Організація Об'єднаних Націй (ООН);
- б) НАТО;
- в) Європейський Союз (ЄС);
- г) Європейська Комісія.

4. Який рік вважається початком Холодної війни?

- а) 1946 р.;
- б) 1957 р.;
- в) 1949 р.;
- г) 1953 р.

5. Який з головних пріоритетів зовнішньої політики ФРН після Другої світової війни?

- а) експансія території;
- б) мир і безпека;
- в) опір сусіднім країнам;
- г) автократія.

6. Коли ФРН стала членом НАТО?

- а) 1945 р.;
- б) 1955 р.;
- в) 1961 р.;
- г) 1973 р.

7. Яка організація відіграла ключову роль у вирішенні конфліктів у Європі після кінця Холодної війни?

- а) ООН;
- б) НАТО;
- в) ЄС;
- г) ОБСЄ.

8. Яка дата відзначає День об'єднання Німеччини?

- а) 3 жовтня;
- б) 9 листопада;
- в) 25 грудня;
- г) 1 січня.

9. Яка з країн не була окупованою після Другої світової війни?

- а) США;
- б) Франція;
- в) СРСР;
- г) Велика Британія.

10. Якій ідеології віддавала перевагу ФРН під час Холодної війни?

- а) комунізм;
- б) соціалізм;
- в) капіталізм;
- г) фашизм.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- a) план Маршалла;
- б) повоєнна відбудова;
- в) соціальна ринкова економіка;
- г) лібералізація економіки;
- д) бундесрат;
- е) демілітаризація;
- ж) інтеграційні процеси;
- з) федералізм;
- и) євроатлантичні відносини.

1. Ініціатива США з надання економічної допомоги країнам Європи після Другої світової війни для сприяння їхній відбудові та запобігання поширенню комунізму.

2. Процес відновлення інфраструктури, економіки та соціально-економічних систем країн, які постраждали від війни.

3. Зниження рівня військових сил та обмеження військової діяльності в конкретній територіальній області або країні.

4. Економічна система, яка поєднує принципи ринкової економіки з елементами соціального захисту та державного втручання для забезпечення соціальної справедливості.

5. Процес зняття обмежень та бар'єрів для вільного руху товарів, послуг та капіталу на міжнародних ринках.

6. Верхня палата парламенту ФРН, що складається з представників федеральних земель.

7. Система управління, коли владні повноваження розподілені між центральною владою та регіональними одиницями (штатами, провінціями тощо), які мають певну ступінь автономії.

8. Процеси співробітництва та об'єднання країн або регіонів для досягнення спільних цілей, таких як економічний зріст, політична стабільність та безпека.

9. Відносини між країнами Європи та країнами Північної Америки (зокрема США та Канадою), які базуються на спільних цінностях, інтересах та зобов'язаннях у сферах безпеки, економіки та політики.

ТЕМА 16. ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ІРЛАНДІЇ

Короткий зміст лекції: Проголошення незалежності Ірландії та вихід з британської Співдружності Націй у 1949 році, а також проблема Північної Ірландії у відносинах між Ірландією та Великою Британією та її вплив на зовнішньополітичний курс сучасної Ірландії. Вступ Ірландії до ЄС, приєднання до європейської валютної системи та єврозони, а також участь Ірландії в миротворчих операціях ООН. Причини відмови Ірландії від членства в НАТО і її участь у програмі НАТО «Партнерство заради миру» з 1999 року. Розвиток відносин між Ірландією та Україною.

Мета заняття: полягає у вивченні та розумінні зовнішньої політики Ірландії, її еволюції, ключових аспектів та відносин з іншими державами та міжнародними організаціями.

Уміння та навички: здатність визначати ключові фактори, що впливають на зовнішньополітичні рішення країни.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: Ірландія, нейтралітет, зовнішня політика, Північна Ірландія, політика безпеки, єврозона, європейська інтеграція, сепаратний уряд, Ольстерська проблема.

Рекомендована література до Теми 16:

1. Александрович Л. Конфлікт в Північній Ірландії: загрози ескалації. *Міжнародні відносини і туризм: сучасність та ретроспектива*. 2013. № 3. С. 4-7.
2. Дейвіс Н. Європа. Історія. К. : Основи, 2000. 1464 с
3. Краєв О. Реанімація конфлікту: чи стане Ірландія знову гарячою точкою. *Європейська правда*. URL : <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/02/13/71106289/>.
4. Крушинський В. Е. Блер і проблема мирного врегулювання в Північній Ірландії. *Політичні проблеми міжнародних відносин*. 2014. № 123. С. 4-15.
5. Нагнибіда О. О. Досвід нейтралітету в зовнішній політиці країн світу. *Суспільні науки сьогодні: постулати минулого та сучасні теорії*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 1-2 листопада 2019 р.). Дніпро : НО «Відкрите суспільство», 2019. С. 13-19.
6. Нагнибіда О. О. Особливості становлення та реалізації концепції ірландського нейтралітету. *Суспільні науки: напрями та тенденції в Україні та світі*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 19-20 липня 2019 р.). Одеса : ГО «Причорноморський центр досліджень проблем суспільства», 2017. С. 15-19.
7. Рудько С. О. Зовнішня політика країн Західної Європи в постбіполярний період: навч.-метод. посібник із курсу. Острог : Вид-во НУ «Острозька академія», 2012. 412 с.
8. Шіммельфеннінг Ф. Європеїзація Центральної та Східної Європи. К. : Юніверс, 2010. С. 12.
9. Явір В. А. Етнополітична інтеграція та дезінтеграція у сучасному світі: політико-правовий концепт. К. : Логос, 2018. 468 с.

Семінарське заняття

План

- 16.1. Формування політики нейтралітету Ірландії у період 1920-1930 років.
- 16.2. Особливості ірландського нейтралітету в умовах Другої світової війни.
- 16.3. Позиції Ірландської Республіки на міжнародній арені у період «холодної війни».
- 16.4. Політична дискусія та дипломатична діяльність на етапі підготовки до вступу Ірландії в ЄС.

Темати доповідей:

1. Історичний екскурс в розвиток британсько-ірландських відносин
2. Політичні проблеми міжнародних відносин Ірландії.
3. Політика та адміністративний устрій Ірландії.
4. Ефективність державної політики Ірландії.
5. Міграційна політика Ірландії.
6. Шлях Ірландії до вступу в Європейське економічне співтовариство
7. Концепція територіальності Дж. Васкеса.
8. Конфлікт в Північній Ірландії через призму реалізації політичних стратегій.
9. Політична система країни з другої половини ХХ ст. до сьогодення.
10. Особливості економічного зростання з другої половини ХХ ст.

Практичне заняття

План:

- 16.1. Ірландський нейтралітет у політичній взаємодії країн ЄЕС.
- 16.2. Специфіка участі Ірландії в спільній зовнішній політиці ЄС.
- 16.3. Вплив проблеми Ольстеру на зовнішню політику Ірландії.

Завдання до практичного заняття:

1. Дослідіть історію зовнішньої політики Ірландії з моменту отримання незалежності. Визначте ключові етапи, стратегічні вибори та зміни в зовнішньополітичному курсі.
2. Проаналізуйте роль Ірландії у Європейському союзі та її вплив на формування європейської політики. Вивчіть позиції Ірландії з питань торгівлі, безпеки, міграції та інших ключових аспектів.
3. Вивчіть історію та сучасність відносин між Ірландією та Великою Британією. Особливу увагу приділіть мирному процесу в Північній Ірландії та ролі Ірландії у забезпеченні стабільності та миру.
4. Розгляньте вплив Brexit на зовнішньополітичні пріоритети Ірландії та її відносини з Великою Британією та Європейським союзом.
5. Проведіть аналіз ірландської дипломатії в умовах глобалізації. Вивчіть стратегії розвитку міжнародних відносин та співпраці з іншими державами та регіональними блоками.
6. Дослідіть роль Ірландії у миротворчих місіях та збереженні міжнародного миру і безпеки. Проаналізуйте участь Ірландії в ООН, НАТО та інших міжнародних організаціях.
7. Проведіть аналіз зовнішньоекономічних відносин Ірландії. Дослідіть торговельні партнери, інвестиційний клімат та інші аспекти економічної залежності.
8. Проаналізуйте вплив ірландської еміграції на зовнішню політику. Розгляньте співпрацю з діаспорою та вплив ірландських спільнот за кордоном на зовнішньополітичні рішення.
9. Вивчіть вплив геополітичного середовища на зовнішньополітичні пріоритети Ірландії. Проаналізуйте відносини з сусідніми країнами та їх вплив на регіональну стабільність.

10. Проведіть дебати або симуляцію міжнародних переговорів, в яких студенти можуть відігравати ролі представників Ірландії та інших країн, щоб розібрати ключові питання зовнішньої політики.

Завдання для самостійної роботи до Теми 16:

1. Проаналізуйте відносини Ірландії з іншими країнами, які мають важливе значення для її зовнішньої політики, наприклад, з США, Канадою та Австралією.

2. Проаналізуйте механізми прийняття зовнішньополітичних рішень в Ірландії та їх відображення на національному та міжнародному рівнях.

3. Проаналізуйте, як дії російської федерації спонукали Ірландію розглядати можливість вступу до Альянсу.

4. Проаналізуйте роль Ірландії у боротьбі зі світовими проблемами, такими як зміна клімату, тероризм та міжнародна безпека.

Індивідуальні завдання до Теми 16:

1. Проведіть аналіз зовнішньополітичних пріоритетів Ірландії з огляду на геополітичне розташування та історичні фактори.

2. Проведіть аналіз зовнішньоекономічних відносин Ірландії з Сполученими Штатами та їх вплив на економічний розвиток обох країн, зокрема у контексті торгівлі та інвестицій.

3. Складіть стратегію дипломатичного вирішення конфлікту на Близькому Сході з урахуванням ірландських інтересів у стабілізації регіону та забезпеченні миру та безпеки.

4. Розробіть стратегію зовнішньої політики Ірландії щодо співпраці з країнами Африки, враховуючи розвиток торговельних відносин, допомогу в галузі розвитку та міжнародний партнерський діалог.

5. Вивчіть роль діаспори Ірландії в зовнішній політиці та її вплив на міжнародні відносини.

6. Проведіть дослідження процесу мирного врегулювання конфлікту в Північній Ірландії та роль Ірландії у цьому процесі.

7. Вивчіть історію участі Ірландії в міжнародних організаціях, таких як ООН, та оцініть її внесок у світову політику.

8. Дослідіть дипломатичні відносини Ірландії з країнами Латинської Америки, Африки та Азії та їх вплив на зовнішньополітичну стратегію.

9. Проведіть порівняльний аналіз зовнішньої політики Ірландії з іншими нейтральними державами, такими як Швейцарія або Швеція.

10. Розгляньте питання економічної дипломатії та роль торговельних відносин у зовнішньо-політичних стратегіях Ірландії.

Питання для самоперевірки:

1. У чому суть нейтралітету Ірландії?
2. Які головні цілі участі Ірландії в ЄС?
3. Яка роль США у вирішенні ірландського питання?
4. Чому Ірландію називають «Кельтським тигром»?
5. Які головні тези Угод Страсної П'ятниці?

6. Які стратегічні кроки в сфері зовнішньої політики Ірландії відобразилися на її регіональному впливі?

7. Які важливі фактори впливають на дипломатичні відносини Ірландії з іншими країнами?

8. Які можливі наслідки Brexit може мати для зовнішньополітичних пріоритетів Ірландії та її відносин з Великою Британією?

9. Які роль та вплив Ірландії на міжнародних форумах, таких як ООН, ЄС, в контексті рішення світових проблем?

10. Які потенційні виклики та можливості може зустріти Ірландія в майбутньому у своїй зовнішній політиці?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 16:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Ірландія є членом НАТО:

а) так; б) ні.

2. Зовнішньополітична стратегія Ірландії зорієнтована на нейтралітет:

а) так; б) ні.

3. Ірландія є членом Європейського союзу:

а) так; б) ні.

4. Ірландія має дипломатичні відносини з більшістю країн світу:

а) так; б) ні.

5. Ірландія активно бере участь у миротворчих місіях ООН:

а) так; б) ні.

6. Зовнішня політика Ірландії підпорядкована зовнішньополітичним стратегіям Великої Британії:

а) так; б) ні.

7. Ірландія має тісні торговельні зв'язки з країнами Європейського Союзу:

а) так; б) ні.

8. Зовнішня політика Ірландії активно спрямована на зміцнення відносин з країнами Північної Африки:

а) так; б) ні.

9. Ірландія має територіальні конфлікти з сусідніми країнами:

а) так; б) ні.

10. Зовнішня політика Ірландії орієнтована на співпрацю з островами Тихого океану:

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді

1. Яка з наведених країн є найбільшим торговельним партнером Ірландії?

а) США;

б) Велика Британія;

в) Німеччина;

г) Франція.

2. Яка з наведених організацій є ключовим партнером Ірландії у миротворчих місіях?

- а) НАТО;
- б) ООН;
- в) Європейський союз;
- г) Шанхайська організація співробітництва.

3. Чи є Ірландія членом G7?

- а) так;
- б) ні;
- в) Ірландія співпрацює з G7, але не є членом;
- г) це неіснуюча організація.

4. Яка з наведених країн є найбільшим інвестором в Ірландію за обсягом прямих іноземних інвестицій?

- а) Китай;
- б) Німеччина;
- в) Сполучені Штати Америки;
- г) Японія.

5. Яка з наведених країн є партнером Ірландії у рамках Програми розвитку ООН?

- а) Індія;
- б) Ізраїль;
- в) Канада;
- г) Норвегія.

6. Яка з наведених організацій є важливим партнером Ірландії у сфері міжнародної торгівлі?

- а) Азіатський банк розвитку;
- б) Міжнародний валютний фонд;
- в) Світова торговельна організація;
- г) Банк міжнародних розрахунків.

7. В якому році Ірландія здобула членство в ЄС?

- а) 1995 р.;
- б) 2005 р.;
- в) 1973 р.;
- г) 2022 р.

8. В якому році Ірландія стала членом ООН?

- а) 1995 р.;
- б) 2005 р.;
- в) 1987 р.;
- г) 1955 р.

9. В якому році відбулась війна за незалежність Ірландії між самопроголошеною Ірландською Республікою та Великою Британією:

- а) 1919-1921 рр.;
- б) 1938-1942 рр.;
- в) 1965-1973 рр.;
- г) 1927-1933 рр.

10. Чому Ірландію називають «Кельтським тигром»?

а) за аналогією з азійськими країнами, які досягли швидкого економічного зростання;

б) через шоу ірландського танцю;

в) через економічну ізоляцію;

г) жодної правильної відповіді немає.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

а) Ірландія;

б) Єврозона;

в) нейтралітет;

г) політика безпеки;

д) зовнішня політика;

е) сепаратний уряд;

ж) північна Ірландія;

з) Ольстерська проблема;

и) європейська інтеграція;

к) миротворчі місії.

1. Країна, розташована на острові на північний захід від Європи, яка складається з двох частин: Республіки Ірландії та Північної Ірландії.

2. Стан або політика, коли держава втримується від участі у військових конфліктах або від прийняття сторони у міжнародних конфліктах.

3. Сукупність дій, стратегій і рішень, що приймаються державою для взаємодії з іншими країнами та впливу на міжнародні відносини.

4. Частина острова Ірландія, що знаходиться під владою Великої Британії, відома також як Ульстер.

5. Сукупність стратегій, заходів та політичних рішень, спрямованих на забезпечення безпеки держави та її громадян.

6. Група країн, які прийняли євро як офіційну валюту та мають спільну монетарну політику.

7. Процес, за яким країни Європи роблять спільні кроки для політичного, економічного та соціального об'єднання.

8. Діяльність міжнародних організацій або держав з метою забезпечення миру та стабільності в країнах, що переживають конфлікти.

9. Уряд, що функціонує незалежно від центрального уряду та виконує владні повноваження в певній територіальній одиниці, наприклад, регіональний уряд.

10. Політичний конфлікт між націоналістично налаштованими католицькими і республіканськими групами та протестантськими групами в Північній Ірландії, що виник внаслідок територіальних, релігійних та політичних розділень.

ТЕМА 17. ПРІОРИТЕТИ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ КРАЇН БЕНІЛЮКСУ

Короткий зміст лекції: Зовнішня політична концепція держав Бельгії, Нідерландів та Люксембургу. Бельгія в процесах євроінтеграції. Євроатлантизм і стратегія міжнародної безпеки сучасної Бельгії. Основні вектори зовнішньої політики Нідерландів. Доктрина національної безпеки Нідерландів. Нідерланди і країни ЄС. Внесок Люксембургу в процес євроінтеграції. Сучасна політика Люксембургу. Зовнішньополітичний курс країн Бенілюксу у сфері міжнародних відносин.

Мета заняття: розглянути та проаналізувати пріоритети зовнішньої політики країн Бенілюксу (Бельгії, Нідерландів, Люксембургу), зокрема їхні стратегічні цілі, партнерство з іншими країнами та міжнародними організаціями, а також способи досягнення та збереження стабільності та безпеки в регіоні й за його межами.

Уміння та навички: знати особливості зовнішньої політики країн Бенілюксу.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: євроінтеграція, національна безпека, Нідерланди, Бельгія, Європейський Союз, Люксембург, міжнародна безпека, глобалізація, співпраця, трансформація.

Рекомендована література до Теми 17:

1. Віднянський С. В., Горенко О. М., Мартинов А, Ю. та ін. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2014-2016). К. : ПУ, 2017. 319 с.

2. Кривонос Р. А. Українсько-нідерландська співпраця як складова реалізації євроінтеграційних прагнень України. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2012. № 111(1). С. 50-59.

3. Кривонос Р. А., Кудряченко А. І. Стан і перспективи співпраці України з країнами Бенілюксу. *Україна в Європі: контекст міжнародних відносин*: кол. монографія. К. : Фенікс, 2011. С. 419-441.

4. Кудряченко А.І. Місце і роль дипломатичної еліти у визначенні і реалізації зовнішньої політики Української держави. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. 2010. Вип. 1. С. 66.

5. Манаєнко І. М. Динамізм розвитку країн Бенілюксу в умовах європейських трансформацій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. № 8 (2). С. 9-12.

6. Резніков В. В. Зовнішньоекономічне співробітництво України з країнами Бенілюксу: економіко-дипломатичний аспект. *Ефективна економіка*. 2015. № 5. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_5_40.

7. Рудько С. О. Зовнішня політика країн Західної Європи в постбіполярний період: навч.-метод. посібник із курсу. Острог : Вид-во НУ «Острозька академія», 2012. 412 с.

8. Сободар О. О. Трансформація зовнішньої політики Королівства Бельгія після конституційної реформи 1993 р. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки.* 2018. № 29 (68). С. 81-85. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/UZTNU_istor_2018_29%2868%29_3_16.

9. Шемшученко Ю. С. Бенілюкс. Юридична енциклопедія: в 6-ти томах. К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998-2004. С. 672-768.

Семінарське заняття

План:

- 17.1. Нова зовнішньополітична доктрина Бельгії.
- 17.2. Бельгія в процесах євроінтеграції.
- 17.3. Євроатлантизм і стратегія міжнародної безпеки сучасної Бельгії.

Темі доповідей:

1. Становлення та основні принципи Нової зовнішньополітичної доктрини Бельгії.
2. Економічні та торговельні аспекти зовнішньої політики Бельгії в контексті нової доктрини.
3. Роль Бельгії в міжнародних організаціях: відповідність новій доктрині.
4. Співпраця з країнами Європейського Союзу як пріоритетна складова зовнішньої політики Бельгії.
5. Зовнішньополітична стратегія Бельгії.
6. Участь країни в процесах європейської інтеграції.
7. Безпекова політика Бельгії. Роль НАТО.
8. Міграційна політика.
9. Бельгія та Україна.
10. Ітераційні процеси у Європі та місце в них Бельгії.

Практичне заняття

План:

- 17.1. Основні напрямки зовнішньої політики Нідерландів
- 17.2. Доктрина національної безпеки Нідерландів
- 17.3. Нідерланди і Європейський Союз
- 17.4. Внесок Люксембургу в процес євроінтеграції

Завдання до практичного заняття:

1. Порівняйте зовнішню політику Бенілюксу з його сусідами у контексті Європейського Союзу та НАТО та обґрунтуйте стратегічні переваги такої співпраці для країн регіону.
2. Дослідіть вплив зовнішньої політики Бенілюксу на економічний розвиток та торгівлю у світовому контексті, звертаючи увагу на партнерські відносини з країнами які розвиваються.
3. Проаналізуйте зусилля Бенілюксу у співпраці з міжнародними організаціями, такими як ООН, Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) та іншими, щодо забезпечення міжнародної стабільності та безпеки.

4. Обґрунтуйте важливість дипломатичних відносин Бенілюксу з країнами, що розвиваються, та розробіть стратегію підтримки розвитку цих партнерств у гуманітарній сфері.

5. Проаналізуйте ефективність миротворчої діяльності Бенілюксу на міжнародній арені та обґрунтуйте можливості підвищення ролі регіону у миротворчих місіях.

6. Вивчіть вплив зовнішньої політики Бенілюксу на його внутрішні політичні процеси та стабільність у регіоні, зокрема у контексті міжетнічних та міжконфесійних відносин.

7. Розгляньте роль Бенілюксу у співпраці з міжнародними гуманітарними організаціями та розробіть план підтримки гуманітарних проєктів у регіоні та за його межами.

8. Проаналізуйте вплив зовнішньої політики Бенілюксу на його оборонні витрати та стратегічні придбання для забезпечення національної безпеки.

9. Дослідіть можливості розвитку культурної дипломатії Бенілюксу та її вплив на підтримку міжнародного розуміння та співпраці.

10. Розгляньте роль Бенілюксу у глобальному боротьбі зі зміною клімату та розробіть стратегію зменшення викидів парникових газів та адаптації до наслідків зміни клімату.

Завдання для самостійної роботи до Тем 17:

1. Проаналізуйте вплив глобальних екологічних викликів на зовнішню політику країн Бенілюксу та розробіть план дій для боротьби з ними на міжнародній арені.

2. Проведіть аналіз геополітичних та економічних викликів, з якими стикаються країни Бенілюксу у контексті глобального розподілу влади та ресурсів, та запропонуйте стратегії реагування на них.

3. Проведіть аналіз відносин країн Бенілюксу з ключовими гравцями на світовій арені, такими як США, Китай, росія та Європейський Союз, і запропонуйте стратегії збереження та підвищення цих відносин.

Індивідуальні завдання до Тем 17:

1. Вивчіть досвід країн Бенілюксу у співпраці з країнами Африки та Азії та розробіть план дій для подальшого розвитку цих відносин.

2. Розробіть план дій для підтримки демократії та прав людини на міжнародній арені, враховуючи позицію та інтереси країн Бенілюксу.

3. Дослідіть роль країн Бенілюксу у співпраці з міжнародними організаціями, такими як ООН, НАТО, та розробіть стратегію зміцнення цих відносин.

4. Оцініть вплив глобальних економічних та торговельних трендів на зовнішню політику країн Бенілюксу та розробіть план дій для пристосування до цих змін.

5. Вивчіть роль країн Бенілюксу у міжнародному гуманітарному реагуванні на кризові ситуації та запропонуйте стратегії посилення цієї діяльності.

6. Дослідіть можливості розвитку та посилення співпраці країн Бенілюксу у сфері кібербезпеки та інформаційної безпеки.

7. Розробіть стратегію співпраці країн Бенілюксу з міжнародними гуманітарними організаціями для забезпечення гуманітарної допомоги у кризових ситуаціях.

8. Вивчіть можливості розвитку економічного співробітництва країн Бенілюксу з країнами Азії та розробіть стратегію розвитку цієї співпраці.

9. Проведіть аналіз впливу зовнішньої політики країн Бенілюксу на їхню безпеку та обороноздатність та розробіть план заходів для зміцнення оборони.

10. Розробіть план дій для забезпечення кібербезпеки країн Бенілюксу через зовнішню політику та співпрацю з міжнародними партнерами.

Питання для самоперевірки:

1. У чому суть нової зовнішньополітичної концепції Бельгії?
2. Які пріоритети діяльності Бельгії в ЄС?
3. Які головні напрямки зовнішньої політики Нідерландів?
4. Чому Люксембург називають «маленькою вітриною» Європи?
5. Який внесок Люксембургу в процес євроінтеграції?
6. Які основні пріоритети зовнішньої політики країн Бенілюксу?
7. Які фактори впливають на формування зовнішньополітичних пріоритетів країн Бенілюксу?

8. Які регіональні та глобальні виклики стоять перед країнами Бенілюксу і як вони впливають на їхню зовнішню політику?

9. Які стратегії співпраці країн Бенілюксу з іншими державами та міжнародними організаціями вибрані для досягнення своїх зовнішньополітичних цілей?

10. Які можливі наслідки могли б мати зміни в геополітичному середовищі на пріоритети зовнішньої політики країн Бенілюксу?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 17:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Чи включається гендерна перспектива у формулювання зовнішньої політики держав?

а) так; б) ні.

2. Країни Бенілюксу активно співпрацюють з іншими країнами Європейського Союзу у сфері зовнішньої політики:

а) так; б) ні.

3. Зовнішньополітичні пріоритети країн Бенілюксу включають співпрацю з країнами Азії та Африки:

а) так; б) ні.

4. Країни Бенілюксу активно взаємодіють з міжнародними гуманітарними організаціями для надання допомоги у кризових ситуаціях:

а) так; б) ні.

5. Країни Бенілюксу мають єдину зовнішньополітичну стратегію, що об'єднує їхні пріоритети та інтереси:

а) так; б) ні.

6. Країни Бенілюксу використовують культурну дипломатію як інструмент зовнішньої політики для сприяння міжнародному розумінню та співпраці:

а) так; б) ні.

7. Зовнішньополітичні пріоритети країн Бенілюксу включають захист прав людини та підтримку демократії в світі:

а) так; б) ні.

8. Регіональна стабільність у країнах Бенілюксу не має впливу на їхню зовнішню політику:

а) так; б) ні.

9. Зовнішньополітичні пріоритети країн Бенілюксу не враховують інтереси та потреби їхніх сусідів у Європейському Союзі:

а) так; б) ні.

10. Країни Бенілюксу не здійснюють співпрацю з країнами Латинської Америки в сфері зовнішньої політики:

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді

1. Які країни складають Бенілюкс?

а) Бельгія, Нідерланди, Люксембург;

б) Бельгія, Німеччина, Люксембург;

в) Бельгія, Нідерланди, Швейцарія;

г) Нідерланди, Люксембург, Франція.

2. Яка з країн Бенілюксу є найбільшим за населенням?

а) Нідерланди;

б) Бельгія;

в) Люксембург;

г) Швейцарія;

3. Який з інститутів Європейського Союзу розташований в Брюсселі?

а) Парламент Європейського Союзу;

б) Європейська Рада;

в) Європейська Комісія;

г) Європейський Суд.

4. Яка з країн Бенілюксу має статус конституційної монархії?

а) Бельгія;

б) Нідерланди;

в) Люксембург;

г) Швейцарія.

5. Які країни Бенілюксу є співчленами НАТО?

а) Бельгія та Нідерланди;

б) Нідерланди та Люксембург;

в) Бельгія та Люксембург;

г) Нідерланди, Люксембург та Бельгія.

6. Яка країна Бенілюксу має найбільшу площу?

- а) Бельгія;
- б) Нідерланди;
- в) Люксембург;
- г) Швейцарія.

7. Яке з міст є столицею Люксембургу?

- а) Амстердам;
- б) Брюсель;
- в) Люксембург;
- г) Берн.

8. Якій країні Бенілюксу належить острів Кюрасао?

- а) Бельгія;
- б) Нідерланди;
- в) Люксембург;
- г) жодній з перелічених.

9. Головними опорами зовнішньополітичної концепції Ліхтенштейну є:

- а) геополітичне становище князівства, незначні розміри його території та чисельності населення, скромні економічні ресурси країни;
- б) забезпечення власних національних інтересів;
- в) розвиток відносин взаємовигідного співробітництва з країнами-сусідами;
- г) жодної правильної відповіді немає.

10. Нейтралітет Ліхтенштейну закріплений на:

- а) рівні самопроголошеного статусу;
- б) рівні заяви уряду;
- в) міжнародному рівні;
- г) рівні конституції.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) глобалізація;
- б) євроінтеграція;
- в) національна безпека;
- г) європейський союз;
- д) Нідерланди;
- е) Бельгія;
- ж) Люксембург;
- з) співпраця;
- и) міжнародна безпека;
- к) трансформація.

1. Процес поглиблення політичних, економічних та соціальних зв'язків між країнами Європи з метою створення єдиної європейської політичної, економічної та соціальної системи.

2. Стан захищеності та стійкості країни від внутрішніх та зовнішніх загроз, що можуть загрожувати її територіальній цілісності, суверенітету, економічному добробуту, політичній стабільності та іншим національним інтересам.

3. Країна, розташована в Західній Європі, відома також як Голландія. Має багату історію торгівлі та колоніальних поселень, а також є однією з країн-засновників Європейського Союзу.

4. Країна в Західній Європі, відома своєю багатою культурною спадщиною та багатомовністю. Бельгія є державою-засновницею Європейського Союзу та має важливе геополітичне значення.

5. Політико-економічний союз, який об'єднує країни Європи в меті забезпечення миру, стабільності та економічного зростання через спільні політики та стандарти. Створений на основі Римських договорів 1957 року.

6. Маленька держава в Західній Європі, що межує з Бельгією, Францією та Німеччиною. Є однією з країн-засновників Європейського Союзу.

7. Стан відсутності загрози міжнародному миру, стабільності та безпеці. Включає в себе заходи для запобігання конфліктам, розв'язання конфліктів та забезпечення міжнародної безпеки.

8. Процес зближення та взаємозв'язку країн та регіонів світу через економічну, політичну, соціокультурну та технологічну інтеграцію. Цей процес призводить до зростання міжнародної торгівлі, обміну інформацією, культурного впливу та інших аспектів взаємодії.

9. Спільна діяльність чи об'єднання зусиль кількох сторін з метою досягнення спільної мети чи розв'язання спільної проблеми.

10. Процес зміни чого-небудь з одного стану або форми у інший, часто за допомогою інновацій, реформ або еволюційних змін. В контексті політики, це може означати зміну структури, функцій або цілей державних установ чи систем.

ТЕМА 18. ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ АЛЬПІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ (ШВЕЙЦАРІЯ, АВСТРІЯ, ЛІХТЕНШТЕЙН)

Короткий зміст лекції: Євроінтеграційний напрям зовнішньої політики Швеції. Нейтралітет Швеції та її військово-політичні відносини з ЄС і НАТО. Євроінтеграційні прагнення Норвегії. Співпраця Норвегії в контексті європейської системи безпеки і оборони. Нова зовнішньополітична концепція Данії. Європейська складова дипломатії Данії. Еволюція зовнішньополітичних пріоритетів Фінляндії. Основні напрями зовнішньополітичного курсу Ісландії. Північна рада – система співробітництва країн Північної Європи.

Мета заняття: ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями зовнішньої політики альпійських держав (Швейцарії, Австрії, Ліхтенштейну), вивчити їхні стратегії та пріоритети у відносинах з міжнародним співтовариством, а також розглянути вплив географічного положення та історичних та культурних чинників на формування зовнішньополітичних стратегій цих країн.

Уміння та навички: знати особливості зовнішньої політики альпійських держав.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: дипломатія, європейська політика, Швейцарія, Організація Об'єднаних Націй, Ліхтенштейн, Австрійська республіка, пріоритет, зовнішньополітична стратегія, міжнародне співтовариство, міжнародне право.

Рекомендована література до Темі 18:

1. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002). К. : Либідь, 2004.
2. Дейвіс Н. Європа: історія. Київ, 2001. 1463 с.
3. Дмитрієв А. І. Інститут постійного нейтралітету в міжнародному праві: монографія. К. : ТОВ «Юридична думка», 2005. 312 с.
4. Дорош Л. Нейтралітет Швейцарії у світлі сучасних безпекових викликів: реалістичний, неоліберальний та конструктивістський підходи. Політичні науки, 2022. № 2. С. 23-27.
5. Іваницька О. П. Новітня історія країн Європи та Америки. Вінниця, 2003.
6. Ковбасюк Ю. В. Система державного управління Австрійської Республіки: досвід для України. Київ, 2011. 55 с.
7. Пронь С. В. Новітня історія країн Європи та Америки. Миколаїв, 1996. 256 с.
8. Сафар'янс Є. Австрійський шлях до європейської інтеграції. *Європейські історичні студії*. 2015. № 1. С. 92-101.

Семінарське заняття

План:

- 18.1. Еволюція австрійського нейтралітету.
- 18.2. Внутрішні чинники формування і реалізації європейської політики Австрійської республіки.
- 18.3. Європейський вектор австрійської дипломатії.

Темі доповідей:

1. Історичні витоки та еволюція зовнішньої політики Австрії: від монархії до сучасності.
2. Австрія в системі міжнародних відносин: геополітичне положення та стратегічні пріоритети.
3. Європейська інтеграція та роль Австрії в Європейському Союзі: досягнення та виклики.
4. Австрійська зовнішньополітична діяльність в умовах глобалізації: нові тенденції та виклики.
5. Австрія в сучасних міжнародних конфліктах та миротворчих операціях: внесок та досягнення.
6. Регіональна безпека в Центральній та Східній Європі: роль Австрії та співпраця з сусідами.
7. Економічна дипломатія Австрії: пріоритети та стратегії в залученні інвестицій та розвитку торгівлі.

8. Австрійська зовнішня політика та міграційна криза в Європі: підходи до управління та співпраця з іншими країнами.

9. Енергетична безпека та ресурсна стратегія Австрії: виклики та можливості.

10. Культурна дипломатія Австрії: сприяння міжнародному розумінню та співпраці через культурні ініціативи.

Практичне заняття

План:

18.1. Особливість швейцарського нейтралітету та вступ в Організацію Об'єднаних Націй.

18.2. Європейський напрям швейцарської дипломатії.

18.3. Питання національної безпеки Швейцарії.

18.3. Зовнішня політика Ліхтенштейну.

Завдання до практичного заняття:

1. Проведіть аналіз дипломатичних відносин Ліхтенштейну з країнами Європейського Союзу та визначити стратегічні партнерства та виклики для країни.

2. Дослідіть роль Ліхтенштейну в міжнародних форумах та організаціях, таких як ООН, Рада Європи та Європейський Союз.

3. Проаналізуйте економічні відносини Ліхтенштейну з іншими країнами та роль країни в глобальній економіці.

4. Вивчіть заходи Ліхтенштейну з підтримки міжнародного розвитку та гуманітарної допомоги та їх вплив на міжнародні відносини.

5. Проаналізуйте політичні стратегії Ліхтенштейну щодо змін клімату та сталих розвитку та їх відображення на міжнародній арені.

6. Проведіть аналіз дипломатичних відносин Ліхтенштейну з країнами Європейського Союзу та визначити стратегічні партнерства та виклики для країни.

7. Дослідіть роль Ліхтенштейну в міжнародних форумах та організаціях, таких як ООН, Рада Європи та Європейський Союз.

8. Проаналізуйте економічні відносини Ліхтенштейну з іншими країнами та роль країни в глобальній економіці.

9. Вивчіть заходи Ліхтенштейну з підтримки міжнародного розвитку та гуманітарної допомоги та їх вплив на міжнародні відносини.

10. Проаналізуйте політичні стратегії Ліхтенштейну щодо змін клімату та сталих розвитку та їх відображення на міжнародній арені.

Завдання для самостійної роботи до Теми 18:

1. Проаналізуйте відносини Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну з глобальними супердержавами та їх вплив на їхню зовнішню політику.

2. Проведіть порівняльний аналіз зовнішньої політики Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну: визначити спільні та відмінні риси їхніх зовнішньополітичних стратегій.

3. Проаналізуйте відносини між Швейцарією, Австрією та Ліхтенштейном та країнами Європейського Союзу: виявити тенденції співпраці та виклики.

4. Проаналізуйте зовнішньополітичні вектори Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну в аспекті європейської інтеграції: визначити ставлення до Європейського Союзу та перспективи співпраці.

5. Проаналізуйте вплив політичних та економічних тенденцій у світі на зовнішню політику та міжнародні відносини Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну.

Індивідуальні завдання до Теми 18:

1. Дослідіть роль Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну в міжнародних організаціях, таких як ООН, Рада Європи, та оцінити їхній внесок у розв'язання міжнародних проблем.

2. Дослідіть економічні відносини Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну з іншими країнами та їхній вплив на внутрішню та зовнішню політику цих країн.

3. Вивчіть та проаналізуйте вплив географічного положення Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну на їхню зовнішню політику та міжнародні відносини.

4. Дослідіть роль Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну в глобальній політиці: аналізувати їхню участь у міжнародних конфліктах, миротворчих місіях та глобальних ініціативах.

5. Вивчіть та оцініть зовнішньополітичні стратегії Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну в контексті збереження міжнародного миру та стабільності.

6. Вивчіть та оцініть роль Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну у співпраці з міжнародними гуманітарними організаціями та їх внесок у глобальну гуманітарну допомогу.

7. Проаналізуйте роль Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну у міжнародних економічних форумах та їх вплив на міжнародні економічні відносини.

8. Дослідіть політику Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну у сфері культурної дипломатії та її вплив на зовнішні відносини країн.

9. Вивчіть та проаналізуйте внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на формування зовнішньополітичних пріоритетів Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну.

10. Дослідіть вплив історичних та культурних чинників на зовнішньополітичні стратегії Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну.

Питання для самоперевірки:

1. Які основні принципи зовнішньої політики Швейцарії, Австрії та Ліхтенштейну?

2. Які фактори впливають на формування зовнішньополітичних стратегій цих країн?

3. Які особливості зовнішніх відносин Альпійських держав з країнами Європейського Союзу?

4. Як Швейцарія, Австрія та Ліхтенштейн співпрацюють у міжнародних гуманітарних та миротворчих місіях?

5. Які можливі наслідки має їхня політика нейтралітету на міжнародні відносини?

6. У чому суть австрійської політики нейтралітету?
7. Які головні напрямки діяльності Швейцарії в ООН?
8. У чому суть співпраці Швейцарії і ЄС?
9. Які зміни відбулись у швейцарській політиці безпеки?
10. Які головні пріоритети зовнішньої політики Ліхтенштейну?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 18:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Швейцарія, Австрія та Ліхтенштейн є членами Європейського Союзу:
а) так; б) ні.
2. Альпійські держави мають спільну кордонну та торговельну політику:
а) так; б) ні.
3. Швейцарія, Австрія та Ліхтенштейн дотримуються політики нейтралітету?
а) так; б) ні.
4. Усі три країни мають велику кількість військових баз на своїй території:
а) так; б) ні.
5. Швейцарія є членом Організації Об'єднаних Націй:
а) так; б) ні.
6. Австрія має великі природні ресурси, що дозволяють їй бути однією з найбільших світових експортерів нафти:
а) так; б) ні.
7. Ліхтенштейн має спільну валюту зі Швейцарією:
а) так; б) ні.
8. Швейцарія, Австрія та Ліхтенштейн мають аналогічні політичні системи:
а) так; б) ні.
9. Альпійські держави активно беруть участь у міжнародних спортивних заходах, таких як Олімпійські ігри:
а) так; б) ні.
10. Швейцарія є членом Європейського Економічного Простору (ЄЕП):
а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді

1. Яка з наведених держав не є альпійською?
а) Швейцарія;
б) Італія;
в) Франція;
г) Іспанія.
2. Яка країна дотримується політики нейтралітету?
а) Люксембург;
б) Швейцарія;
в) Нідерланди;
г) Данія.

3. *Яка з наведених держав має найменшу площу?*
- а) Швейцарія;
 - б) Австрія;
 - в) Ліхтенштейн;
 - г) Німеччина.
4. *До якої міжнародної організації не входить Ліхтенштейн?*
- а) ООН;
 - б) Європейський Союз;
 - в) Європейська асоціація вільної торгівлі;
 - г) НАТО.
5. *Яка з наведених держав має найбільшу кількість гірських вершин?*
- а) Швейцарія;
 - б) Австрія;
 - в) Ліхтенштейн;
 - г) Словенія.
6. *До якого типу нейтралітету відноситься нейтралітет Швейцарії?*
- а) евентуального;
 - б) постійного;
 - в) військового;
 - г) політичного.
7. *Яка з наведених держав має найбільшу кількість населення?*
- а) Ліхтенштейн;
 - б) Австрія;
 - в) Швейцарія;
 - г) Словенія.
8. *Яка з наведених держав є членом ЄС?*
- а) Швейцарія;
 - б) Ліхтенштейн;
 - в) Австрія;
 - г) Нідерланди.
9. *Яка з наведених держав має найбільшу кількість кордонів з іншими країнами?*
- а) Швейцарія;
 - б) Австрія;
 - в) Ліхтенштейн;
 - г) Словенія.
10. *До якої міжнародної організації належить Швейцарія?*
- а) НАТО;
 - б) Європейський Союз;
 - в) Європейська асоціація вільної торгівлі;
 - г) Організація Об'єднаних Націй.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- a) дипломатія;
- б) європейська політика;
- в) пріоритет;
- г) Швейцарія;
- д) міжнародне співтовариство;
- е) організація об'єднаних націй;
- ж) Ліхтенштейн;
- з) австрійська республіка;
- и) міжнародне право;
- к) зовнішньополітична стратегія.

1. Сукупність заходів і методів, спрямованих на здійснення та підтримку зовнішньополітичних відносин країни або міжнародної організації, в тому числі через переговори, укладання угод, представництво та співпрацю з іншими державами.

2. Комплекс заходів та стратегій, спрямованих на вирішення питань, які стосуються країн Європи, включаючи економічні, політичні, соціальні, культурні та безпекові аспекти.

3. Держава в центральній частині Європи, відома своєю нейтралітетом, демократією та високим рівнем економічного розвитку.

4. Міжнародна міждержавна організація, створена з метою збереження світового миру та безпеки, сприяння міжнародній співпраці та співробітництву у сферах економіки, культури та прав людини.

5. Держава в Західній Європі, невелика за територією та населенням, відома своїм високим рівнем економічного розвитку та фінансовими послугами.

6. Держава в Центральній Європі, відома своєю культурою, історією та економічним потенціалом.

7. Справа або завдання, які вважаються найважливішими або найбільш нагальними для досягнення мети або цілі.

8. Система цілей, принципів та дій, які країна використовує для здійснення своїх зовнішньополітичних відносин.

9. Сукупність держав, міжнародних організацій та інших акторів, які взаємодіють у міжнародній арені.

10. Система правил, що регулюють поведінку держав та інших міжнародних суб'єктів у міжнародних відносинах.

ТЕМА 19. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ КРАЇН ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ ТА ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Короткий зміст лекції: Дослідження сучасних аспектів формування та розвитку гендерної теорії, зосередження на мовленнєвих аспектах вираження гендерних ідентичностей у сучасному суспільстві, зокрема у зовнішній політиці країн Північної Америки та Західної Європи. Участь

жінок у зовнішньополітичних процесах, програмах та стратегіях для досягнення гендерної рівності, а також зв'язок між гендерною рівністю та міжнародною безпекою. Питання гендерного виміру допомоги та виклики, що виникають у забезпеченні гендерної рівності у зовнішній політиці. Перспективи розвитку даного напрямку та можливі шляхи подальшого вдосконалення.

Мета заняття: розглянути та проаналізувати питання гендерної рівності у зовнішній політиці країн Північної Америки та Західної Європи.

Уміння та навички: розуміти вплив гендерних стереотипів на зовнішньополітичні рішення.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: гендерна політика, зовнішня політика, гендерна рівність, зовнішньополітичні процеси, міжнародна практика, жіночі права, стратегії забезпечення гендерної рівності, програми забезпечення гендерної рівності, забезпеченні гендерної рівності, гендерні ідентичності.

Рекомендована література до Теми 19:

1. Бельгія: гендерна рівність як абсолютний пріоритет внутрішньої та зовнішньої політики. URL : <https://ukrainetonato.com.ua/henderna-polityka/belhiia-henderna-rivnist-ia-absolute-priorityet-vnutrishnoi-ta-zovnishnoi-polityky-2/>.

2. Вовк Т. Ю., Сергієнко Т. І. Вплив війни в Україні на жіночі громадські організації. *Сектор безпеки і оборони України на захисті національних інтересів: актуальні проблеми та завдання в умовах воєнного стану*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 24 листопада 2022 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2023. С. 781-783

3. Гендерна політика європейського союзу: загальні принципи та найкращі практики. URL : https://www.icps.com.ua/assets/uploads/files/genderna_pol_tika_s.pdf.

4. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України. URL : <https://gazumkov.org.ua/upload/Gender-FINAL-S.pdf>.

5. Дороніна Т. С. Досвід країн Західної Європи та Північної Америки щодо запровадження гендерної освіти в навчальний процес. URL : <https://journal.kdpu.edu.ua/ped/article/view/3395>.

6. Мороз Т. А., Левін О. Л. Гендерна рівність як складова загального принципу рівності. *Соціально-гуманітарні виміри правової держави: еволюційна парадигма*: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 28 березня 2019 р.). Дніпро : ДДУВС, 2019. С. 215-217.

7. Основи теорії гендеру: навч. посібник. К. : «К.І.С.», 2004. 536 с.

8. Рудік О. Інтеграція гендерного аналізу в урядову діяльність: досвід Канади. *Аспекти публічного управління*. 2014. № 1-2. С. 41-52.

9. Сергієнко Т. І. Жінки у вирішенні політичних та збройних конфліктів. *Реалізація гендерної політики на сучасному етапі розвитку сектору безпеки і оборони України: стан, проблеми, перспективи*: матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 29 квітня 2021 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2021. С. 351-353.

10. Сергієнко Т. І. Особливості формування гендерної рівності у сфері вищої освіти: світовий досвід. *Українські студії в європейському контексті*. 2024. № 8. С. 269-275. URL : <http://obrii.org.ua/usec/archive/122>.

11. Уварова О. О. Права жінок та гендерна рівність: навч. посібник. Київ, 2018. 204 с.

12. Ядловська О. Гендерна сегрегація та дискримінація у професійній діяльності: теоретичний аспект. *Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в Україні: сучасні досягнення та перспективи*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф., присв. 25-й річниці з дня прийняття Конституції України та 30-й річниці проголошення незалежності України (м. Дніпро, 10-11 червня 2021 р.). Дніпро : ДДУВС, 2021. С. 286-288.

13. Ядловська О. С. Становлення гендерного питання у світовій практиці. *Основи теорії гендеру: юридичні, політологічні, філософські, педагогічні, лінгвістичні та культурологічні засади*: монографія. К. : «Хай-Тек Прес», 2018. С. 159-223.

Семінарське заняття

План:

19.1. Огляд історії та еволюції гендерної політики в країнах Західної Європи.

19.2. Аналіз найкращих практик, стратегій та програм, спрямованих на досягнення гендерної рівності.

19.3. Вивчення проблем та викликів, з якими стикалися ці країни під час реалізації гендерної політики.

Темі доповідей:

1. Загальна огляд історичних коренів гендерної нерівності в Західній Європі.

2. Роль жінок у соціально-економічному розвитку Західної Європи: від середньовіччя до сучасності.

3. Жіночий рух у Західній Європі: від первинних боротьби за права до сучасних феміністичних хвиль.

4. Формування гендерних стереотипів та їх вплив на суспільство в Західній Європі.

5. Історія правового регулювання гендерних питань у Західній Європі.

6. Гендерна політика та вплив релігійних установ у країнах Західної Європи.

7. Еволюція гендерної політики у сфері освіти та науки в Західній Європі.

8. Роль держави та громадського сектору у сприянні гендерній рівності: досвід Західної Європи.

9. Гендерна політика та ринок праці в Західній Європі: від індустріальної революції до сучасних тенденцій.

10. Сучасні виклики та перспективи розвитку гендерної політики в країнах Західної Європи.

План:

19.1. Аналіз сучасного стану гендерної політики в країнах Північної Америки.

19.2. Етапи розвитку гендерних питань у політичних дискусіях та рішеннях у США, Канаді та Мексиці.

19.3. Роль державних інституцій у впровадженні гендерної рівності.

Завдання до практичного заняття:

1. Дослідіть стан реалізації гендерної політики у зовнішній політиці країн Північної Америки та визначте основні досягнення та проблемні аспекти.

2. Вивчіть досвід країн Північної Америки у включенні гендерних питань у міжнародні відносини.

3. Дослідіть вплив гендерних стереотипів на зовнішню політику країн Північної Америки та розробіть стратегії для їхнього подолання.

4. Вивчіть роль жінок у миротворчих місіях та міжнародних конфліктах і запропонуйте заходи для забезпечення їхньої більшої участі.

5. Дослідіть ефективність програм та ініціатив з просування гендерної рівності у зовнішній політиці країн Північної Америки.

6. Вивчіть роль жінок у веденні міжнародних переговорів та розробіть стратегії для підвищення їхньої представленості.

7. Дослідіть можливості розвитку партнерських програм із гендерною складовою у співпраці з міжнародними організаціями.

8. Вивчіть вплив гендерних аспектів на міжнародні економічні відносини та розробіть стратегії для забезпечення більшої гендерної рівності у цій сфері.

9. Дослідіть ефективність кампаній з популяризації гендерної рівності у міжнародних засобах масової інформації.

10. Вивчіть роль гендерних питань у дипломатичних відносинах та розробіть стратегії для їхнього врахування при формуванні зовнішньої політики.

Завдання для самостійної роботи до Теми 19:

1. Проаналізуйте основні стратегії та програми країн Північної Америки та Західної Європи щодо сприяння гендерній рівності у світі.

2. Порівняйте та проаналізуйте роль жінок у дипломатичній службі країн Північної Америки та Західної Європи та їх вплив на зовнішню політику.

3. Проаналізуйте роль міжнародних організацій, таких як ООН та Європейський Союз, у сприянні гендерній рівності у зовнішній політиці.

4. Проаналізуйте відповідь країн Північної Америки та Західної Європи на глобальні гендерні виклики, такі як насильство статевої природи та торгівля людьми.

Індивідуальні завдання до Теми 19:

1. Розробіть і проведіть опитування серед студентів або фахівців з міжнародних відносин щодо їхнього розуміння та оцінки стратегій США для збереження гегемонії.

2. Проведіть аналіз думок та поглядів політичних аналітиків та експертів з питань міжнародних відносин щодо стратегій США для збереження гегемонії.

3. Підготуйте список рекомендованої літератури та джерел для подальшого вивчення теми «Гендерна рівність у зовнішній політиці країн Північної Америки та Західної Європи».

4. Створіть презентацію на тему «Гендерна рівність у зовнішній політиці: порівняльний аналіз країн Північної Америки та Західної Європи» та представте її перед групою.

5. Сформулюйте свої власні рекомендації щодо вдосконалення гендерної рівності у зовнішній політиці країн Північної Америки та Західної Європи та підготуйте пропозиції для їхньої реалізації.

6. Проведіть дослідження про роль жінок у торгівельних та економічних відносинах між країнами обраного регіону та їх вплив на гендерну рівність.

7. Дослідіть роль гендерних питань у визначенні зовнішньополітичних пріоритетів країн обраного регіону.

8. Проведіть дослідження про участь жінок у миротворчих місіях та міжнародних переговорах та їх внесок у забезпечення стабільності та миру.

9. Напишіть есе на тему: «Вплив гендерних аспектів на розвиток міжнародного гуманітарного співробітництва».

10. Підготуйте презентацію, у якій представте результати вашого дослідження щодо ролі жінок у зовнішній політиці країн Північної Америки та Західної Європи.

Питання для самоперевірки:

1. Які стратегії використовують країни Північної Америки та Західної Європи для просування гендерної рівності у зовнішній політиці?

2. Які важливі досягнення були в цій області за останні десятиліття?

3. Які перешкоди і виклики існують на шляху до досягнення гендерної рівності у зовнішній політиці?

4. Яка роль жінок у формуванні та виконанні зовнішньополітичних стратегій цих країн?

5. Які міжнародні організації та ініціативи сприяють розвитку гендерної рівності у зовнішній політиці?

6. Які гендерні аспекти враховуються при прийнятті міжнародних дипломатичних рішень?

7. Які можливості для покращення гендерної рівності у зовнішній політиці можуть бути виявлені на основі досвіду країн Північної Америки та Західної Європи?

8. Які аспекти гендерної рівності потребують найбільшої уваги та невідкладних заходів?

9. Які можливі наслідки від відсутності гендерної рівності у зовнішній політиці для міжнародної спільноти?

10. Які стратегії та ініціативи ви б рекомендували для подальшого просування гендерної рівності у зовнішній політиці країн Північної Америки та Західної Європи?

ЗАВДАННЯ ДО ТЕМИ 19:

Завдання 1. Твердження. Визначте, правильні чи неправильні твердження.

1. Країни Північної Америки та Західної Європи регулярно включають гендерні аспекти у свої зовнішньополітичні стратегії.

а) так; б) ні.

2. Жінки в країнах Північної Америки та Західної Європи мають рівні можливості з чоловіками у сфері міжнародних відносин.

а) так; б) ні.

3. Країни Північної Америки та Західної Європи активно сприяють гендерній рівності шляхом дипломатичних каналів.

а) так; б) ні.

4. Вони підтримують жіночі лідерські ініціативи в міжнародних організаціях.

а) так; б) ні.

5. Жінки беруть активну участь у прийнятті міжнародних дипломатичних рішень у цих країнах.

а) так; б) ні.

6. Країни Північної Америки та Західної Європи включають гендерні аспекти у свої аналізи та оцінки ефективності зовнішньополітичних стратегій.

а) так; б) ні.

7. У них існують конкретні програми та проєкти для підтримки гендерної рівності у світі.

а) так; б) ні.

8. Вони публікують звіти та заяви про досягнення у гендерній рівності у своїй зовнішній політиці.

а) так; б) ні.

9. Ці країни не співпрацюють з міжнародними організаціями для просування гендерної рівності.

а) так; б) ні.

10. Вони відводять достатньо уваги гендерним питанням у своїх міжнародних відносинах.

а) так; б) ні.

Завдання 2. Тести. Виберіть правильний варіант відповіді

1. Яка країна включає гендерні аспекти у свої зовнішньополітичні стратегії?

а) тільки США;

б) тільки Канада;

в) як США, так і Канада;

г) жодна з наведених.

2. Який фактор найбільше впливає на формування зовнішньополітичних рішень країн Північної Америки та Західної Європи?

а) економічний;

б) політичний;

в) культурний;

г) гендерний.

3. Які країни активно підтримують жіночі лідерські ініціативи в міжнародних організаціях?

- а) США;
- б) Канада;
- в) як США, так і Канада;
- г) жодна з наведених.

4. Які країни забезпечують рівні можливості для жінок і чоловіків у сфері міжнародних відносин?

- а) США;
- б) Мексика;
- в) як США, так і Мексика;
- г) жодна з наведених.

5. Яка заявка є вірною стосовно участі жінок у формуванні зовнішньополітичних стратегій:

- а) жінки мають обмежений вплив на цей процес;
- б) жінки мають рівну участь порівняно з чоловіками;
- в) жінки мають переважаючу участь у формуванні стратегій;
- г) участь жінок у цьому процесі не важлива.

6. Що означає термін «гендерна рівність»?

- а) рівність у заробітній платі між чоловіками та жінками;
- б) рівність у правах, можливостях та обов'язках для всіх незалежно від їхньої гендерної приналежності;
- в) перевага однієї гендерної групи над іншою;
- г) існування лише двох гендерних ідентичностей: чоловік і жінка.

7. Яка головна мета гендерної рівності?

- а) створення вищих посад для жінок у політиці;
- б) забезпечення рівних можливостей, прав і обов'язків для всіх незалежно від їхньої гендерної ідентичності;
- в) підвищення рівня жіночої емансипації;
- г) зниження рівня жіночої зайнятості у важких працях.

8. Яке право є складовою гендерної рівності?

- а) право на безкоштовну медичну допомогу;
- б) право на рівну заробітну плату за однакову працю;
- в) право на безкоштовне освіту лише для жінок;
- г) право на доступ до відпустки тільки для чоловіків.

9. Які країни включають гендерні аспекти у свої аналізи та оцінки ефективності зовнішньополітичних стратегій?

- а) США;
- б) Канада;
- в) як США, так і Канада;
- г) жодна з наведених.

10. Яка заявка є правдивою стосовно співпраці цих країн з міжнародними організаціями для просування гендерної рівності?

- а) тільки США співпрацює з міжнародними організаціями;
- б) тільки Канада співпрацює з міжнародними організаціями;
- в) як США, так і Канада співпрацюють з міжнародними організаціями;
- г) жодна з наведених.

Завдання 3. Терміни і поняття. До кожного з перелічених визначень доберіть відповідний термін або поняття:

- а) гендерна політика;*
- б) гендерна рівність;*
- в) зовнішня політика;*
- г) зовнішньополітичні процеси;*
- д) забезпеченні гендерної рівності;*
- е) міжнародна практика;*
- ж) стратегії забезпечення гендерної рівності;*
- з) жіночі права;*
- и) програми забезпечення гендерної рівності;*
- к) гендерні ідентичності.*

1. Сукупність стратегій, програм, законів та інших інструментів, спрямованих на реалізацію гендерної рівності, включаючи захист прав жінок та чоловіків, а також визнання та врахування їхніх потреб, інтересів та можливостей у всіх сферах суспільного життя.

2. Сукупність дій, стратегій, позицій та заходів, що приймаються країною або міжнародною організацією для регулювання відносин з іншими суб'єктами міжнародного співтовариства.

3. Принцип, за яким усі особи, незалежно від їхньої статі чи гендерної ідентичності, мають однакові права, можливості та доступ до ресурсів у всіх сферах життя.

4. Різноманітні події, взаємодії та рішення, які відбуваються на міжнародній арені та впливають на зовнішню політику країн та міжнародних організацій.

5. Досвід, набутий країнами та міжнародними організаціями у здійсненні зовнішньополітичних дій та регулюванні міжнародних відносин.

6. Права, що гарантуються та захищаються жінкам як індивідуальним особам, зокрема право на життя, свободу, безпеку, освіту, працю та участь у політичному та громадському житті.

7. Систематичні плани та заходи, спрямовані на забезпечення гендерної рівності у всіх сферах життя, включаючи освіту, здоров'я, економіку, політику та суспільство в цілому.

8. Конкретні ініціативи, проєкти та програми, спрямовані на вирішення конкретних проблем та покращення стану гендерної рівності у визначеній сфері чи галузі.

9. Процес розроблення та впровадження політик, стратегій та програм, спрямованих на вирішення гендерних нерівностей та забезпечення рівних можливостей для всіх.

10. Сукупність соціальних, культурних та особистісних характеристик, які визначаються не статтю, а індивідуальним вибором та сприйняттям особистої гендерної самоідентифікації.

4. ВИДИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота (СР) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Метою СР є засвоєння в повному обсязі навчального матеріалу, передбаченого програмою, та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє важливу роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації. СР є однією з форм організації і здійснення навчання, основною формою оволодіння навчальним матеріалом і надбання навичок використання теорії і методології в практичній діяльності у вільний від обов'язкових навчальних занять час за розкладом. Під час самостійної роботи здобувач вищої освіти має бути активним учасником навчального процесу, свідомо ставитись до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватись в інформаційному просторі.

З урахуванням змісту, цілей та завдань, що вирішуються в процесі виконання різних форм СР, можна виділити три основні види самостійної роботи:

- I – підготовка до поточних аудиторних занять;
- II – пошуково-аналітична робота;
- III – науково-дослідна робота.

Під час підготовки до аудиторних занять здобувач вищої освіти самостійно за тематикою семінарського або практичного заняття опрацьовує текст лекцій, додаткові джерела інформації, самостійно обирає вид та форму викладу підготовленої ним інформації. Здобувач вищої освіти може підготувати доповідь, виступ, реферат, есе, або підготуватись за лекційним матеріалом до опитування, моделюючої гри на семінарському занятті. За активної роботи під час аудиторної роботи на семінарському занятті здобувач вищої освіти денного відділення протягом семестру може отримати максимум 30 балів, здобувач вищої освіти заочного відділення може отримати максимум 20 балів.

Під час виконання пошуково-аналітичної роботи студент, в першу чергу, виконує підбір та огляд літературних джерел за обраною проблематикою. Потім переходить до аналітичного розгляду навчальної літератури, наукових публікацій. За результатами аналізу конкретної прикладної ситуації здобувач вищої освіти готує доповідь, виступ, реферат, контрольну роботу, аналітичну записку, матеріали доповідей на конференцію. Результати пошуково-аналітичної роботи студент представляє на розгляд під час аудиторних занять, де відбувається обговорення або презентація підготовлених матеріалів.

Під час виконання науково-дослідної роботи здобувач вищої освіти співпрацює з викладачем як науковим наставником. Здобувач самостійно без безпосередньої участі викладача, але під його керівництвом, здійснює

підготовку завдань у рамках тематики навчальної дисципліни та дослідницьких проєктів кафедри, щодо підготовки матеріалів до публікації та участі у наукових студентських конференціях і семінарах. Дана форма організації навчального процесу, особливо ефективно та послідовно формує у студента самостійність, аналітичне мислення, критичне мислення та здатність вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійна робота Здобувача, що передбачена РПНД, оцінюється НПП за 15-бальною шкалою для здобувачів вищої освіти денної форми навчання і за 30-бальною шкалою для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання. Виконання завдань, які виносяться на самостійну роботу, контролюється НПП під час консультацій.

Таблиця 4.1

Види самостійної роботи здобувачів вищої освіти та форми контролю

Види та форми самостійної роботи здобувачів вищої освіти	Форми контролю
I. Підготовка до аудиторних занять	
1.1. Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, текстів лекцій тощо 1.2. Виконання домашніх завдань 1.3. Підготовка до семінарських та практичних занять 1.4. Підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю	1.1. Усне опитування 1.2. Перевірка правильності виконання завдань 1.3. Тестування 1.4. Написання контрольних робіт тощо
II. Пошуково-аналітична робота	
2.1. Пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою 2.2. Написання реферату (есе) на задану тему 2.3. Аналітичний розгляд наукової публікації 2.4. Аналіз конкретної практичної ситуації та підготовка аналітичної записка (Case study)	2.1. Розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних занять або індивідуальних контрольних робіт (КР) 2.2. Обговорення (захист) КР під час аудиторних занять 2.3. Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять 2.4. Розгляд підготовлених матеріалів, участь у діловій грі 2.5. Перевірка правильності виконання завдання
III. Наукова-дослідна робота	
3.1. Участь у наукових студентських конференціях і семінарах 3.2. Підготовка наукових публікацій 3.3. Виконання завдань у рамках дослідницьких проєктів кафедри (факультету)	3.1. Доповіді на наукових студентських конференціях і семінарах 3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів до публікації

5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

За виконання індивідуальних завдань здобувач вищої освіти отримує бали. Індивідуальне завдання (ІЗ) може бути у формі індивідуальної контрольної роботи, реферату, есе, аналітичної записки, публікації, кожне з яких оцінюється окремо. Здобувач вищої освіти самостійно обирає форму та тематику індивідуального завдання та узгоджує їх з викладачем.

Оцінюванню підлягають:

- володіння понятійно-категоріальним апаратом, фаховою термінологією та теоретичними знаннями;
- вміння демонструвати практичні навички при розв'язуванні задач, вирішенні ситуацій;
- вміння продемонструвати креативність та системність знань, володіння сучасними методами, методиками при вирішенні практичних питань.

Мета виконання ІЗ – поглиблене вивчення матеріалу та творчий підхід. Здобувач повинен вміти:

- самостійно формувати проблему дослідження;
- виконувати пошук необхідної наукової інформації;
- аналізувати реальні факти;
- викладати та аргументувати свої думки, пропозиції та правильно оформлювати науково-довідковий матеріал.

Виконувати роботу доцільно на прикладі та з використанням даних за результатами аналізу конкретного кейсу. Рекомендується використовувати вітчизняні й міжнародні нормативно-правові акти, навчальну та наукову літературу для вирішення обраного здобувачем вищої освіти завдання. ІЗ має містити чітко зазначений план і розкривати обрану тематику. ІЗ має носити дослідницький характер, що дасть змогу проаналізувати різні літературні джерела за обраною темою і зробити висновки. Завершити ІЗ рекомендується практичним прикладом.

Так, наприклад ІЗ у вигляді ІКР, в середньому повинне мати наступні обсяг та структуру:

1. Вступ (1 с.)
2. Основна частина (8-10 с.)
3. Висновки (1 с.)
4. Список використаної літератури (до 7 найменувань)
5. Додатки.

Загальний обсяг ІКР має становити 10-12 аркушів формату А4 друкованого тексту.

Індивідуальні завдання Здобувача, що передбачена РПНД, оцінюється НПП за 15-бальною шкалою для здобувачів вищої освіти денної форми навчання і за 10-бальною шкалою для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання. Виконання завдань, контролюється НПП під час консультацій.

6. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Освоєння курсу «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи» відбувається через бально-рейтингову систему оцінювання знань. Протягом курсу здобувач вищої освіти повинен набрати необхідну кількість балів за різними формами контролю, що дозволяє оцінити рівень його теоретичної та практичної підготовленості за курсом «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи».

Оцінка знань за весь період навчання за курсом є інтегрованою, відповідною сумі всіх отриманих балів з різних форм контролю в межах одного семестру.

Контроль успішності навчальної діяльності здобувачів вищої освіти поєднує контрольні заходи й аналітичну роботу. Академічні успіхи здобувачів вищої освіти визначаються за допомогою контрольних заходів, передбачених навчальним планом, з обов'язковим переведенням підсумкових оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС.

Контрольні заходи охоплюють: діагностичний, поточний контроль (складаються з оцінювання аудиторної, індивідуальної та самостійної роботи) та підсумковий контроль. У разі настання обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин) контрольні заходи можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання.

Форми контролю знань:

Діагностичний контроль – проводиться у формі вхідного контролю із дисципліни, ректорських робіт, контрольних завдань для оцінювання рівня знань здобувачів вищої освіти при проведенні акредитації спеціальності (освітньої програми) тощо.

Вхідний контроль (діагностика вхідного рівня знань здобувачів вищої освіти) застосовують як передумову успішного планування та вивчення дисциплін. Він дає змогу викладачеві визначити наявний рівень знань здобувачів вищої освіти і використати його як орієнтир складності матеріалу, а також для вибору форм і методів проведення занять. Вхідний контроль знань проводять за рішенням викладача⁴.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань, навичок і вмінь, виявлених під час аудиторної роботи на семінарських та практичних заняттях;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль може проводитись усно, письмово або у формі комп'ютерного тестування, колоквиуму, оцінювання виступів на семінарських та практичних заняттях, ділових чи імітаційних ігор тощо, під час як навчальних занять, так і індивідуальної та самостійної роботи, зокрема з використанням системи управління дистанційним навчанням⁵.

⁴ Положення про організацію освітнього процесу у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ: наказ ДДУВС від 13.05.2020 р. № 352. URL : <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/nmc/polog/Pn2-n.pdf>.

⁵ Там само.

Форма підсумкового контролю, система та критерії оцінювання аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи включаються до РПНД, з урахуванням специфіки навчальної дисципліни. При оцінюванні кожного виду навчальної діяльності здобувачу вищої освіти до журналу обліку роботи навчальної групи виставляються бали.

Результати оцінювання аудиторної роботи заносяться НПП до журналів обліку роботи навчальної групи. Підсумкові бали за аудиторну роботу виставляються в журналі окремою графою напередодні підсумкового контролю.

Індивідуальна робота (ІР) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються Здобувачем самостійно для підвищення рівня підготовки і розкриття індивідуальних творчих здібностей. До індивідуальних завдань належать такі: підготовка рефератів, есе, виконання графічних робіт, оформлення звітів, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо.

Види індивідуальних завдань, терміни їх видачі, виконання і захисту встановлюються кафедрою у РПНД.

Індивідуальні завдання виконуються Здобувачами самостійно з одержанням необхідних консультацій з боку НПП. Допускаються випадки виконання робіт з комплексної тематики кількома Здобувачами⁶.

Самостійна робота (СР) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються Здобувачем під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Метою СР є засвоєння в повному обсязі РПНД і послідовне формування у Здобувачів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця. У ході самостійної роботи Здобувач має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до опанування теоретичних і практичних знань, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

СР – основний засіб засвоєння навчального матеріалу у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять.

Самостійна та індивідуальна робота Здобувача денної форми навчання, що передбачена РПНД, оцінюється НПП за 15-бальною шкалою кожна. Щодо заочної форми навчання, то самостійна робота оцінюється – 30 балів, а індивідуальна – 10 балів.

Здобувач допускається до складання підсумкового контролю у разі, якщо ним виконані всі передбачені РПНД поточні завдання та сума балів поточного контролю не менше ніж 40. Якщо сума балів поточного контролю менше ніж 40, здобувач вищої освіти не допускається до підсумкового контролю і зобов'язаний доопрацювати завдання та набрати необхідну кількість балів (під час консультацій, за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій тощо).

⁶ Клименюк О. В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібник. К. : Міленіум, 2005. 186 с.

Після проведення підсумкового контролю у навчальній групі, в якій навчається такий Здобувач, доопрацювання проводиться ним, як правило, протягом місяця після завершення сесії. При цьому у журналі обліку роботи навчальної групи проставляються як попередні бали, так і бали, отримані при доопрацюванні через дріб.

Підсумковий контроль – проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершених етапах. Присвоєння Здобувачу кредитів ЄКТС і присудження кваліфікацій здійснюється винятково за результатами підсумкового контролю.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі екзамену, заліку чи диференційованого заліку з конкретної навчальної дисципліни або окремої її завершеної частини в обсязі навчального матеріалу, визначеного РПНД цієї навчальної дисципліни, і у терміни, встановлені графіком освітнього процесу.

Перед початком проведення підсумкового контролю НПП обов'язково оголошує здобувачам вищої освіти бали, отримані ними за результатами поточного контролю.

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до підсумкового контролю з конкретної навчальної дисципліни за умови та в порядку, передбаченому п. 6.3.10 Положення про організацію освітнього процесу у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ⁷.

Підсумкові контролю в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ проводяться під час заліково-екзаменаційних сесій за білетами, затвердженими на засіданні кафедри не пізніше, як за місяць до дня проведення екзамену або з використанням елементів дистанційного навчання у формі тестів на навчальній платформі moodle. Тестові завдання також затверджуються на засіданні кафедри не пізніше як за місяць до дня проведення екзамену. Отже, зазначимо, підсумковий контроль може проводитися в різних формах (усна, письмова, тестування тощо).

З навчальної дисципліни «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи» передбачено:

- для денної форми навчання – залік/екзамен;
- для заочної форми навчання – залік/екзамен.

⁷ Положення про організацію освітнього процесу у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ: наказ ДДУВС від 13.05.2020 р. № 352. URL : <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/nmc/polog/Pn2-n.pdf>.

7. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («зараховано»/«відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F). Максимальні суми балів за виконання завдань у рамках аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи – 60 балів; 40 балів – за виконання завдань, винесених на підсумковий контроль.

Таблиця 7.1

Розподіл балів за різними формами навчання та контролю для навчальної дисциплін

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ			
Поточний контроль (ПК)			Підсумковий контроль ЗАЛІК (З)/ЕКЗАМЕН (Е)
Аудиторна робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
≤ 30	≤ 15	≤ 15	≤ 40
≤ 60			
Підсумкова оцінка у випадку екзамену (П) = ПК+ З/Е ≤ 100			
ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ			
Поточний контроль (ПК)			Підсумковий контроль ЗАЛІК (З)/ЕКЗАМЕН (Е)
Аудиторна робота	Самостійна робота	Індивідуальна робота	
≤ 20	≤ 30	≤ 10	≤ 40
≤ 60			
Підсумкова оцінка у випадку екзамену (П) = ПК+ З/Е ≤ 100			

Для навчальної дисципліни «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають:

- залік/екзамен;
- реферати, есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах інші види самостійних, індивідуальних та групових завдань.

Критерії поточної оцінки знань здобувачів вищої освіти

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ), в якому у стислому і системному вигляді викладений основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записувати здобувачі вищої освіти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами теоріями тощо. Кожний здобувач вищої освіти повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ здобувачі вищої освіти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі.

Відвідування здобувачем вищої освіти лекції та її наявність в ОКЛ з дисципліни є обов'язковим.

Робота на семінарських та практичних заняттях для здобувачів вищої освіти денного відділення:

Під час семінарських та практичних занять здобувачі вищої освіти усно доповідають на питання. Активна робота здобувача вищої освіти на занятті оцінюється від 1 до 3 балів.

Таблиця 7.2

Критерії оцінки на семінарському та практичному занятті

Критерії оцінки на семінарському та практичному занятті	
Бали	Критерії оцінки
3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді.
2	Володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань семінарських занять і домашньої/самостійної роботи іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді.
1	Частково володіє навчальним матеріалом, іноді виконує завдання семінарських занять; іноколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.

Якщо здобувач вищої освіти опосередньо відвідував семінарське чи практичне заняття, але брав участь в обговоренні тем, він має змогу отримати додаткові бали за:

А) Доповнення виступу:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують здобувачі вищої освіти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Б) Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують здобувачі вищої освіти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Самостійна та індивідуальна робота здобувача вищої освіти денного відділення, що передбачена РПНД, оцінюється НПП за 15-бальною шкалою кожна. Виконання завдань, які виносяться на самостійну та індивідуальну роботу, контролюється НПП під час консультацій. Бали за самостійну та індивідуальну роботу виставляються у журналі обліку роботи навчальної групи окремими графами напередодні підсумкового контролю.

Таблиця 7.3

Критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи

Бали	Критерії
11-15	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано доповідає, глибоко та всебічно розкриває зміст матеріалу.
7-10	Володіє навчальним матеріалом, самостійно та доповідає, не в повному обсязі розкриває зміст матеріалу.
4-6	Частково володіє навчальним матеріалом, самостійно та доповідає, не в повному обсязі розкриває зміст матеріалу.
1-3	Не володіє навчальним матеріалом, слабо доповідає, поверхнево розкриває зміст матеріалу.

Робота на семінарських та практичних заняттях для здобувачів вищої освіти заочного відділення: Під час семінарських занять здобувачі вищої освіти можуть як усно доповідати на питання так і відповідати на тести. Активна робота здобувача вищої освіти на занятті оцінюється в 1-10 балів.

Якщо здобувач вищої освіти опосередньо відвідував семінарське або практичне заняття, але брав участь в обговоренні тем, він має змогу отримати додаткові бали за:

А) Доповнення виступу:

4 бали отримують здобувачі вищої освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Таблиця 7.4

Критерії оцінки на семінарському та практичному занятті

Бали	Критерії оцінки
10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді.
8	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання.
6	Володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань семінарських занять і домашньої/самотійної роботи іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді.
5	Частково володіє навчальним матеріалом, іноді виконує завдання семінарських занять; іноколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
3-4	Не володіє навчальним матеріалом, іноді виконує завдання семінарських занять; іноколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
1-2	Зовсім не виконує завдання семінарських занять, іноколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.

Б) Суттєві запитання до доповідачів:

4 бали отримують здобувачі вищої освіти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Самостійна робота здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 30 балів, а індивідуальна робота здобувача вищої освіти, що передбачена РПНД, оцінюється НПП за 10-бальною шкалою кожна. Виконання завдань, які виносяться на самостійну та індивідуальну роботу, контролюється НПП під час консультацій. Бали за самостійну та індивідуальну роботу виставляються у журналі обліку роботи навчальної групи окремими графами напередодні підсумкового контролю.

Таблиця 7.5

Критерії оцінювання ІР

Бали	Критерії
7-10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано доповідає, глибоко та всебічно розкриває зміст матеріалу.
5-6	Володіє навчальним матеріалом, самостійно та доповідає, не в повному обсязі розкриває зміст матеріалу.
3-4	Частково володіє навчальним матеріалом, самостійно та доповідає, не в повному обсязі розкриває зміст матеріалу.
1-2	Не володіє навчальним матеріалом, слабко доповідає, поверхнево розкриває зміст матеріалу.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти які набрали мінімум 40 балів за аудиторну роботу, виконання завдань самостійної та індивідуальної роботи з 60 можливих балів. Також, зауважимо, що максимальна кількість балів яку здобувач може отримати за результатами підсумкового контролю складає 40 балів, тож для отримання заліку чи екзамену необхідно виконати аудиторні завдання, в тому числі підготувати доповіді та завдання самостійної роботи.

Таблиця 7.6

Критерії оцінювання СР

Бали	Критерії
25-30	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом за конкретною тематикою, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу.
17-24	Добре володіє навчальним матеріалом за конкретною тематикою, вільно самостійно та аргументовано його викладає, розкриває зміст, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу.
9-16	Володіє навчальним матеріалом за конкретною тематикою, викладає та розкриває його основний зміст, використовуючи літературу.

Бали	Критерії
5-8	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом за конкретною тематикою, поверхово викладає та розкриває його основний зміст, використовуючи літературу.
3-4	Частково володіє навчальним матеріалом за конкретною тематикою, фрагментарно викладає та розкриває його зміст.
1-2	Частково володіє навчальним матеріалом за конкретною тематикою.

Здобувачеві, який отримав **60 балів** за 100-бальною шкалою за результатами поточного контролю, з дисципліни, з якої навчальним планом у семестрі передбачено підсумковий контроль у формі **заліку/екзамену**, за бажання здобувача, у відомість обліку успішності проставляється відповідна підсумкова оцінка: «зараховано/задовільно»/60 балів/Е.

Здобувач має право складати залік/екзамен з метою підвищення оцінки.

Таким, що успішно склав (пересклав) залік/екзамен, вважається здобувач, який одержав під час екзамену не менше 20 балів.

Здобувач, який не з'явився на залік/екзамен без поважних причин, вважається таким, що одержав незадовільну оцінку.

Розрахунок підсумкової оцінки з навчальної дисципліни, з якої навчальним планом передбачено залік/екзамен, здійснюється відповідно до формули:

$$П = ПК + З/Е \leq 100,$$

де **ПК** – бали за поточний контроль (40-60 балів),

З/Е – бали за результатами складання заліку/екзамену.

Критерії оцінки на залік/екзамен:

Семестровий контроль – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів як поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань, завдань самостійної роботи та певних видів робіт на семінарських заняттях) протягом семестру так і під час контролю знань.

Очна форма навчання передбачає складання заліку/екзамену у письмовій формі за білетами, затвердженими на засіданні кафедри не пізніше, як за місяць до дня проведення заліку/екзамену:

1. **Два питання** потребують змістовної відповіді, кожна з них розкриває сутність того чи іншого поняття або теоретичного положення (оцінюється від 0 до 15 балів за кожне питання).

15-12 балів отримують здобувачі вищої освіти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його чітке визначення або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.

11-9 балів отримують здобувачі вищої освіти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

8-4 балів отримують здобувачі вищої освіти, які правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

3-0 балів отримують здобувачі вищої освіти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

2. Правильна відповідь на **практичне завдання** оцінюється в **10 балів**.

Дистанційна форма навчання та складання заліку/екзамену за дисципліною передбачає застосування методів контролю знань шляхом комп'ютерного тестування.

Тестовий контроль – це універсальна форма контролю знань. Перевагу тестового контролю складає те, що він є науково обґрунтованим методом емпіричного дослідження. На відміну від звичайних задач, тестові завдання мають чітку однозначну відповідь і оцінюються стандартно на основі еталону. У найпростішому випадку оцінкою здобувача вищої освіти є сума балів за правильно виконані завдання. Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на семінарських заняттях та на підсумковому контролі, свідчить про **ступінь оволодіння ним програми навчальної дисципліни** на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру здобувачі вищої освіти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС.

Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни (табл 7.7):

Академічна заборгованість виникає у разі, коли за результатами заліково-екзаменаційної сесії з будь-якого навчального предмета (дисципліни) Здобувач отримав менше, ніж 60 балів.

Здобувач, який має академічну заборгованість, повинен її ліквідувати в термін, визначений наказом Університету, як правило, протягом місяця після завершення заліково-екзаменаційної сесії.

Перескладання екзамену проводиться відповідно до графіка прийому заборгованостей, який розробляється та затверджується кафедрою.

Перескладання заліку/екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється, за виключенням випадків форс мажорних обставин документально підтверджених причин, з дозволу завідувача кафедри та деканату.

У разі отримання незадовільної підсумкової оцінки Здобувачеві надаються дві додаткові спроби для повторного складання: перша – НПП, який проводив підсумковий контроль, друга – комісії з числа найбільш досвідчених НПП кафедри з обов'язковою участю керівника кафедри. Результати кожного повторного складання заносяться до окремих додаткових відомостей.

Рішення комісії є остаточним. У разі підтвердження негативної оцінки або неявки Здобувача на засідання комісії без поважних і документально підтверджених причин комісія виставляє остаточні оцінки (менше ніж 60 балів), що означає академічну заборгованість. Комісія сповіщає про це керівника інституту (директора) для підготовки наказу Університету про відрахування Здобувача.

На осіб, які за результатами складання заліку/екзамену підлягають відрахуванню, факультет/інститут готує подання та проєкт наказу про відрахування.

Таблиця 7.7

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен / диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимальної.
75-82			C	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою Є К Т С	
	Залік	Екзамен / диференційований залік	Оцінка	Пояснення
68-74		Задовільно	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки .
60-67			E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково ; не сформовані деякі практичні навички роботи; частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального .
35-59	Незараховано	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково ; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не засвоєний ; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі ; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

8. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Завдання дисципліни «Зовнішня політика країн Північної Америки та Західної Європи».
2. Основні аспекти зовнішньої політики країн Північної Америки та Західної Європи визначають їхню міжнародну поведінку.
3. Основні аспекти гегемонії США в міжнародних відносинах.
4. Політика адміністрації Т.Рузвельта в США.
5. США в роки Першої світової війни.
6. Колоніальний період країн Північної Америки.
7. Війна за незалежність і утворення США.
8. Країни Північної Америки у 1918-1939 рр.
9. Особливості соціально-економічного і політичного розвитку країн Північної Америки.
10. Загальні тенденції розвитку країн Північної Америки у 1946-2016рр.
11. Основні етапи державного становлення США як першої глобальної держави
12. Провідні принципи, методи та особливості формування й реалізації зовнішньої політики країн Північної Америки.
13. Характерні риси та пріоритети діяльності країн Північної Америки на міжнародній арені.
14. Провідні концепції і доктрини в зовнішньополітичному курсі США та Канади.
15. Характер впливу зовнішньої політики США та Канади на загальні світові економічні та політичні процеси.
16. Концептуальні підходи США до ролі НАТО у сучасному світі.
17. Специфіка та характер участі Канади у миротворчих операціях та місіях під егідою ООН.
18. Стан розвитку взаємин України з США, Канадою та Мексикою та позиції цих країн з актуальних питань зовнішньої політики України.
19. Чинники та провідні етапи формування, розвитку та реалізації зовнішньої політики США.
20. Чинники та провідні етапи формування, розвитку та реалізації зовнішньої політики Канади.
21. Чинники та провідні етапи формування, розвитку та реалізації зовнішньої політики Мексики.
22. Становлення процесів регіональної інтеграції в Північній Америці.
23. Специфіка діяльності США та Канади у рамках Організації американських держав.
24. Формування американської континентальної моделі регіональної інтеграції.
25. Виклики безпеці США та Канади й загроза конфліктів в приполярних територіях.

26. Арктична стратегія країн Північної Америки.
27. Співробітництво країн Північної Америки у питаннях безпеки.
28. Співробітництво країн Північної Америки в енергетичній та екологічних сферах.
29. Особливості глобалізації країн Північної Америки.
30. Розвиток інтеграційних процесів у Північній Америці.
31. Створення НАФТА. Сучасні дезінтеграційні виклики.
32. НАФТА 2 в системі регіональної економічної інтеграції.
33. Роль та місце США у розвитку інтеграційних процесів.
34. Реалізація глобальних цілей США: континентально-інтеграційний контекст.
35. Проекти міжамериканської інтеграції: пропозиції США та їх альтернатива.
36. Регіон Північної Америки як один з ключових центрів формування нової політичної та економічної системи світу.
37. Основні загрози безпеці Канади. Принцип «трьох і» (Investment, Innovation, Identity) у зовнішній політиці сучасної Канади.
38. Відносини Канади з Великобританією.
39. Канада і Співдружність націй.
40. Специфіка канадсько-французьких відносин.
41. Відносини Канади з іншими європейськими країнами і організаціями.
42. США як фактор зовнішньополітичної доктрини Азійських країн.
43. Стабілізація капіталізму в США.
44. Політика урядів Гардінга та Куліджа.
45. Панування в державній політиці принципу «твердого індивідуалізму».
46. Прихід до влади уряду Гувера.
47. Початок в США економічної кризи 1929-1933 рр.
48. Вимушений відхід від «твердого індивідуалізму» і поступове запровадження етатизму.
49. Наростання кризи і перетворення її у «велику депресію» початку 30-х рр.
50. Президентські вибори 1932 р. та прихід до влади уряду Ф. Рузвельта.
51. «Новий курс» Рузвельта – початок «нової ери» розвитку американського капіталізму.
52. Перемога Рузвельта на виборах 1936 р. Продовження політики «нового курсу» у після кризовий період.
53. Зміни в світових позиціях і ролі США після Другої світової війни.
54. Початок «холодної війни» в міжнародних відносинах і зовнішня політика США.
55. Посилення консервативних тенденцій у внутрішньополітичному житті США після закінчення Другої світової війни.
56. Зовнішньополітичний курс адміністрації Л. Джонсона.
57. Вступ США у війну в Індокитаї. Внутрішньополітична програма президента Дж. Кеннеді.

58. Зовнішня політика адміністрацій Дж. Ніксона і Дж. Форда.
59. Внутрішньополітичний курс адміністрації Дж. Картера.
60. Сучасні концепції та парадигми дослідження проблем розвитку зовнішньої політики країн регіону.
61. Сучасні політичні відносини Німеччини та Австрії.
62. Сучасні політичні відносини Франції та Німеччини.
63. Україна у світовому геополітичному політичному просторі.
64. Фінляндія в зовнішньополітичній стратегії країн регіону.
65. Характеристика основних політичних подій ЄС.
66. Специфічність зовнішньополітичного курсу і внутрішньої політики країн Бенілюксу.
67. Проблеми розвитку економіки та зовнішньополітичної стратегії Великої Британії.
68. Проблеми розвитку економіки та зовнішньополітичної стратегії країн Бенілюксу.
69. Проблеми трансформації економіки й політичного розвитку Бельгії.
70. Міжнародна політична ситуація як динамічне явище та її регіональних контекст.
71. Нідерланди в політичних процесах ЄС.
72. Німеччина в системі зовнішньополітичних процесів країн регіону та проблеми її внутрішнього політичного розвитку.
73. Нові тенденції в зовнішньополітичному середовищі країн ЄС.
74. Нові тенденції в зовнішньополітичному середовищі країн Західної Європи.
75. Основні напрями зовнішньополітичного розвитку Німеччини.
76. Основні напрями зовнішньополітичного розвитку Швейцарії.
77. Основні політичні процеси в альпійських країнах.
78. Перспективні моделі та сценарії зовнішньополітичного розвитку регіонів Європи і світу.
79. Позиція країн ЄС щодо прийому нових членів із числа східноєвропейських країн.
80. Політична роль ЄС у питаннях врегулювання миру в «гарячих точках» планети.
81. Політична модернізація та її роль у формуванні нових зовнішніх відносин між країнами ЄС.
82. Політичні відносини країн ЄС і країн пострадянського простору.
83. Політичні протиріччя в розвитку й зовнішні політичні претензії Австрії.
84. Основні загрози безпеці Канади. Принцип «трьох і» (Investment, Innovation, Identity) у зовнішній політиці сучасної Канади.
85. Відносини Канади з Великобританією.
86. Канада і Співдружність націй.
87. Специфіка канадсько-французьких відносин.

88. Відносини Канади з іншими європейськими країнами і організаціями.
89. США як фактор зовнішньополітичної доктрини Азійських країн.
90. Стабілізація капіталізму в США.
91. Панування в державній політиці принципу «твердого індивідуалізму».
92. Вимушений відхід від «твердого індивідуалізму» і поступове запровадження етатизму.
93. Наростання кризи і перетворення її у «велику депресію» початку 30-х рр.
94. Початок «холодної війни» в міжнародних відносинах і зовнішня політика США.
95. Посилення консервативних тенденцій у внутрішньополітичному житті США після закінчення Другої світової війни.
96. Зовнішньополітичний курс адміністрації Л. Джонсона.
97. Соціально-економічна та міжнародна політика адміністрації Р. Рейгана.
98. Зовнішня політика й проблеми соціально-господарського розвитку Ліхтенштейну.
99. Концепції подальшого регіонального розвитку й політичного устрою країн ЄС.
100. Зовнішньополітичний акцент у розвитку сучасних соціокультурних процесів країн Західної Європи.
101. Зовнішньополітичний акцент у розвитку сучасних соціокультурних процесів країн ЄС.
102. Зовнішня політика Бельгії.
103. Напрямок зовнішньої політики Нідерландів.
104. Внесок Люксембургу в процес євроінтеграції.
105. Стратегічні кроки в сфері зовнішньої політики Ірландії.
106. Які стратегії використовують країни Північної Америки та Західної Європи для просування гендерної рівності у зовнішній політиці?
107. Яка роль жінок у формуванні та виконанні зовнішньополітичних стратегій у країнах Північної Америки та Західної Європи?
108. Які гендерні аспекти враховуються при прийнятті міжнародних дипломатичних рішень?
109. Сучасні аспекти формування та розвитку гендерної теорії.
110. Участь жінок у зовнішньополітичних процесах, програмах та стратегіях для досягнення гендерної рівності.

Навчальне видання

Сергієнко Тетяна Іванівна

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ «ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА КРАЇН ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ТА ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ»**

*для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії»
денної та заочної форми навчання*

Редактор, оригінал-макет, дизайн – *А. В. Самотуга, О. М. Врублевська*

Формат 60x84/16. Друк – цифровий.

Гарнітура – Times New Roman. Ум.-друк. арк. 10,61. Обл.-вид. арк. 11,38.

Надруковано у Дніпровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Науки, 26, т. (056) 370-96-59

Свідоцтво про внесення до державного реєстру ДК № 8112 від 13.06.2024 р.